

Pr. Andreas Konanos

Problemele căsniciei

Sfaturi pentru o conviețuire armonioasă

Pr. Andreas Konanos

Problemele căsniciei

**Sfaturi pentru
o conviețuire armonioasă**

Traducere din limba greacă:

Cristian Spătărelu

EDITURA EGVMENITA

2018

Traducerea s-a făcut
după originalul în limba greacă:

Π. Ανδρέας Κονάνος

ΟΛΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΔΥΣΚΟΛΑ

Prima ediție în limba greacă cu titlul

ΟΛΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΔΥΣΚΟΛΑ,

Π. Ανδρέας Κονάνος, 2017

© 2017 – Editura ATHOS, Atena, Grecia

© Editura Egumenița pentru prezenta ediție

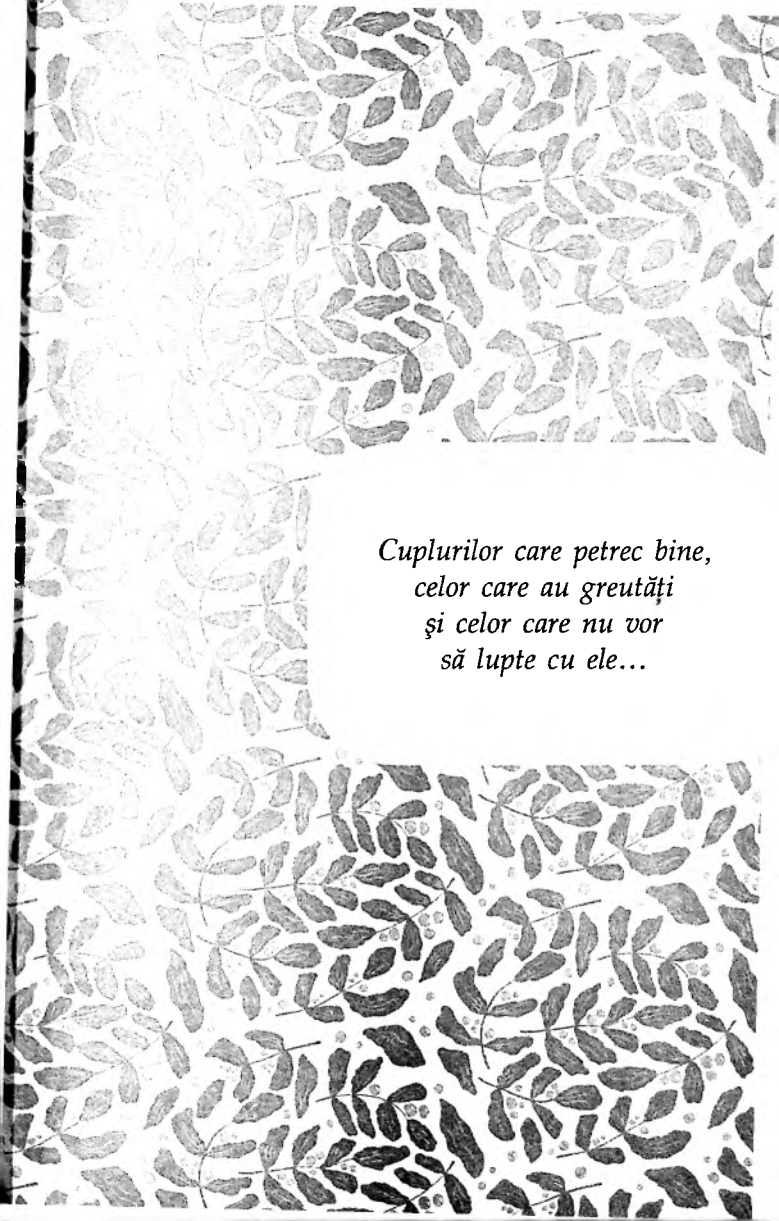
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KONANOS, ANDREAS

Problemele căsniciei : sfaturi pentru o conviețuire armonioasă / pr.
Andreas Konanos ; trad. din lb. greacă: Cristian Spătărelu. - Galați :
Egumenița, 2018

ISBN 978-606-550-321-2

I. Spătărelu, Cristian (trad.)

*Cuplurilor care petrec bine,
celor care au greutate
și celor care nu vor
să lupte cu ele...*

Draga mea, întoarce-te acasă...

Cuvintele mele sunt neînsemnate și sărace,
Fără valoare teologică.

Nu pot fi rostite la marile congrese.

Însă mă rog să poată fi auzite în inima ta.

În camera ta, în casa ta, în singurătatea și
tulburarea ta.

Nu vreau să te îndurerez, dar nici să te mân-
gâi în chip mincinos.

Însă din câte îmi spui și îmi scrii în fiecare zi,
știu că în ultima vreme căsnicia ta merge greu.

De aceea îți voi vorbi cât pot de sincer.

Fără să fiu de partea unuia sau a celuilalt.

Sunt de partea amândurora!

Dacă simți un oarecare disconfort, îmi do-
resc să fie așa cum simți atunci când îți scoți un
mărăcină din mână.

Doare, dar după aceea te simți ușurată și
zâmbești.

Nu fac pe deșteptul, nici nu învăț stând din sfere înalte.

Sunt mai rău decât tine în multe privințe.

Sunt ca și tine în cele mai multe.

Om. Cu tot ceea ce reiese de aici.

Obișnuit.

Vorbesc în baza celor pe care le aud de la cuplurile care sunt fericite în căsnicia lor, sau au greutăți și simt că barca lor ia apă și începe să se scufunde...

Ascult lucrurile minunate pe care mi le spui și mi le scrii și mă minunez de sufletul tău. Vreau să dovedești însă cele ce-mi scrii, prin fericirea și iubirea voastră.

Prin unitatea și îmbrățișarea voastră.

În faptă!

În relația cu soțul tău.

Îmi doresc să mergi mai departe de cuvinte, să simți unele lucruri, să te trezești, să te problematizezi și să permiți ca iubirea lui Hristos să se arate în inima și relația voastră.

Oricum, găsește o cale să-ți salvezi căsnicia, să te bucuri de ea, să împlinești primele tale vise pe care le aveai cu câțiva ani în urmă.

Sunt sigur că nu te-ai căsătorit ca să te desparti.

Nici măcar nu ți-ai închipuit vreodată că la puțin timp după nuntă vei discuta despre asemenea probleme.

Toate sunt grele în căsnicie. E adevărat.

Trebuie găsită însă o soluție.

Rugăciunea ta, mersul la biserică, unirea ta cu Hristos prin Sfintele Taine, relația cu un duhovnic care să te ajute esențial, calmul tău, contactul cu miezul ființei tale, acolo unde există pecetea Sfântului Duh și harul dumnezeiesc, îmi doresc ca toate acestea să facă o minune!

Meriți cu siguranță o viață mai frumoasă.

Însă nu aștepta să ți-o dăruiască și să ți-o clădească alții.

Tu o vei clădi cu sângele inimii tale și cu Sângele lui Hristos.

Cu lacrimile și zâmbetul tău. Cu lupta și jertfele tale.

Cu munca pe care o vei face îndeosebi înlăuntrul tău.

E încă nevoie de *muncă*, recunoaște asta.

Merită să le faci *pe toate* însă pentru a salva relația voastră, pentru a o înfrumuseța, pentru a o face să înflorească și inima ta să se umple de bucurie, de sens, de putere și entuziasm.

Mă rog să se săvârșească minunea „fericirii și unității familiale”, a „armoniei și păcii în căsnicie”!

Dacă undeva în cele pe care le citești ne întâlnim, asta e bine.

Dacă nu, să rămână iubirea dintre voi.

De altfel cel mai important lucru este acesta: ca voi doi să fiți bine!!

Cu multă dragoste,
p. Andreas

Atena, Paștile anului 2017

Fericirea familiei

Multe sunt chinurile și infinite povestirile familiilor îndurerate.

Toate cele pe care le aud mă învață.

Și mă fac să mă gândesc câtă *nevoie* ai de fericire și liniște în casa ta.

Fericirea familiei. Ceva ce sigur meriți și *tu*.

Însă statisticile spun că 50% din căsnicii au mari probleme și eșuează.

Divorțurile sunt multe, problemele mari, supărările interminabile.

Cred că cel mai mare dar al vieții unui om este o profesie bună și o relație familială frumoasă.

Dacă reușești în acestea două, totul e bine.

Adică să ai o meserie, încât să lucrezi și să-ți scoți banii pentru a-ți întreține casa.

Și să ai o familie frumoasă. Să te aștepte acasă persoane iubite, încât să intri în casă și să spui: „Mă simt bine, petrec minunat!”.

Dacă le reușești pe acestea două, să-ți faci semnul Crucii zi și noapte.

Dacă ai de lucru și un soț sau soție, și petreceți frumos, să nu consideri asta ceva întâmplător. Nu este întâmplare, ci mare binecuvântare de la Dumnezeu.

Nu toți au asta.

Știu persoane care se chinuiesc mult. Încă nu s-au căsătorit, deși vor mereu asta.

Alții n-au găsit încă un loc de muncă.

Sunt și alții care au un loc de muncă, dar sunt singuri și nu se pot bucura în singurătatea lor.

Ce înseamnă să fii fericit în căsnicia ta?

Înseamnă să petreci bine.

Adică să vorbești cu soția sau cu soțul tău și să nu-ți dai seama când trece timpul. Să spui: „Ce frumos petrecem noi doi”. Să treacă trei ceasuri ca cinci minute.

Relație fericită înseamnă să nu te sature de prezența celuilalt. Să-ți placă. Să-ți placă ceea ce spune, glumele lui, șicanele lui, discuția cu el, clipele sale de seriozitate.

Fericire înseamnă o *chimie* bună. Să te văd și să ne potrivim. Să mă lipesc de tine.

Sunt mulți oameni care se căsătoresc deși nu se potrivesc în multe.

Iar după aceea ies la suprafață o mulțime de probleme și dificultăți.

Îți termini lucrul și mergi acasă. Acolo vei fi până când te vei culca și toată noaptea, până a

doua zi dimineata, când vei merge iarăși la lucru. Este esențial ca pe omul pe care-l ai lângă tine să-l suporti, să poți sta alături de el.

Să suporti prezența lui, să-i suporti părerile.

Stați împreună, mâncați împreună, vă îmbrățișați, vă spălați pe dinți împreună, spălați rufele în aceeași mașină de spălat, mâncați la aceeași masă.

În toate acestea e nevoie de o *potrivire*.

Tu te potrivești cu omul de lângă tine?

Te potrivești cu soția ta? Te potrivești cu soțul tău?

Îmi spui că mergi la biserică. Bravo. Dar mergi singură. Unde este soțul tău? De ce nu sunteți *împreună* în biserică?

Iar când te întorci acasă, cum te întorci? Cu iubire și dorință să vă întâlniți? Cu pace? Sau cu aversiune, tensiuni și scandal?

Odată un preot mi-a spus în altar: „Părinte, e greu ca noi, oamenii, să ne potrivim. Nici degetele de la o mână nu se potrivesc. Cum să se potrivească doi oameni străini? E lucru ușor?”.

Doi oameni, până cu puțin înainte străini, cu părinți diferiți, cu altă moștenire ereditară, cu

* În cartea de față expresia „omul de lângă tine” înseamnă „soțul tău/soția ta”. (n.tr.)

alte gene, cu altă grupă de sânge. Unii vorbesc și despre zodii diferite, care fac dificilă potrivirea! Încurcătură mare.

E nevoie de luptă.

Fericirea pe care o meriți nu ți se va oferi pe tavă.

E ceva pe care-l *clădești*.

Și ca să-l clădești, uneori te vei epuiza, vei obosi.

Niciunul din noi nu este accesibil.

Te căsătorești. A trecut entuziasmul și aprinderea trupească din prima perioadă, și după trei-patru luni se arată *adevăratul* caracter.

Și vezi ce ai în fața ta. Deschizi cutia și spui: „Asta este”. Întoarcere nu mai există, ne-am îndepărtat de ușă. Și te întrebi: „Acum ce se va întâmpla?”.

Vezi caracterul omului de lângă tine, vezi ciudățeni, ies la iveală nervi care nu existau înainte, răutăți pe care nu ți le închipuiseși, și capricii.

Mi-a spus odată un om căsătorit, după zece ani de căsnicie: „Eu nu m-am însurat cu femeia asta! Cu alta m-am însurat. Cum de s-a schimbat atât de mult?”.

Și i-am zis: „Să-ți spun un secret. Și soția ta la fel zice despre tine. Nici ea nu s-a măritat *cu tine*. Fiindcă și *tu* într-un fel erai în urmă cu zece ani și altfel ești acum”.

Omul se schimbă în căsnicie.

Adică nu se schimbă, ci iese la suprafață adevăratul lui caracter, care exista deja, dar nu se vedea clar.

La primele întâlniri și în prima perioadă nu se vede nimic din aceste lucruri.

Problemele apar după ce ne cunoaștem bine și *conviețuim* împreună.

Dacă trăiești împreună cu mine și trec două-trei săptămâni, atunci vei începe să mă critici, să te critic, și să vedem cele pe care acum, datorită politetii, le ținem bine ascunse.

Conviețuirea este cea mai grea experiență. Pentru că toți avem colțurile noastre, și suntem precum pietrele.

Pietrele de pe plajă sunt măcinate încontinuu de valuri. Asta se întâmplă mereu. De secole.

Și ce devin la urmă datorită măcinării? Pietriș mărunț.

Pietrișul, spun geologii, a fost de fapt pietre dure, cu multe colțuri. Însă datorită procesului de măcinare, în final au devenit pietriș.

Asta ți se întâmplă și ție în căsnicie.

Devii o pietricică. Te înmoi. Te netezești și devii flexibil.

Mai ales la urmă, după vârsta de șaptezeci de ani, ești foarte bine!

Întrebarea este însă ce faci la început, când ești tânăr.

Era o doamnă care se spovedea aici la mine de mulți ani, iar în ultimul an se liniștise mult.

„Mă bucur”, i-am spus, „pentru sporirea ta duhovnicească”. Mi-a zis: „Părinte, n-am reușit nimic. Nu e vorba de sporire duhovnicească. Doar că am obosit să mă cert. Am îmbătrânit. A îmbătrânit și soțul meu. Acum ne-am săturat să mai strigăm unul la altul. În ultimele luni nici nu mai aude bine. Și-a pus și placă în gură. Îi vorbesc, dar *una* îi spun eu și *alta* înțelege el, și nu mai poate răspunde clar. Lasă, îi zic, nu mai continua, nu înțeleg ce spui! Deschide televizorul să ne uităm la ceva și lasă discuțiile!”.

Eu credeam că s-a schimbat conștient, datorită nevointelor. Dar ea se schimbase din cauza... bătrâneții!

Omul cu greu se schimbă.

Dacă vrei să schimbi pe cineva, schimbă-te pe tine. Nu predica altora. Toți suntem buni la predici.

Ascultă predici pentru a-i îndrepta pe alții. Dar nu vrei să te îndrepti pe tine.

Unii oameni s-au căsătorit cu scopul superior de a-l îndrepta pe celălalt.

Era o fată care s-a măritat, deși toți îi spusese că nu se potrivește cu cel pe care-l voia.

Și ea răspundea: „Mă voi mărita cu el și-l voi îndrepta. Îl voi șlefui. E suficient să mă căsătoresc cu el”.

Căsătoria nu are ca scop lucrarea misionară, adică îndreptarea celuiilalt.

Cineva care a înțeles intenția soției de a face „lucrare misionară” cu el, i-a spus-o clar într-o zi: „Dacă te-ai măritat cu mine ca să mă schimb, te-ai înșelat. Eu voi face ceea ce pot iar tu vei face ceea ce poți tu”.

Soluția este ca fiecare să se șlefuiască pe el, să lucreze cu caracterul lui. Și să nu-i spună celuiilalt: „Tu ești de vină”.

Tribunale.

Casele au devenit tribunale. Și aducem și unchi, și mătuși, ca să facă pe arbitri și să spună cine are dreptate.

Acesta este și motivul pentru care cei mai mulți oameni se apropie de preoți: pentru a-și găsi dreptatea. „Părinte, am dreptate?” „Da, fiule. Ai mare dreptate.” „Bine.”

Ia-ți dreptatea! Dar ce vei face cu ea? Dreptatea îți va salva căsnicia?

Era o doamnă care considera că are mereu dreptate. Mi-l prezenta pe soțul ei ca și când ar fi fost un monstru. „Părinte, e un tiran!”

Într-o zi „monstrul” a venit în biserică. L-am văzut. Era un omuleț de treabă. Dar femeia, pentru a i se da dreptate, îmi spunea mereu că „e un tiran”.

Și acest „tiran” mi-a spus: „Părinte, nu-ți poți închipui ce viață petrec cu soția mea. Mereu mă constrânge, mereu cârtește, mereu nu-i convine ceva! Toate o deranjează, toate sunt de vină, mereu mă provoacă, ce se întâmplă cu ea? Și nu de altceva, dar merge și la biserică. Ce învață la biserică?”.

Adevărat, ce înveți la biserică?...

Întreabă-te pe tine dacă căsnicia ta are câteva însușiri principale. Încât să vezi dacă merge bine.

În căsnicie toți caută să-și satisfacă unele nevoi, care există din anii copilăriei noastre.

Dacă aceste nevoi nu sunt satisfăcute, nu poți petrece bine.

Nevoi care trebuie să simți că s-au realizat. Dar și soțul tău să simtă asta. Amândoi. Nevoi pe care le realizezi, dar îl ajuți și pe cel de lângă tine să le realizeze.

Care sunt aceste nevoi?

La început, nevoia de siguranță.

Simți siguranță în casa ta îndată ce intri?

Simți liniște, protecție, încredere?

Este important ca femeia să știe că dacă cere de la soțul ei 10-20 de euro pentru ceva, îi va primi. Și va simți alături de el siguranță psihologică și financiară.

Așadar primul lucru este acesta: siguranța.

Unii oameni în căsnicia lor se simt foarte nesiguri. Nu știu ce va fi în ziua următoare, și acest lucru îi umple de neliniște.

Soțul nu face nimic, nu caută de lucru.

Femeia simte nesiguranță. Unele fete îmi spun: „Părinte, vreau să mă mărit. Dacă știți vreun băiat bun să-mi spuneți. Nu mă interesează multe lucruri la persoana lui, dar vreau să mă poată *sprijini* în viață”.

Dar și bărbatul are nevoie să simtă siguranță în căsnicia lui. Are nevoie de siguranță psihologică de la soția lui.

Al doilea lucru, după siguranță, este *punerea în valoare*.

Simți că în casa ta ești pusă în valoare?

Adică ceilalți te cinstesc?

Cel de lângă tine îți dă, și tu îi dai, sentimentul că nu este întâmplător?

„Pentru mine însemni mult în lumea aceasta. Nu ești oricine.”

Să te văd și să mi se lumineze chipul.

Să eman mesajul că „ești omul meu. Îmi dai valoare și îți dau valoare. Nu ești o persoană întâmplătoare. Între milioane de oameni de pe planetă te-am găsit *pe tine* și te-am remarcat. Ți-am făcut cinstea să mă căsătoresc cu tine și tu mi-ai făcut cinstea să te căsătorești cu mine. De aceea ai mare importanță în viața mea. Îmi dai valoarea care-mi trebuie”.

Nu uita să-l pui în valoare pe omul de lângă tine.

Să nu te porți cu el ca și cu un gunoi.

Nu le susțin pe femeii mai mult sau pe bărbați mai puțin. Chestiunea nu este să fii de par-tea unuia sau a altuia, ci să se salveze căsnicia ta și să trăiești fericită.

Intră bărbatul în casă. „Soția mea, părinte, fie că intru, fie că ies, pentru ea n-are importanță. Stă cu spatele întors în bucătărie și curăță cartofi. Intru și aud o voce: «Te-ai întors iar? Deja ai terminat treaba? Nu mai ai de mers nicăieri? Trebuia să te întorci direct acasă?».

Fie că intru, fie că ies din casă, pentru soția mea e ca și când n-aș exista. Nu valorez nimic în ochii ei.”

La fel și bărbatul față de soție.

O pui în valoare? Îi dai importanță?

Toți căutăm asta. Toți avem nevoie să fim puși în valoare și să ni se dea atenție. Atunci când celălalt îți spune „bravo”, te simți încurajat, simți că mergi bine, și continui cu chef. Acest lucru nu este egoism. Este un cuvânt bun care-ți dă curaj să continui.

Femeia merge la coafor. Își face părul. Îl vopsește, îl îngrijește. Se întoarce acasă.

„Soțul meu, părinte, ori că mă vede, ori că nu mă vede, totuna îi este. În ziua următoare merg la lucru. Mă vede colegul de la biroul de vizavi și-mi spune: «Ce look frumos! Coafura ta este foarte frumoasă, îmi place mult schimbarea pe care ai făcut-o!». Soțul meu nu e atent la asta. Însă un străin e atent.”

De ce, domnule, n-ai fost atent?...

Pentru cine a făcut-o soția ta?

Pentru cine s-a schimbat și s-a înfrumusețat?

Pentru tine.

Dar tu n-ai *prins* mesajul.

O femeie spunea: „Când soțul meu se uită la televizor la emisiuni sportive, părinte, toate se șterg și dispar din ochii lui. În ceasul acela nu mai există nimeni în lume pentru el.

Chiar dacă aș intra în salon călare pe un cal, cu părul răvășit și plin de flăcări, nu m-ar observa.

Când se uită la emisiuni sportive, nu se întoarce să mă privească nici măcar o clipă. În ceasul acela nu există *nimic* pentru el. Sunt inexistentă”.

Arătarea valorii sufletului este foarte necesară.

La fel îşi doresc însă şi copiii.

Spune-i câteva cuvinte bune copilului tău.

Te întrebi de ce iese mereu afară.

Ştii de ce? Pentru că afară îl văd prietenii lui şi-i spun: „Salut, prietene!”. De aceea.

Pe când tu nu-i spui: „Salut, prietene!”.

Tu îi spui: „Eşti inutil, o să rămâi un bolovan. Vei da înapoi în viaţă. N-o să progresezi. O viaţă întreagă plătim pentru tine, şi tu nu faci nimic. În zadar faci meditaţii. Ne-ai îmbolnăvit. Ne-ai falimentat”.

Iată cuvintele pe care le aude. Nu încurajări.

Facem copilul epavă şi după aceea ne întrebăm: „De ce nu ne iubeşte? De ce copilul mă vede şi fuge de mine? Şi merge prin pieţe şi prin cluburi, şi iese cu prietenii lui, şi merge în case străine?”.

De ce? Pentru că acolo aceia îl iubesc, în felul în care pot.

Şi tu sigur îl iubeşti pe copilul tău. Dar nu-i arăţi asta.

Important nu este doar să iubești, ci și să arăți asta.

Toți iubim.

Dar ajungem să arătăm asta doar în fața mormintelor, doar morților.

Acolo ne manifestăm toate sentimentele, plângem și jelim.

Când omul de lângă tine trăiește, te porți cu el crud și tiranic.

După ce moare, lacrimi și durere. Dar este târziu.

Unei femei i-a murit soțul și la înmormântare îl bocea cu cele mai frumoase cuvinte! A rostit cuvinte de laudă, l-a condus la groapă cu bocete și vorbe dulci. „Voinicul meu, sufletul meu, chiparosul meu...” Și s-a apropiat de ea o prietenă și i-a spus: „Ajunge, exagerezi! Cât trăia l-ai înnebunit. Acum ți-ai amintit toate astea?...”.

De ce n-ai spus toate aceste cuvinte frumoase pe când *trăia*?

Încât să arăți valoarea acestui om atunci când avea nevoie de ea.

De ce nu-i spuneai și atunci „voinicul meu”?

Poate că râzi. Dar problema e serioasă și ascunde mari adevăruri despre relațiile dintre oameni.

Așadar omul caută să simtă în familie: siguranță și punere în valoare. Asta am spus până acum.

Continuăm cu libertatea.

În căsnicia ta să-i dai celui alt libertatea.

Dar să *simți* și tu libertate.

Nu te-ai căsătorit ca să te înăbuși, nici să simți constrângere permanentă.

Nici să-ți pierzi libertatea.

Sigur atunci când te căsătorești nu mai poți să fii pasărea liberă care ai fost în anii lipsiți de griji. Te schimbi. Te angajezi într-o relație. Ai îndatoriri.

Te-ai căsătorit. Acum viața ta se schimbă. De acord.

Însă asta nu înseamnă că de-acum libertatea ta devine trecut pentru totdeauna.

E important să simți libertatea de exprimare, să spui ceea ce gândești! Să *te exprimi*, să-ți spui opinia.

Sunt unele familii din care libertatea lipsește complet.

Sărmanele femei nu îndrăznesc să vorbească.

Sunt unii bărbați care nu vor să discute. „Ce-am spus am spus.”

Mi-o spun copiii la școală: „Tatăl meu, dacă spune ceva, nu încapă discuție. Iar dacă îl întrebăm de ce, răspunsul este foarte democratic: «Pentru că așa e»”.

Femeile vor să se exprime, dar nu îndrăznesc.
Le e frică de soțul lor, de severitatea lui.

Sunt însă și femei care se poartă așa cu soții lor. Afară sunt diferite: doar politete și blândețe. Însă în casă, răutate și constrângere.

E mare lucru să respiri liber și să simți că ești tu.

Să te poți deschide, exprima. Să-ți poți spune părerea și să simți că celălalt te bagă în seamă.

Să faci ceea ce-ți place. Să vezi filmul pe care-l dorești, să te uiți la postul TV pe care-l preferi.

Unul vrea să se uite la emisiuni sportive, altul la seriale, altul la filme documentare.

Să învățăm să echilibrăm nevoile noastre.

Nu ești doar tu în casă, ca să iei telecomanda și le programezi pe toate după gustul tău.

Să nu se facă doar ce vrea unul.

Ține cont și de omul de lângă tine, de soția ta, de copilul tău. *Toți* avem opinii. Și sunt *respectabile*.

Nu știi cât de liber ești în căsnicia ta. Nu știi cum trăiești conviețuirea cu celălalt.

Mulți sunt foarte constrânși.

Și în cele din urmă se îmbolnăvesc.

Dureri de cap nejustificate, migrene fără motiv. Așa încep primele semne. Și insomnii fără motiv.

Presiune, presiune, iar la urmă cedezi. Celălalt te presează și nu te lasă să scoți la suprafață ceea ce simți. Le ții pe toate *în tine*, pe toate le înghiți. Nu vorbești, nu reacționezi, aduni, aduni. Asta nu poate ține până când mori. Undeva va izbucni.

Și în cele din urmă explodezi.

Discută puțin despre toate acestea cu omul de lângă tine.

Lasă-l pe celălalt să-și spună părerea.

Ascultă-l puțin.

Respectă-l. Îl vei îmbolnăvi dacă-l mai constrângi așa, și în cele din urmă vei regreta.

Să mergem mai departe. Creația.

Am spus: siguranță, punere în valoare, libertate.

Acum continuăm cu creația!

În căsnicia ta trebuie să poți și crea ceva. Să-ți desfășori talentele. Să poți face lucrurile care-ți plac.

Știu o femeie măritată care acum, la vârsta de 35 de ani, urmează o facultate. Iar cursurile le face pe internet și prin corespondență. Merită felicitări.

De ce nu?

Creează. Altă femeie merge și învață să croșeteze. Alta învață muzică. Altul merge la sala

de sport sau joacă fotbal. Își întărește mușchii. Lucruri laudabile.

Nu înseamnă că dacă te-ai căsătorit nu mai poți să-ți pui în valoare talentele și că viața ta este de-acum doar bucătărie, gătit, șters praful. Iar bărbatul doar la muncă, acasă și gata.

Dacă ai și alte talente, găsește timp să faci și altceva.

Parohiile au școli de muzică, pictură de icoane, dans, calculatoare.

Pentru unii căsnicia devine temniță. În care se închid și rămân înăuntru pentru totdeauna, fără speranță de ieșire.

Știu o femeie care avea multe talente. Știa pictură, dans, muzică, poezie. În cele din urmă s-a despărțit de soțul ei, fiindcă se certau mereu. Și i-a scris o scrisoare de despărțire. Acolo scria: „Să știi că eu te-am iubit mult și te-am respectat. Ai fost pentru mine un dar, pe care l-am deschis, l-am văzut și m-am bucurat. M-ai făcut să mă simt femeie. Mi-ai dat valoare atâția ani. Ni i-ai dăruit pe copiii noștri. Umblam prin lume și m-ai făcut să mă simt mândră. Însă tu n-ai făcut nici măcar efortul să dezlegi panglica de la cutia pe care o păstram în sufletul meu, să vezi ce ascund înăuntru. Aveam atâtea să-ți dau și nu

te-a interesat. Nici nu m-ai înțeles, nici nu m-ai simțit. Am trăit împreună atâtea ani, am făcut copii, ne-am îmbrățișat de atâtea ori, și totuși nu ai înțeles cine sunt. Mă simt o străină. Suntem căsătoriți, dar suntem ca doi străini. Suntem foarte aproape, dar și atât de departe”.

Nu sunt puține femeile care spun: „Când soțul meu doarme și sforăie, eu bag capul sub pernă și plâng. El nu înțelege deloc sufletul meu. Nici eu pe al lui, mai ales că nu și-l deschide”.

Fiecare familie are problemele ei, și are nevoie de medicamentul și leacul ei.

Știu că ceea ce spun nu-i interesează pe toți în aceeași măsură.

Fiecare familie are nevoie de felul ei de abordare.

Eu vorbesc în general, dar tu ține ceea ce ți se potrivește.

Și încă ceva foarte *important* pentru căsnicie:

Omul care se căsătorește face asta pentru a deveni fericit și pentru a *se bucura* de căsnicia lui. Scopul și visul său este să trăiască bucuria căsniciei cu tot ceea ce rezultă de aici și cu tot ceea ce conține acest cuvânt. Trebuie să se bucure de tot *pachetul* căsniciei.

Omul nu se căsătorește pentru a se epuiza, trăind o viață fără nicio bucurie.

Atunci când obosești în viață, iar la sfârșitul zilei te delectezi cu o mâncare caldă, cu o discuție frumoasă, cu o îmbrățișare strânsă și cu sărutul soțului sau soției tale, spui: „Cât de bine e! Viața e dură, dar m-am întors acasă și am găsit ceea ce mă odihnește de toată osteneala zilei”.

Însă atunci când acasă nu găsești *nimic* din toate acestea, și nu te bucuri, și nu ești fericit, atunci vei spune: „De ce m-am căsătorit?”.

Sunt unii care ajung să trăiască în căsnicie precum *călugării*. Obligativu devin călugări.

Cineva mi-a spus: „Dacă voiam să mă călugăresc și să devin ascet, m-aș fi dus în Sfântul Munte. Însă eu m-am căsătorit! Și am făcut-o pentru a trăi o viață familială cu tot ceea ce include ea. Dar soția mea, prin manierele și gândirea sa, mă face să trăiesc ca un călugăr. Însă eu nu sunt monah”.

Mare cursă este această situație.

Când aud că cineva a divorțat, am grijă să nu trag imediat *concluzii* în legătură cu cine e de vină.

Pentru că nu știu cine a condus cu adevărat lucrurile acolo unde se află acum. Nu e doar ceea ce auzi. Sunt și multe pe care nu le cunoști, cele *din spatele scenei*, cele ascunse în spatele vitrinei.

Atunci când auzi despre o infidelitate, despre o necuviință în căsnicie, o femeie care vrea alt bărbat, sau un bărbat care se gândește la altă femeie, primul lucru care-ți vine să-l spui este „să le fie rușine”. Sunt ușoare generalizările și concluziile de afurisire.

Însă ce i-a condus pe oameni acolo?

Asta e greu să înțelegi.

De ce să facă un bărbat așa ceva?

Fie că ești bărbat, fie femeie, pune-ți această întrebare:

Eu, ca soț - bărbat sau femeie - am grijă de tovarășul meu de viață?

Îi dau ceea ce cere? Îl satur? Îl liniștesc? Îi acopăr nevoile?

Îi dau mulțumire? Încât atunci când altă persoană vrea să-i ofere o „bomboană” străină, să spună: „Mersi, dar sunt sătul. Sunt plin. Acasă la mine petrec bine. Împreună cu soția și copiii mei ne bucurăm de familia noastră. Nu-mi lipsește ceva pe care să mi-l dai tu. Nu. Sunt bine”.

Dacă am mâncat acasă iar tu vrei să-mi dai ceva, voi spune: „Nu, mulțumesc. Am mâncat”.

Însă dacă mi-e foame, voi ceda repede. De aceea nu rareori se întâmplă ca bărbatul s-o facă pe soția lui să caute căldură străină.

Sau ca femeia să-l conducă pe soțul ei în brațe străine.

Să caute fiecare și să vadă dacă nu cumva devine pricina pentru care omul de lângă el nu se satură acasă și este nevoit să mănânce „afară”.

Biserica te poate ajuta să-ți salvezi căsnicia.

Însă aceeași Biserică, dacă o vezi în mod bolnăvicios și te ascunzi în spatele ei, și îți ascunzi problemele sub preș, fără să lucrezi înlăuntrul tău, poate contribui la făurirea multor probleme familiale grave.

Nu e de vină Hristos, se înțelege! Nici sfinții.

Doar mintea noastră e de vină, pentru că interpretăm în chip bolnăvicios duhul lui Hristos!

Nu e suficient să spui „mă duc la biserică, deci toate merg bine. Și de vreme ce mă duc la biserică, automat sunt nevinovatul casei”.

Îmi pare rău dacă te supăr, dar acest lucru nu este adevărat.

Se poate să mergi la biserică și sufletul tău să nu se înmoaie.

Poate că mergi la biserică dar feminitatea sau bărbăția ta nu sunt cultivate bine.

Nu se poate să spui „mă duc la biserică” și față de soțul tău să ai o față încruntată și să fii indiferentă, ca și când ar fi dușmanul tău sau un străin!

Este aceasta o viață duhovnicească adevărată?

**Cum îți vei păstra căsnicia în felul acesta?
Cum îți vei încălzi relația în felul acesta?**

O femeie voia să se despartă de soț, ajunsese ră la divorț, și a venit într-o zi să mă caute fericită, ținând în mână o carte. „Părinte, în perioada asta îl citesc pe Avva Isaia, o carte minunată! Sunt entuziasmată.” „Bravo! Dar căsnicia ta se scufundă. Asta îți spune ceva? Te gândești la asta? Îl citești pe Avva Isaia, o carte pentru asceți, dar nu cinstești dansul lui Isaia, adică cununia ta.” „Acestea”, îmi spune, „sunt lucruri lumești.” Îi zic: „Îți pierzi bărbatul. Înțelegeți asta? La ce-ți folosește Avva Isaia, care scrie pentru asceți? Tu trăiești în casa ta! Și nu-ți iubești soțul, nici nu-i arăți compătimire”. Mi-a răspuns: „Fac metanii”. „Faci metanii, dar îți pierzi bărbatul prin felul în care gândești. Îl sufoci. Și acest comportament rece al tău, fără blândețe și dragoste, fără acceptare și înțelegere, îl face să-ți dea cu piciorul și să reacționeze.”

Îți dă cu piciorul ție, dă cu piciorul și bisericii, și lui Dumnezeu, și mie.

Din pricina ta.

Căci la ce *concluzie* ajunge soțul tău – și are partea lui de dreptate?

„Dacă soția mea merge la biserică și se comportă astfel, înseamnă că *asa* o fac preoții, *asa* ajung oamenii care se duc la biserică.”

Însă nu acesta este adevărul.

Omul care merge la biserică corect, vede schimbări minunate înlăuntrul și în jurul său.

Caracterul lui se îmblânzește, sufletul i se înmoaie, îl iubește pe omul de lângă el.

Trăiți căsnicia voastră în chip deplin, corect și echilibrat, încât să vă puteți bucura și voi, și să dați bucurie și celui de lângă voi.

Nu te-ai căsătorit ca să trăiești ca un călugăr.

Nu te-ai căsătorit pentru a-ți înăbuși dorințele, nevoia ta profundă de bucurie, dragoste și unire cu soțul sau soția ta.

Dacă vrei ca soțul tău să postească, să se roage și să trăiască viața întru Hristos, trebuie ca mai întâi să-l îmblânzești.

Fiecare femeie știe să îmblânzească pe cel de lângă ea atunci când vrea.

Femeia ține *cheile* familiei.

Și cunoaște perfect butoanele soțului ei.

Le cunoaște foarte bine pe toate. Trebuie însă să și vrea!

Atunci când vrei să faci ceva, știi felul în care s-o faci. Și în cele din urmă reușești.

Să nu ne amăgim. Putem, e suficient să vrem să devenim mai adevărați și mai sinceri.

Și să vorbiți puțin mai *dulce* unul cu altul.

Cred că cunoști în amănunt viața partenerului tău.

Am întrebat pe cineva: „Pe soția ta o cunoști?”. „O cunosc”, mi-a spus. I-am zis: „Ce mâncare îi place? Ia să văd cât de mult o cunoști?”. „Știu eu ce-i place? Mănâncă de toate”, mi-a răspuns. „Bine, mănâncă de toate. Știu asta. Omul este ființă omnivoră. Dar ca persoană, ce-i place în mod deosebit?” „Știu eu ce-i place, părinte? Ce întrebare e asta? E o întrebare teologică?” „Nu, nu e teologică. Dar în viață toate sunt teologice?” „Dar de ce întrebi despre mâncare?”, mi-a zis. „Ca să văd cât de mult o iubești.” „De ce? Ceilalți bărbați știu asta?” „Sigur că știu.” Am întrebat pe altcineva și mi-a spus: „Soția mea mănâncă de toate, dar îi place foarte mult pui cu cartofi la cuptor, și înghețată de vanilie. Atunci când vreau s-o fac să se bucure, îi cumpăr înghețată de vanilie și este entuziasmată. O înnebunește, îi place foarte mult”.

Însă el nici nu avea habar. Nu se preocupa de soția lui.

Ai văzut ce mi-a spus? „Ce să mănânce? Mănâncă de toate.”

„Vorbești dulce cu soția ta?” „Încerc, dar acum nu vrea cuvinte dulci.”

Sunt unii care consideră seriozitatea duhovnicitate. Și cred că omul duhovnicesc trebuie să fie sever, posomorât și puțin încruntat.

Am întrebat pe cineva: „Pe soția ta cum o strigi?”. „N-o strig. Doar îi spun: «Am venit. Adu-mi cutare lucru». Nu-i spun pe nume.” „Nu-i spui cumva, un anumit cuvânt?” „Nu.” „De ce nu-i spui «dragostea mea, dulcea mea, Maria mea»?” „E, acum astea nu mai sunt pentru noi, părinte.”

Un altul a acceptat în cele din urmă să-i spună, i-a vorbit dulce soției lui, s-a străduit sărmanul.

S-a întors de la lucru acasă, a răsuflat adânc și i-a spus: „Bună, dragostea mea”. Iar răspunsul soției a fost: „Hai acum, lasă prostiile!”.

În cele din urmă ne și place puțin atmosfera de război din casă.

Pe de o parte cauți tandrețe și romantism, pe de altă parte reacționezi aspru la acestea.

Pe de o parte acestea ne lipsesc, pe de altă parte nu le vrem. Doar de reproșuri suntem buni.

Însă atunci când celălalt vrea să facă o tentativă de abordare nouă, nu suntem deschiși să spunem *bun venit* schimbării.

I-am spus cuiva: „Dă-i un mic cadou, oferă-i câteva flori”. „I-am dat, părinte. La început au impresionat-o. Însă după aceea s-a întors și mi-a zis: «Unde le-ai găsit? Au căzut din vreun

camion?». «Ce camion? Ți le-am cumpărat. Din plăcere.» Dar soția lui l-a ironizat.

„N-a fost obișnuită așa, părinte. De aceea s-a întâmplat asta.” I-am spus: „Nu contează. Tu să insiști”.

Desigur, dacă de cinci ani îi vorbești răstit și urât, cu lozinci și bilețele lipite pe frigider, nu poți ca deodată să-i dăruiești buchete cu flori și să-i spui „dragostea mea”!

Ea o să zică: „Sărmanul, și-a pierdut mințile”.

Însă treptat atmosfera din casa ta poate deveni puțin mai prietenoasă.

Și se pot întâmpla mici schimbări, pas cu pas.

De exemplu: să vorbești puțin mai blând. Să aveți discuții mai frumoase.

Cu toții avem nevoie de asta.

Atât bărbații, cât și femeile, sunt precum copiii. Deși sunt mari, la suflet sunt ca niște copii.

Dar avem răutate în noi.

Și te gândești: „De ce să cedez acum și să arăt sensibilitate și slăbiciune? O să exploateze asta!”.

Aceasta este problema. Ne e teamă să ne relaxăm și să arătăm nevoile noastre adevărate și setea noastră de iubire.

Dacă-i spui celuilalt „dragostea mea” consideri că e ca și când ai ceda, ca și când ai accepta că ești vulnerabil și slab.

Fă-o ca pe un exercițiu! Este foarte dificil, dar foarte eficient dacă reușești.

Spune: „Am nevoie de puțină căldură, am nevoie să-mi arăți că-ți pasă de mine”.

Am întrebat o femeie: „De ce nu vorbești cu soțul tău?”. „Pentru că după aceea va deveni prea pretențios și se va relaxa.”

O altă femeie, când se ceartă cu soțul ei, trei zile este furioasă pe el și nu-i vorbește. Dar deloc. E complet mută.

Odată l-am întrebat pe soțul ei: „Ce vrei să spui prin faptul că nu vorbești trei zile? Ce aveți de nu vorbești?”. „Întocmai cum ți-am spus. Nu vorbește deloc trei zile. Adică gătește, se îngrijește de casă, de copii, le face *pe toate*, dar cu mine este mută! Probabil că diseară o să-mi vorbească, fiindcă au trecut trei zile.”

Familie.

I-am spus soției lui: „De ce te porți așa cu bărbatul tău?”. „Părinte, dacă n-aș face asta am pierde controlul și ne-ar face orice vrea el!”

Această femeie ar fi trebuit să lucreze în corpul diplomatic. I se opune și îl ține la distanță ca să nu piardă controlul.

O căsnicie plină de lupte și conflicte.

Iar la biserică ce ni se spune că facem? Să ne unim, să ne iubim. Să spună unul altuia: „Și eu am defecte, și tu ai defecte. Și eu am problemele mele psihologice, și tu pe ale tale”. Le acceptăm și înaintăm împreună.

Este vreun om care să nu aibă vreo mică problemă psihologică? *Toți* avem ceva. *Toți* suferim și ne e greu undeva. Și eu am. Și *toți* avem. Nu vă necăjiți. Nu sunteți singurii.

Doar că mulți nu spun asta. Datorită unei așa-zise demnități.

Demnitatea este ceva foarte important, dar uneori în spatele unei comportări demne stau lucruri ascunse, drame și probleme serioase.

Din fericire casele au izolare fonică bună și geamuri duble, încât să nu ne audă cineva atunci când ne ciomăgim.

Când umblăm pe afară îi salutăm zâmbind pe vecini, până ce intrăm din nou în casă. Acolo începe iarăși cearta și nimeni nu știe nimic. Iar după un timp are loc o „explozie” și *toți* vecinii spun: „Dar era o familie atât de bună. Îi vedeam la magazine, la cumpărături. Doamna era foarte amabilă”.

Da, dar această doamnă purta înlăuntrul ei o junglă. Ca noi toți.

Și răul nu e că suntem așa.

Răul este că ne înfățișăm permanent în alt fel. Într-un fel în care nu suntem.

De aceea Hristos n-a învinuit niciodată pe cineva pentru greșelile lui, ci mai ales pentru ipocrizia sa.

Oameni care arată *ceva* și ascund altceva.

Așa-zis creștin, așa-zis cuvios, așa-zis evlavios. Însă ești cu adevărat așa? Sau te prefaci că ești?

Și încă un sfat prietenesc: dacă situația ajunge la impas și familia ta este în primejdie și fericirea voastră se clatină dramatic, cereți ajutor.

Cereți ajutor de la un duhovnic *corect*.

De la un specialist *corect*.

De la un psiholog *corect*.

De la un consilier de familie *corect*.

Și accentuez cuvântul „corect” pentru că în toate domeniile e nevoie de căutare atentă. Nu e suficient să spui „am mers la consilier”. Important este să fie corect. De asemenea nu e suficient să spui „am mers la preot”.

Faptul că ai mers la preot nu înseamnă că automat toate au devenit perfecte.

Asta depinde de ce sfaturi dăm și noi, preoții.

Am auzit istorisiri incredibile de maltratare psihică, exprimare verbală greșită și exploatare duhovnicească, care au făcut mult rău unor familii.

Într-o casă s-a întâmplat o ceartă mare, și duhovnicul a sfătuit-o pe femeie: „Tu să pui piciorul în prag! Diavolul, fiica mea, îl pune pe bărbatul tău să te îmbrățișeze”.

Și femeia a pus piciorul în prag și l-a ținut pe soț departe.

Și în cele din urmă familia s-a destrămat.

Este însă posibil ca Dumnezeu să insufle o asemenea călăuzire? E posibil să-ți spună cineva să pui piciorul în prag în casa ta, încât să se întâmple destrămarea și despărțirea familiei?

Adevăratul om al lui Dumnezeu te va ajuta să te unești cu cel de lângă tine, și nu să te desparți de el.

Astfel de sfaturi ciudate, nerealiste, care conduc la despărțire, sigur nu sunt date de oamenii lui Dumnezeu.

Cere ajutor!

Cereți sfaturi și sprijin în căsnicia voastră.

Singuri nu puteți rezolva problema voastră, mai ales atunci când mintea vi s-a blocat cu totul.

Einstein a spus ceva foarte important: „O problemă nu poate fi rezolvată de aceeași minte care a făurit-o”.

Trebuie să vină o altă minte să te ajute.

Știți bine că primul lucru la care se gândește cineva atunci când este supărat este: „Voi divorța! Mă voi răzbuna! O să-i arăt eu!”.

Cele mai extreme lucruri îți vin în minte în clipa aceea.

Însă lasă puțin mintea ta.

Și cere ajutor.

Apostolul Pavel spune: „Noi avem mintea lui Hristos”.

Pune mintea ta lângă mintea lui Hristos și spune: Hristoase al meu, luminează-mă cu mintea Ta care este plină de lumină, iubire și înțelepciune, și spune-mi ce să fac.

Întreabă un om în care ai încredere. Vreau să știu pe care o iubești, care știe prin ce treci.

„Spune-mi ce să fac. Unde greșesc?”

Mai ales asta: „Unde greșesc?”.

Spui asta vreodată? Sau faci ceea ce fac de obicei cele mai multe cupluri, care susțin că mereu celălalt greșește?

Dacă înveți să întrebi „unde greșesc?”, vei merge foarte bine în viață.

Dar întrucât avem anumite politici și diplomație în familie, niciodată nu spunem asta. Mereu celălalt e de vină. Niciodată tu!

E păcat că avem o asemenea atitudine de permanentă îndreptățire de sine.

Sunteți atât de norocoși că sunteți căsătoriți!

Ai ocazia perfectă de a trăi clipe frumoase. De a înțelege sufletul tău și sufletul celui de lângă tine, al soției tale, al soțului tău.

Tot acest proces este o mare *bogăție* a vieții.

Eu sunt un cal care galopează singur.

Asta nu e bine. Nu sunt ajutat.

Voi însă sunteți doi! Și galopați *împreună*. Și există și o întrecere între voi. Unul îl vede pe celălalt, este îndemnat de celălalt și se corectează.

Căsnicia ta este prilejul perfect pentru sporire duhovnicească, autocunoaștere și progres.

Nu da cu piciorul acestui dar pe care ți-l face Dumnezeu.

Și să-ți spun și altceva.

Problema pe care o ai o vei purta oriunde vei merge.

Cineva mi-a spus că vrea să se despartă. E-n regulă, i-am zis, desparte-te, dar asta nu înseamnă că în următoarea relație pe care o vei avea o să fii un înger. O să fii același. Mai bine epuizează tot ce ai în căsnicia aceasta, fă tot ce poți mai bine, clădește-ți caracterul cât de corect poți, iar dacă nu se schimbă nimic, atunci discutăm.

Pentru că așa cum ești acum, chiar dacă vei găsi altă femeie care să te ia, iarăși vă veți certa.

Problema nu este *doar* soția ta.

Și tu ai o problemă.

Nu-l vezi mereu pe omul de lângă tine cu ochi clari. Uneori ai o prejudecată.

Am văzut și următorul fenomen: o femeie spune despre soțul ei că este insuportabil.

Și vine prietena sa și-i zice: „Ce spui? Ai un înger lângă tine. Eu dacă aș fi fost măritată cu el, m-aș fi simțit ca o regină!”.

Adică felul în care îl vezi pe omul de lângă tine are de-a face cu filtrul minții tale. Pe același om îl poți vedea *altfel*.

De aceea îți spun. Pe bărbatul sau pe femeia ta pe care n-o înghiți, o poți vedea *altfel*.

E suficient să-ți schimbi puțin mintea, concepția, privirea, filtrele tale. Și să spui: „Nu e așa, poate că *greșesc* și că lucrurile sunt *altfel*. Pot să le văd pozitive. Pot vedea paharul pe jumătate plin și nu pe jumătate gol”.

Uneori ai tendințe intense de *fugă*. În minte ți se învâрте permanent o frază: „Să fug, să fug! Să scap de ea sau de el!”.

Însă nu aceasta este soluția. Panica și stresul sunt de vină că te fac să gândești în felul acesta.

Toate acestea au nevoie de abordare *corectă*. Altfel se creează o problemă familială foarte gravă.

Sigur această abordare nu este ceva ușor. Iar dacă ai și copii este încă și mai greu.

O femeie care suferea mi-a spus: „Pe de altă parte, dacă căsnicia scoate tot ce-i mai rău din tine, mai bine te despați”.

Dar dacă nu poți, ce faci? Vei muri?

Ce să spun, sunt decizii grele.

Dar voi n-ați ajuns în punctul acesta.

Faceți tot ce este cu putință pentru a face fericită relația voastră.

Iar când vrei să spui ceva, spune-i-o omului de lângă tine. Vorbește cu el. Și spune-i ceea ce simți.

Dar vorbește despre *tine* personal. Nu-l ataca sau critica. Vorbește doar despre tine și despre sentimentele tale.

Acest lucru se numește în psihologie „mesajul personal”. Îți dau un exemplu. Atunci când vrei să corectezi ceva la soțul tău, nu începe să-l *critici*. Ci vorbește *doar* despre tine, fără a-l critica

pe el. Spune-i: „Aș vrea să-ți zic ceva, Kostas. Au trecut 5-6 luni de când n-am mai mers la o plimbare. Nu ieșim niciodată să bem ceva, nu mergem niciodată la o tavernă să mâncăm ceva”. Iar apoi să-i vorbești doar despre tine, fără să-l critici. Spune-i situația și cum te simți tu. „Mă simt părăsită, simt o singurătate, simt că nu am valoare. Și mi-e greu.”

Acest fel de formulare a durerii tale este foarte sinceră și mai ales fără să conțină *deloc* critică.

Nu critici. Nici nu arunci săgeți spre el.

Pentru că dacă arunci săgeți, ce-o să facă acela? Se va apăra. „Măi omule, ești insuportabil. Mă ai lângă tine și nu-mi dai nicio importanță. Ce bărbat ești tu?” E, această discuție va naște cu siguranță revoltă și ceartă.

Însă atunci când vorbești *doar* despre tine și-i spui „simt singurătate, mă simt rănită, mă simt nedreptățită și viața mea este foarte grea, mă simt obosită de felul în care petrec lângă tine. Poți să mă înțelegi?”, atunci lucrurile vor decurge altfel.

În felul acesta există mult mai multe probabilități ca soțul tău să se gândească să facă ceva pentru tine.

Cei mai mulți oameni spun ce simt, dar pe ocolite. De obicei ironic, sau indirect și diplomatic. Rareori spui direct și umil ceea ce vrei și simți.

N-am învățat să vorbim așa.

Era o femeie care voia să cumpere un cuptor cu microunde.

O văzuse pe vecina ei care-și cumpărase și acum gătea la orice oră voia, iar când venea soțul său de la lucru îi încălzea mâncarea la microunde, și o mânca caldă. Pe când ea i-o gătea atunci, ca s-o aibă caldă. Și o invidia pe prietena ei care-și cumpărase cuptor.

Și s-a gândit deci și ea să-i spună soțului său să-i cumpere. S-a întors bărbatul său de la lucru, și ea i-a spus: „Kostas, Elena, vecina noastră, a cumpărat un cuptor frumos cu microunde”.

Voia să ceară să-i cumpere și ei. Dar nu i-a cerut-o. I-a spus-o pe ocolite. „Vecina a cumpărat cuptor cu microunde.”

Însă n-a adăugat: „Ce zici, să cumpărăm și noi? Aș vrea și eu, cred că m-ar ajuta mult”.

Bărbatul a înțeles mesajul ascuns și i-a răspuns: „Bine. Pune-mi ceva de mâncare, căci peste puțin trebuie să plec”.

Și discuția s-a încheiat.

Mesajul a fost primit, răspunsul a fost dat.

Dar *codificate*.

Dovadă: a doua zi i-a telefonat vecinei sale, Elena, și i-a spus: „În cele din urmă n-o să cumpărăm cuptor cu microunde. Ieri a venit de la lucru și i-am cerut asta, dar el a zis nu”.

Avea dreptate. Într-adevăr i-o ceruse. Iar el refuzase. Dar nu în mod clar. I-a cerut-o pe ocolite. Iar el i-a răspuns tot pe ocolite: „Pune-mi ceva să mănânc”. Schimbând vorba, a fost ca și când ar fi spus: „Lasă acum cuptorul”.

N-am învățat să împărtășim sentimentele noastre, trăirile noastre, nevoile noastre.

Însă dacă e să le ții pe toate mereu în tine, atunci *de ce* te-ai căsătorit? Ca să nu vorbești? Ca să le înghiți în tine?

Vorbește! Spune ce te doare. Când le vei spune?

Când o să ai o sută de ani?

Lucrează la căsnicia ta, acum cât ești tânăr.

Anii trec!

Și deodată veți rămâne singuri fără să vă dați seama.

Începi de unul singur, te căsătorești, deveniți doi.

Faceți copii, deveniți 3-4.

Și după un timp începe numărătoarea inversă.

Copiii se căsătoresc și pleacă la casele lor.

Și iarăși rămâneți acasă voi doi.

Apoi rămâne unul.

Iar mai târziu niciunul.

Să vă gândiți la acestea și să nu vă alipiți de copii, făcându-i substituiți, din cauza relației problematice dintre voi. Deseori, atunci când relația dintre soți nu merge bine, accentul se pune pe copii și te ocupi mereu de aceștia.

Însă voi doi v-ați căsătorit, nu v-ați căsătorit cu copiii voștri.

Nu te-ai căsătorit cu fiul tău, te-ai căsătorit cu soțul tău.

Spun asta pentru că unele femei îi *venerează* pe copiii lor. În loc să se preocupe de soțul lor, se preocupă încontinuu de copii.

Și în final îi înnebunesc din multa iubire și îi storc de toate puterile.

Privește-l pe soțul tău, *lasă-i* pe copii.

Nu deveni obositoare și constrângătoare pentru copil.

Preocupă-te de soțul tău.

Sunt sigur că înțelegi bine ce spun.

Pe toate le înțelegi și pe toate le simți. Fiindcă ești deștept și deșteaptă.

Toate acestea sunt scoase din viața noastră a tuturor.

Dacă tu crezi că viața este altfel, atunci probabil trăiești într-o altă lume, de vis.

Cam acestea am vrut să ți le spun.

Îți doresc să petreci bine anii care ți-au rămas din căsnicia ta, până când vei deveni ca acel om care, fiind de mulți ani căsătorit, în cele din urmă a îmbătrânit.

Și s-a trezit bătrânul într-o seară, avea 78 de ani, și s-a dus să bea apă. Și lumina becului de pe stradă cădea în camera lor și o lumina.

A băut apă. Și s-a întors de la baie să se întindă iar în pat. Și a văzut-o pe soția lui care dormea și lumina îi cădea pe față. Și a privit-o. Și s-a gândit: „Doamne, cum a ajuns viața mea! Dorm lângă o babă. Și lucrul înfricoșător este că această babă e soția mea. Și sunt și eu bătrân. Dar noi doi, când ne-am căsătorit, nu eram așa. Eram tineri. Cum am devenit așa, Doamne?”.

Era singur în noapte și vorbea singur. Pe când soția lui dormea.

„Cum am devenit așa? Ne-am căsătorit la 25 de ani și acum am ajuns la șaptezeci și ceva, și am îmbătrânit, și suntem împreună.

Cum au trecut anii!”

Ce rămâne după toate acestea?

Rămâne iubirea.

Și rămâne faptul că ai ajuns să te cunoști puțin pe tine. Și să-l înțelegi puțin și pe cel de lângă tine.

Și că poți, după toate acestea, să-ți arăți bunătatea.

Pentru că, în cele din urmă vom muri și nu va rămâne altceva să ne amintim. Doar asta, bunătatea. Oamenii vor spune: „Era un om bun, era plăcut”. Sau: „Cât a trăit ne-a înnebunit pe toți”.

Ce altceva rămâne?

Când devii bunic sau bunică, ce rămâne?

Bunătatea din inimă.

Poate că îl cunoașteți pe filologul Konstantinos Ganotis.

Venise un prieten de-al meu, cleric, din străinătate, și voia să-l cunoască. Și l-am dus acasă la domnul Ganotis. Am cunoscut-o și pe soția lui, doamna Irina. Am discutat, am vorbit, prietenul meu s-a bucurat să-l cunoască. Și s-a făcut timpul să plecăm. Am dat să ieșim din apartamentul lor și femeia i-a spus soțului ei: „Kostas, dragostea mea, aprinde puțin lumina pe hol, ca să vadă părinții scările și să nu se împiedice”.

„Kostas, dragostea mea.”

Auzeam bine?

O femeie de șaptezeci și ceva de ani care îi spunea soțului ei în fața noastră „Kostas, dragostea mea”.

Ce lucru frumos!

Voi nu știu cum îi spuneți omului de lângă voi.

Altădată, la o ceremonie, l-am văzut pe domnul Ganotis în momentul când intra cu soția lui. Și era și Galatia Soureli la această recepție. Și Galatia i-a făcut semn: „Kostas, vino, ți-am păstrat loc”.

Dar el a făcut semn cu degetele: „Suntem doi”. „Da, veniți amândoi.” „Bine, atunci să mergem.”

Deci care a fost mesajul lui? „Sunt cu soția mea, noi suntem împreună. O cinstesc, mă mândresc cu ea. Dacă nu e loc pentru ea, nu merg nici eu.”

Ce dă acest lucru soției lui? Valoare.

Iar femeia se simte importantă lângă el: „Am valoare. Nu mă dă la o parte”.

Și bărbatul se mândrește: „Ești soția mea. Te cinstesc”.

Această imagine îmi arată ce înseamnă frumusețea într-o relație.

Îți doresc să te bucuri de familia și relația ta.

Și dacă nu se poartă așa cu tine, cu iubire, căldură și cinste, să nu te apuce reproșurile și depresia.

Să te gândești: „Dacă nu se poartă așa cu mine, nu cumva nu-l inspir să se poarte așa?”.

Unele lucruri le dobândești, nu se fac cu de-a sila.

Dacă inspiri respect și dragoste, vei primi respect și dragoste.

Însă dacă inspiri suferință și tristețe, asta vei încasa. primi

O femeie se văita că soțul ei nu se poartă bine cu ea. „Nu mă iubește, nu mă cinstește.”

Și am întrebat-o: „Ia spune-mi, tu cum te simți ca om? Ce imagine ai despre tine?”. „Cum să mă simt, sunt inutilă și zadarnică.”

I-am spus: „Păi în felul în care vorbești, că ești inutilă și zadarnică, cum aștepti să te cinstească și să te respecte cel de lângă tine, să-ți vorbească frumos?”.

Cere, în felul tău, ca omul de lângă tine să se poarte bine cu tine.

Și acest fel este *demnitatea* ta personală.

Simte-te mai întâi *tu* bine cu tine. Încât celălalt să nu te poată insulta, nici să te subestimeze. Fiindcă inspiri altceva!

Nu e suficient să spui din gură „Te rog să-mi vorbești frumos”, pe când în inima ta te simți epavă și simți tot ce-i mai rău despre tine.

Toate acestea sunt un pachet de lucruri, unde unul le implică pe celelalte.

Trebuie să arăți în felul tău că meriți să-ți vorbească frumos.

Concluzie: intră în viața Bisericii.

Iubește-L pe Hristos.

Trăiește o viață duhovnicească, însă în felul în care am spus-o. Nu viață duhovnicească care să conducă la distanțare și conflicte în căsnicie.

Citește cărți care te ajută să sprijini și să salvezi căsnicia ta.

Lupta pentru unirea voastră să fie cea mai mare nevoie.

O femeie mi-a spus: „Nu pot pentru nimic în lume să fac ceea ce-mi cereți. Puneți-mă mai bine să țin post aspru”.

Îi cerusem să meargă la soțul ei și să-i spună cuvinte dulci, „dragostea mea” și altele asemenea.

„Nu pot, părinte. O să postesc foarte aspru în Postul Mare. Dar nu pot să-i vorbesc așa.”

I-am spus: „Dar pentru tine adevăratul post este tocmai ceea ce ți-am cerut. Dacă te gândești bine, sfatul pe care ți l-am dat este foarte ascetic. La ce-ți folosește să nu mănânci carne, dacă atunci când îl vezi pe soțul tău îi spui rece: «A, ai venit?»”.

Dar și copilului tău să-i vorbești dulce. Ca să se gândească la tine și să te iubească, și să simtă tot ce-i mai frumos pentru tine.

Odată spovedeam pe cineva, avea cam 25 de ani. Și i-a sunat telefonul. I-am spus să răspundă, să nu cumva să fie ceva urgent. „Nu, părinte, acum mă spovedesc.” „Bine”, am zis. Peste două

minute iar a sunat, și n-a răspuns. A treia oară i-am spus: „Răspunde, se poate să fie ceva urgent, poate e mama ta”. „Nu”, mi-a zis, „dacă ar fi fost mama aș fi știut, pentru că pentru mama am pus soneria să sune ca sirenele poliției.”

„De ce să sune ca sirenele poliției?”

„Pentru că mama îmi amintește de poliție.”

Tu despre ce-i amintești copilului tău?

Unii părinți ar fi trebuit să studieze academia de poliție, de detectivi.

Un părinte mi-a spus: „I le caut pe toate, i le descopăr pe toate, nu-mi scapă nimic”.

„Bravo ție, mare succes. Și ce reușești?” „L-am văzut, l-am căutat în buzunare, am văzut ce face. Am căutat în telefonul mobil, în calculator, i-am găsit codurile.”

Dar *asta* e ceea ce cauți? Să-l vânezi și să-l spionezi pe copilul tău?

Problema este să-l *salvezi* pe copilul tău. Și nu să cauți prin telefoane, mesaje și coduri.

Iartă-mă dacă te-am amețit, o fac pentru că sunt singur și trăiesc cum se zice „liber și frumos”.

Poate că de aceea le spun frumos.

Mi-a zis cineva: „Dacă ai fi fost căsătorit, atunci aș fi vrut să văd ce predici făceai. Acum le spui din afară”.

Așa este. Eu sunt singur acasă. Niște doamne mi-au adus ceva bun de mâncare, sunt aranjat. Pentru trei zile am încă mâncare pregătită.

Pe când tu trăiești în casa ta, ai familie și tuturor acestora le faci față cu trudă și luptă.

Calci, gătești, ștergi praful, îngrijești de copii, suporti strigătele lor, faci și alte treburi.

Tu faci ceea ce are cea mai mare valoare: te lupți.

Tu trăiești viața în practică. Nu teorii și vorbe.

Viața este trudă. Să nu-ți închipui că tu ești nedreptățit iar ceilalți petrec perfect. Toți au suferirile lor în viață.

Cei pe care-i cunosc, toți au necazuri și probleme.

Și tu ești la fel. Ești bine. Te descurci bine, nu deznădăjdui.

Și să nu te apuce reproșurile că ești victima familiei, fără cale de întoarcere. Asta nu ajută la nimic.

Să spui în inima ta: „Sunt foarte bine, voi lupta. Voi reuși”.

Încetează plânsul. Mai ales dacă ești femeie. Știi de ce plângem mult și de ce ne place plânsul?

Fiindcă ne amintim că atunci când eram copii și plângeam toți alergau lângă noi și ne iubeau și ne mângâiau.

Și ne-a rămas această *corelație*: când plâng înseamnă că voi atrage compasiune, grijă, consolare și mângâiere.

Atunci când plângem așteptăm ca cineva să ne compătimească. „Ce ai? De ce ești supărat? Ce pot face pentru tine? Hai, nu te necăji.”

Când ești bine cel de lângă tine nu se va preocupa mult de tine. Lipsită de probleme nu ești foarte interesantă!

Când mergi împreună cu prietenii, dacă nu vorbești despre reproșuri și probleme, nu înaintea-za discuția. Dacă spui că petreci perfect și bine nu mai aveți ce discuta în continuare. Însă dacă cârtești, dai hrană pentru ca discuția să continue.

Îți doresc să fii fericit.

Și să spui: „Nu mă voi clătina, nu voi ceda, nu voi fi dezamăgit. Voi face tot ce pot. E o criză, va trece. Sunt niște greutăți, le voi depăși. Toți am trecut prin crize”.

Crize vin mereu în viață.

La patruzeci de ani toți trec prin crize.

În primul an de căsnicie, criză.

După câțiva ani iarăși criză:

În general trecem prin crize.
Însă le vom depăși.

Și nu te grăbi în clipa când ești furios, nu lua decizii în ceasul când simți tensiune, mânie și panică.

Căci primul lucru la care te vei gândi atunci va fi divorțul.

Însă lasă divorțul! Nu suntem pentru asemenea lucruri. Cine are nevoie acum de telefoane, avocați, cheltuieli, conflicte?

Fă mai bine tot ce poți pentru a-ți salva căsnicia.

Fă căsnicia ta frumoasă.

Așadar despre toate acestea ai ceva de spus?
„Nu.” E-n regulă.

Odată vorbeam într-o biserică.

Și lumea a făcut multă liniște. La sfârșit am întrebat dacă cineva are vreo nedumerire sau vrea să spună ceva. Toate femeile erau tăcute și transfigurate. Vreo întrebare? Nimic.

La urmă a venit soțul uneia și mi-a spus în particular: „Ați văzut-o pe soția mea? Stătea în fața dumneavoastră mută. Măcar de-ar fi și așa. Dar nu este! Acasă nu mai bagă limba în gură. Aici n-a vorbit. Acasă sunt nevoit să-i spun: «Oprește-te, măi femeie, și mai taci puțin. Nu mai vorbi încontinuu. Ne-ai amestit!»”.

**Toată ziua cârteală. Cârteală și reproșuri.
Discuții și certuri, care nu duc nicăieri.**

Un oarecare om care prestează muncă fizică și obosește mult, mănâncă carne chiar și în Postul Mare, pentru că face o muncă grea și duhovnicul lui i-a spus să mănânce și atunci puțină carne. Însă soția sa postește foarte mult. Și o deranjează faptul că bărbatul ei nu postește, se enervează pe el și în muștră, pentru că nici la biserică nu merge des.

Acesta mi-a spus: „Părinte, nu mai suport această situație. Spuneți-i ceva, pe dumneavoastră vă ascultă”. I-am zis: „Cine ți-a spus că pe mine mă ascultă? Dar ce-ți face? Care e problema voastră?”. „Iată ce se întâmplă: Merg acasă să mănânc o chiftea, pe care mi-a pregătit-o, ca să pot să continui munca. Nu e vorba că mă omor după carne, dar pentru că lucrez fizic foarte greu toată ziua, de aceea mănânc. Și ea vine și se învâрте în jurul mesei, pe lângă mine, și-mi reproșează: «Ce-ți trebuie să mănânci carne?». Eu cred, părinte, că în cele din urmă carnea pe care o mănânc devine de post. Dumneavoastră ce părere aveți? De vreme ce nu mă lasă s-o mănânc liniștit. Îmi rămâne în gât. Nu simt că mănânc chiftele, ci reproșurile ei.”

I-am vorbit despre asta soției lui, dar n-a înțeles. N-a vrut.

I-am spus: „Lasă-l, femeie. Dumnezeu nu vrea acum post de la el. *Câștigă-l* mai întâi pe soțul tău prin iubirea ta și după aceea vei face din el tot ce vrei”. „Nu, părinte, îl pun să asculte emisiunile dumneavoastră, să se îndrepte.” „Dar nu e nevoie să asculte emisiunile mele, femeie.” „Ba da, părinte, trebuie să le asculte.”

Mai scoate-o la capăt.

Situații incredibile.

Sunt sigur că și tu uneori spui „ce bine că m-am căsătorit”, iar alteori „pentru ce mi-a trebuit asta?”.

Toți trecem prin astfel de momente.

Oricum, din câte vă cunosc sunteți oameni buni.

Mergi acum să-i spui omului de lângă tine cât de mult îl iubești, și să-i dai un sărut blând, să facă un șoc.

Să-i spui cuvintele „dragostea mea” și să-i arăți căldură.

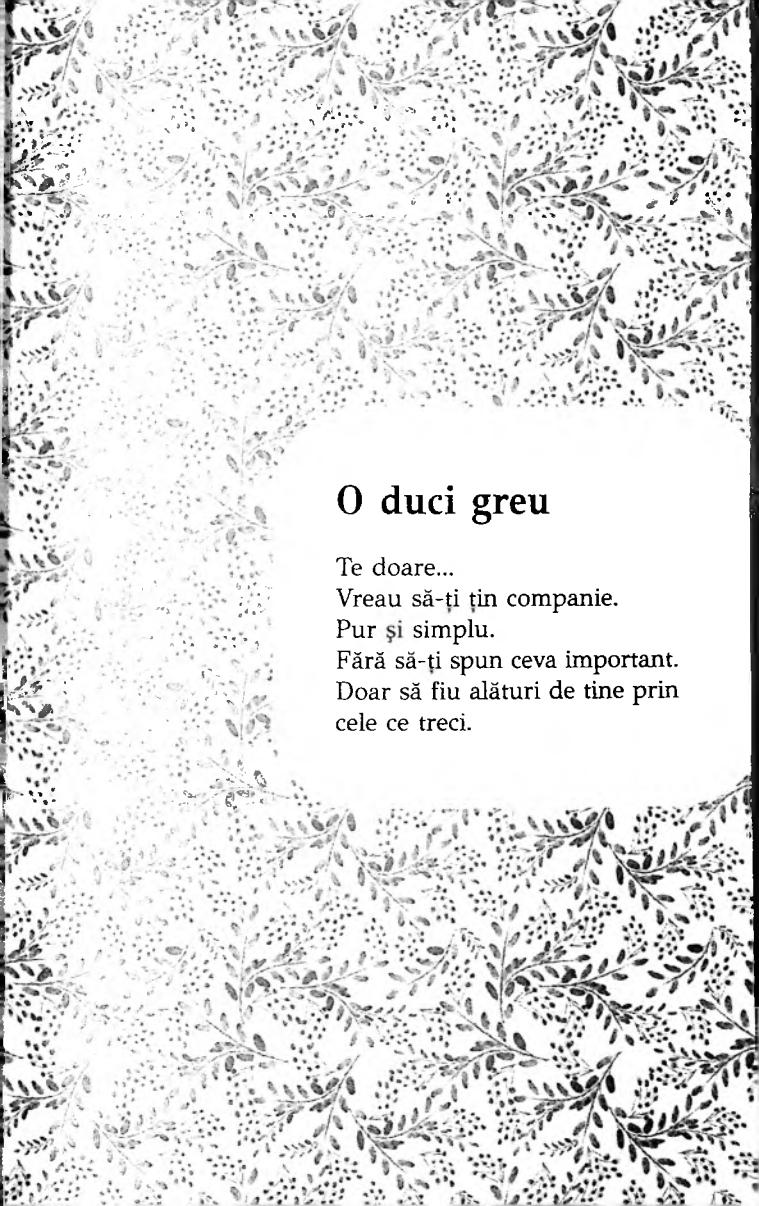
Vei face asta? Vezi să nu!

Știu că ți-e greu și ți-e rușine.

O doamnă mi-a spus: „Nu pot să fac cum spuneți, dar o să i-o arăt pe ocolite. Îi voi arăta că-l iubesc în *felul* meu”. „Și care este felul tău?” „Îi voi face sărmăluțe de care-i plac lui, și-o să-și dea seama.”

Mi-a spus și un copil ceva asemănător:
„Mama, atunci când vrea să-mi facă o bucurie,
îmi face paste. Când o supăr, îmi face mâncare
de bame!”.

Toate bune.

O duci greu

Te doare...
Vreau să-ți țin companie.
Pur și simplu.
Fără să-ți spun ceva important.
Doar să fiu alături de tine prin
cele ce treci.

Mi-ai scris pe Facebook. Despre marea suferință care te-a aflat.

Știi ce se întâmplă. Mi le-ai spus pe toate exact.

Și vreau doar atât: să-L chemăm împreună pe Hristos.

Să invocăm harul Lui.

Puterea Lui.

Să simțim prezența și ajutorul Său.

Ce mare este încercarea prin care treci...

Problema ta te-a tulburat.

Știi la ce mă refer și ce vreau să spun.

Mi-ai scris, dar n-o spun deschis. De altfel, fiecare are partea lui de dreptate. Și este firesc ca fiecare să se gândească la suferința lui.

Însă rezultatul este *același* pentru toți: durere, amărăciune, dezamăgire. Cutremurare și descurajare.

Și frică infinită.

Simți că nu vei reuși în viață.

Simți o dezamăgire uriașă. Și simți că Cel ce Se numește Dumnezeu nu te iubește și nu ți-a arătat în faptă iubirea pe care așteptai s-o vezi cu dovezi.

Toate acestea te-au făcut să te scufunzi acum.

În lăuntrul tău ești un copilăș rănit.

Vârsta ta psihică este de pruncie.

Ca vârstă biologică ești mare. Dar dezamăgirea, suferința și tristețea te fac să devii o vrabie mică și zgribulită în iarnă, căreia îi e teamă să iasă și să găsească de mâncare măcar o sămânță.

Și este înconjurată de zăpadă, de frig și îngheț. Și-i este frică.

Îi este frică doar.

Și simte o nesiguranță infinită.

Așa ești tu.

Am văzut oameni mari ca vârstă, și bărbați, și femei, care era de așteptat să aibă mare putere.

Pentru că așa arătau pe dinafară: tari, imbatibili, invulnerabili, puternici, impunători.

Bat cu pumnul în masă și copiii se tem de ei.

Vorbesc la lucru dinamic și ceilalți tremură.

Dar când îi află necazul, devin atât de înfricoșați și atât de vulnerabili.

Sufletul lor se înmoaie atât de mult de durere și este cuprins de lașitate.

Dar și mintea, atunci când ești îndurerat, se întunecă incredibil.

Dispare echilibrul, dispare armonia și bucuria vieții, și motivul care te face să vrei să trăiești.

Te-a aflat suferința și ești sufocat de o întrebare.

De ce se întâmplă asta?

Vrei să auzi o explicație, un răspuns. Ca să te liniștești.

Nu cunosc răspunsul la întrebare.

Știi că Dumnezeu este iubire.

Însă cum de această iubire te poate face să suferi atât de mult, mărturisesc că asta nu știu. Mă depășește și pe mine.

Și mai știu ceva: lucrurile prin care trecem, fiecare necaz, fiecare încercare a vieții, sunt ceva pe care noi, într-un anumit fel, le-am *atras*. Într-un mod *tainic* le-am tras lângă noi, le-am provocat.

Nu voluntar. Nu la nivelul rațiunii. Nu s-a întâmplat conștient. Nimeni nu provoacă conștient eșecul, dezamăgirea și tristețea adâncă.

Niciodată nu m-aș fi gândit voluntar și conștient să pătesc așa ceva în viața mea.

Nu, sigur nu s-a întâmplat conștient.

Încearcă să înțelegi, dacă poți, ce-ți spun astăzi, în ziua marii tale suferințe.

Ascultă.

Undeva în adâncul sufletului nostru există unele *cauze* care ne fac să trăim așa cum trăim.

Să ți-o spun printr-un exemplu: cineva a cerut de la Dumnezeu să învețe să iubească pe toa-

Chimia relațiilor

Sunt oameni
a căror floare din inimă
înflorește atunci când este stropită
puțin câte puțin.
Cu pipeta.

Apa multă,
o îneacă.

Aceștia se sperie, se stresează
și pleacă.
Se aseamănă
cu busuiocul cu frunza lată
sau cu floarea deșertului.

Dacă un om exuberant
și foarte sensibil
cunoaște o astfel de fată,
și toată ziua o înăbușă
cu iubirea lui,
a terminat,
a pierdut-o.

Însă alte suflete, dimpotrivă,
vor apă din belșug,
să fie udate în fiecare zi.

Sufletul lor
e ca o orezărie.
Cu cât le dai,
cu atât vor mai mult.
Le place
să audă la nesfârșit cuvinte dulci
să trimiți încontinuu
mesaje.

Dacă ești un tip ursuz,
și cunoști un astfel de om,
lucrurile sunt grele.
Tu vei da ceea ce poți,
puțin,
iar celălalt va cere
mereu mai mult.

Chimia relațiilor,
cel mai greu,
cel mai încântător,
cel mai tainic lucru...

tă lumea. S-o iubească fără condiționări și egoism. Voia să atingă iubirea dezinteresată.

Cerea asta cu ardoare de la Dumnezeu, și sufletul și inima lui și-o dorea mult. Râvnea să învețe să-i iubească pe oamenii ciudați și greu de înțeles.

Și după mai mulți ani - avea 45 de ani - se afla la Tinos, în fața icoanei Maicii Domnului. Și se plângea de femeia pe care i-a trimis-o Dumnezeu.

Și spunea: „De ce mi-ai trimis-o, Doamne? De ce să am un astfel de om lângă mine și să trăim atât de greu? Nu ne iubim deloc. Ne certăm mereu, ne contrazicem, ne răstălmăcim. Și ajungem puțin câte puțin în pragul divorțului. Sunt terminat, Hristoase al meu. De ce se întâmplă asta? Nu găsesc nicio explicație. De ce mi-a făcut Dumnezeu asta?”.

Și Maica Domnului încerca să-i spună acolo, în rugăciunea pe care o făcea, *secretul*.

Se străduia să-i *amintească* că atunci când acest om avea douăzeci de ani, în tinerețea lui, când cerea să-și întemeieze familie, făcea exact această rugăciune: „Ajută-mă, Doamne, să iubesc dezinteresat. Dă-mi puterea să iubesc adevărat”.

Și anii au trecut. Iar tânărul a ajuns la 30, apoi la 35 de ani.

Și a venit căsătoria. Și s-au ivit greutăți și probleme.

Și pe când credea că tot ceea ce i se petrece este întâmplător, a început să-și amintească și să *lege* evenimentele între ele. Și să înțeleagă că toate acestea nu erau în cele din urmă pedeapsă și întâmplare, ci *răspunsul* la acea rugăciune din tinerețe.

Înțelegi ce-ți spun?

Tot ceea ce ni se întâmplă, în adânc noi o cerem. Avem nevoie de asta.

Sigur, cu un scop foarte bun.

Ca să învățăm iubirea.

Ca să atingem smerenia.

Ca să sporim în cunoașterea lui Dumnezeu.

Îmi vei spune: „Nu există altă cale? Eu, când am cerut-o, nu m-am referit la asta. Am cerut, desigur, să învăț să iubesc, dar nu să învăț să sufer, nici să mă zdrobesc de durere și plâns. N-am cerut tragedia care a venit asupra mea.

De ce atâta suferință? Nu există alt drum?”.

Nu știu ce să spun.

Însă cred că nu există.

Cel puțin asta arată viața.

Când Kazantzakis a întrebat în Sfântul Munte, pe un cuvios ascet: „Nu există un drum mai ușor, mai confortabil, părinte?”, acest ascet pustnic, părintele Macarie, i-a răspuns: „Unul

Mai aproape

Uneori
omul de lângă tine,
datorită oboselii sau nervilor,
izbucnește asupra ta.
Sunt clipele
în care simți
că ești nedreptățit în chip grosolan
și fără justificare.

Și faptul că ai dreptate te sufocă.

Bine.
Ai dreptate.

Dar fă puțină răbdare.
Și vei vedea că peste puțin,
când te vei liniști,
te va iubi și mai mult,
poate că-ți va cere și iertare,
și va simți multă recunoștință
pentru inima ta mare.

Și sigur
vă veți apropia.

Și viața curge
cu cele de deasupra
și cu cele de dedesubt ale ei.

este drumul, fiule, și se numește suiș. Și suișul doare. Și însângerează”.

Atunci când urci suișuri genunchii te dor, inima te doare, sufletul ți se însângerează.

Dar nu există alt drum ca să urci în vârf, să vezi soarele care răsare. Nu există alt mijloc să reușești ceea ce se numește „mântuirea sufletului”.

Sufletul în *felul acesta* se mântuiește. Adică în felul acesta se izbăvește, i se păstrează frumusețea și se menține înflorit.

Așa înfloresc florile:
Prin soarele care arde.
Prin ploaia care doare.
Prin zăpada care le îngheață.

Așa lucrează natura.
Așa lucrează lumea.
Așa lucrează Dumnezeu.
Prin acest proces greu și dureros.

Nu vin lângă tine astăzi ca să fac pe deșteptul, nici să-ți spun că încercarea prin care treci este ușoară.

Nu e *deloc* ușoară.
Durerea ta este mare. Încercarea ta insuportabilă.
Omenește, nu există răspuns.

Există doar puțin sprijin.

Există puțină iubire și rugăciune. Și o invocare și rugămintă către Dumnezeuul iubirii, să vină acum acolo unde ești și să te mângâie.

Să vină să te ajute, încât prin tragedia pe care o trăiești să înțelegi *de ce*. Această taină.

Să simți că din toate acestea va ieși ceva bun. Pe care acum nu ți-l pot explica, dar nici tu nu poți înțelege.

Această clipă, de altfel, nu acceptă consolări și speranțe, pentru că acum ești în faza prăbușirii.

Dar este sigur că peste cinci zile, cinci luni sau cinci ani, vei privi înapoi, vei observa cele care ți se întâmplă astăzi și le vei explica pe toate cu *alți* ochi.

Tocmai am rostit cuvântul „vei observa”.

Dacă poți să faci exact asta, adică să *observi* evenimentul, încercarea prin care treci, ca și când ai fi altcineva, te va ajuta foarte mult.

Nu știu dacă poți să ieși puțin din sinele tău și din implicarea și identificarea cu acest eveniment.

Pentru că te-ai *amestecat* atât de mult în această poveste, până în punctul în care te-ai *identificat* cu ea.

Și ai simțit ca și când *tu însuși* ești tragedia.

Crezi că *tu însuși* ești un eșec.

Mulțime de chinuri

Tu ai bani,
dar nu ai o îmbrățișare.
Altul are îmbrățișări,
dar nu are bani
să bea o bere.

Ce să zici.

Doamne,
fă să avem de lucru,
să avem îmbrățișări
și câte o... bere!

(Să nu te smintești de această cerere.
Pâinea iese din grâu,
iar berea din orz.
Ale lui Dumnezeu sunt toate.)

Te simți pustiu, pentru că te scufunzi în povestea tristă pe care o trăiești. Și te implici foarte strâns în ea.

Însă după un timp, atunci când această situație va trece, le vei vedea pe toate altfel.

Fiindcă atunci le vei privi pe toate de *departe*.
Și toate vor fi trecut.

Vei privi și vei spune: „Îți amintești atunci? În 2017, în 2020, în 2022, când eram distrus? Cum eram atunci? Sufeream atât de mult! Cum m-am prăbușit în halul ăsta în perioada aceea? Cum mai plângeam! Am deznădăjduit și am fost cuprins de dezamăgire atât de mult, și pe toate le vedeam negre!...”.

Însă atunci nu le vei mai vedea negre. Te vei fi liniștit.

Și vei privi toată această suferință de departe.

Dacă vrei, poți însă de acum să faci asta.

Ți-o spun foarte prietenește, ca pe o propunere.

Toate cuvintele mele de astăzi așa să le vezi:

Ca pe o propunere și îndemn prietenesc.

Nici nu te cert, nici nu-ți impun ceva, nici nu știu ce să-ți spun exact în marea ta suferință.

Spun doar simplu că, dacă vrei și dacă poți, ceea ce vei face *oricum* mai târziu, fă-o de acum.

Adică ce?

Ieși din această mare implicare și observă-ți viața ca și când ai fi un străin.

Observă-ți viața de departe.

Când Sfânta Scriptură spune: „Creștinul e *ca un mort*”, cred că se referă și la asta.

Mortul nu se implică. Este distant. Nimic nu-l atinge. Se află *în altă parte*.

Dacă poți să iei și tu o astfel de distanță interioară, să nu lași evenimentele să te atingă atât de mult, atât de personal, până în punctul să te scufunde, vei depăși mai ușor suferința ta.

Să devin puțin ca un mort. Adică eliberat de patimi, privitor, neparticipant, fără implicare în drama care vine să mă nimicească cu cât mă gândesc și mă identific mai mult cu ea.

E-n regulă. Se întâmplă. Acum sufăr. Dar asta nu înseamnă că toate au pierit! Sufletul meu, ființa mea, frumusețea mea, valoarea mea, calitatea sinelui meu, inima mea, toate acestea n-au pierit.

N-a pierit *nimic* din toate acestea care sunt nucleul meu.

Crede-mă, ai încă multe de dăruit.

Ai încă multe de luat.

Ai încă multe de care să te bucuri.

Însă acum suferința te orbește, te imobilizează și te scoate din minți.

Ai pățit ceea ce păfesc uneori copiii când dorm: au un coșmar și sunt cuprinși de o mare frică și îngheață sângele în ei. Și rămân nemișcați, fără să poată face ceva.

Așa ceva ți s-a întâmplat și ție.

Simți că nu poți face nimic.

Ai paralizat.

Ai înghețat de frică, durere și panică.

Și totuși, poți!

Poți și să alergi, și să râzi, și să lupți, și să faci lucruri noi.

Desigur, nu *acum*, în clipa când vorbim.

Ci peste puțin, când mintea ți se va însenina.

Această înseninare a minții...

Mă rog ca aceasta să vină curând.

Mintea să ți se însenineze.

Inima să ți se curățească.

Să vină Hristos și să sufle, și să alunge acest nor pe care-l ai, care nu este răul *absolut*, așa cum crezi. Acum îl vezi ca pe o tragedie *absolută*. Dar nu este.

Mintea ta o înfățișează astfel.

Dovadă: privește puțin – dacă suporti, desigur – lumea din jurul tău.

În ceasul acesta, când tu te scufunzi în tristețe, unii afară râd, alții merg la lucru, acasă, la

Cu puțin înainte
ca petalele bucuriei să se deschidă

Și pe când voiai să mănânci,
să te uiți la TV
și s-o îmbrățișezi pe soția ta,
afli deodată
că cel mai bun prieten al tău
este la terapie intensivă,
și toate s-au schimbat.
Toate au dispărut.
Pofta de mâncare,
dorințe,
odihnă.

Mereu umbra morții
orice floare
care e gata să înflorească
în curtea sufletului tău,
o ofilește fulgerător,
ca și când ar ști
o tehnică înfiorătoare.

Din anii din vechime.

cumpărături sau în vacanță, fiecare cu treaba lui. Viața întreagă se scurge *normal*. Tu însă te scufunzi în tristețea ta.

Dacă poți, vezi că există și *alte* lucruri în lume.

Dacă suporti, pune problema ta în altă perspectivă și privește-o din alt unghi.

Schimbând perspectiva și unghiul – treptat – vei deveni mai calm.

Ia o batistă și șterge-ți lacrimile, și privește lucrurile altfel. Puțin mai matur. Cu rațiunea.

Sentimentele sunt cele care te-au imobilizat și te-au distrus.

Te-ai afundat în sentimentele tale. Te-ai înecat în lacrimile tale. Te-ai înfășurat în problemele tale.

Mintea te-a înnebunit în ultimele zile, prin cele pe care le cugeți.

Einstein a spus ceva înfricoșător... Nu te îngrijora, nu-ți voi vorbi despre fizică și chimie.

„O problemă nu poate fi rezolvată de aceeași minte care a făurit-o.”

Sunt total de acord cu această frază.

Tocmai aceasta este greșeala pe care o faci acum: încerci să rezolvi problema ta prin gândurile tale.

Dar tocmai gândurile *tale* sunt cele care te-au scufundat și te-au adus aici.

Gândurile minții tale sunt cele care te-au distrus.

„Și ce să fac?”, vei spune. „Nu am alte gânduri, am gândurile *mele*.”

Și totuși! *Există* și alte gânduri. În afară de mintea ta, există și altă Minte.

Mintea lui Hristos.

Poți face ceea ce spune Apostolul Pavel: Să dobândești Gândul și Mintea lui Hristos. E vorba de o nouă situație.

Adică te rogi la Hristos, încât să intri în atmosfera Lui.

Și asta se întâmplă în câteva ceasuri, zile, dar dacă Dumnezeu vrea să facă o minune – de ce nu? – se poate întâmpla și *acum*.

În această clipă.

Spune: „Hristoase al meu, dă-mi Mintea *Ta*”.

„Noi mintea lui Hristos avem” spune Apostolul Pavel.

Vedem evenimentele ca Hristos: fără implicare și alipire. Implicarea și identificarea cu ele duc la deznădejde.

Au fost oameni care au trăit cu Mîntea lui Hristos.

Și au rezistat.

Și au putut să depășească moartea celor apropiați, diferite deznădejdi, întâmplări dramatice, dezamăgiri în dragoste, boli incurabile, necazuri în viață, pierderi ale locului de muncă.

Știi ce înseamnă să-ți pierzi copilul? Să-ți pierzi un membru al corpului? Sănătatea? Orice încapă în mîntea ta! Și totuși să rezisti?

Au fost oameni care au rezistat toate acestea și încă și mai rele.

Secretul lor? Au dobândit Mîntea lui Hristos.
Nu e ușor.

Îți cer *iertare* că într-o clipă atât de grea din viața ta poate ți se pare că ating cu mâini aspre rana ta, și că fac pe deșteptul. Nu acesta este scopul meu.

Am trecut și eu – și încă trec – prin momente foarte grele, când durerea mă imobilizează.

Însă acum, în clipa aceasta când scriu – ți-o mărturisesc – se întâmplă să fiu într-o stare bună, și *de aceea* îți pot vorbi.

Dacă acum sufeream, nici eu n-aș fi vorbit. Nici n-aș fi vrut să ascult ceva. Nici nu m-aș fi

Când dragostea nu întreabă

Lumea e plină de fete,
și tu te îndrăgostești de logodnica prietenului tău!

Îmi vei spune că dragostea nu întreabă, ci doar se întâmplă.

Da, dar există și rațiunea,
care dacă apucă,
înfrânează oarecum sentimentul.
Acum, că nu l-ai înfrânat,
Dumnezeu să ajute.

Să vină și să-ți îndrepte inima în altă parte,
încât să vezi atâția alți portocali
care fac portocale,
și să scoți din minte
„portocalul” prietenului tău.

Nu merită toată această decădere,
tensiune și nebunie pe care o trăiești.

Pentru că la urmă
nu te vei bucura de nimic.

Accepți și tu asta, atunci când găsești puterea
de a privi limpede în cele dinăuntru ale tale.
Din această bucurie haotică nu iese fericire.

Mă rog pentru tine.

gândit. Doar m-aş fi scufundat, m-aş fi scufundat în mocirla deznădejdii, ca şi tine. Ca şi când o gaură m-ar fi tras în întunericul ei adânc, şi ar fi umplut inima mea cu deznădejde.

Iată însă că acum sunt oarecum bine, şi pot să-ţi vorbesc.

Şi iată că şi tu acum, cel puţin până în clipa asta, citeşti aceste cuvinte. Aşadar *poţi* să faci ceva.

Poţi.

De atâta timp, ai curajul să asculţi şi o altă voce în delirul tău, pe a mea.

În ciuda plânsului şi deznădejdii care te loveşte, ai acceptat să facem puţin companie.

Acesta este un pas bun.

Îngădui cuiva să te influenţeze chiar şi puţin, şi te deschizi.

Îţi deschizi mintea, îţi deschizi inima şi spui: „Poate că într-o zi, poate că într-un ceas, poate că la un moment dat – poate chiar acum – voi vedea altfel problema mea. Iar dacă o voi vedea altfel, voi zâmbi. Şi dacă o voi vedea altfel, voi spune: «S-a rezolvat». O voi depăşi, da, pot s-o depăşesc şi pe asta. Pot să trăiesc. Pot să lupt”.

Gândeşte-te la această scenă.

Un copilăș plânge la locul de joacă pentru că i s-a spart o jucărie. Avea un camion mic și s-a spart. Copilul plânge și suferă. Dacă-l întrebi ce simte, îți va răspunde: „Trăiesc o tragedie”.

Simte *aceeași* tristețe ca și tine, crede-mă.

Vei spune: „Dar aceste două situații nu pot fi comparate. Una e să ți se spargă mașinuța, și alta să trăiești o dramă tragică și reală. Ce legătură are mașinuța cu asta? În cazul meu un camion a trecut peste sufletul meu și m-a distrus. Eu am suferit cu adevărat în viață. M-au lovit întâmplări cutremurătoare”.

Da, dar și copilul *așa* simte.

Are *aceeași* intensitate a durerii.

De aceea și plânge sfâșietor, iar sufletul lui se cutremură.

Însă tu, adultul, care-l vezi, te apropii cu iubire de copil și-i spui: „Dragul meu, nu plânge așa, o să treacă. Era o mașinuță de jucărie. Și s-a spart”.

E, cam așa ne vede Dumnezeu.

În niciun caz nu nesocotește durerea noastră. Știe însă că avem *multă* putere. Și că putem să continuăm viața și să rămânem în picioare, în ciuda încercării prin care trecem.

Ți-o doresc din tot sufletul meu.

Îți doresc să te liniștești. Să afli odihna în suflet.

Mă rog ca Hristos, Domnul iubirii, Dumnezeu Care știe să ne iubească, Care știe să ne mângâie în felul Lui, Care ne face să cântăm, să strigăm la El, să-L muștrăm și deseori să-L reproșăm, Acest Dumnezeu să Se arate în sufletul și în viața ta iubitor de oameni, lipsit de răutate, smerit și izbăvitor.

Și tămăduitor pentru orice problemă întâmpini în clipa aceasta.

Acum te las în liniște.

Te las să te gândești.

Te las să plângi. Sau să zâmbești.

Sau să ieși de acolo de unde ești și să mergi la o plimbare.

Și să le vezi pe toate altfel.

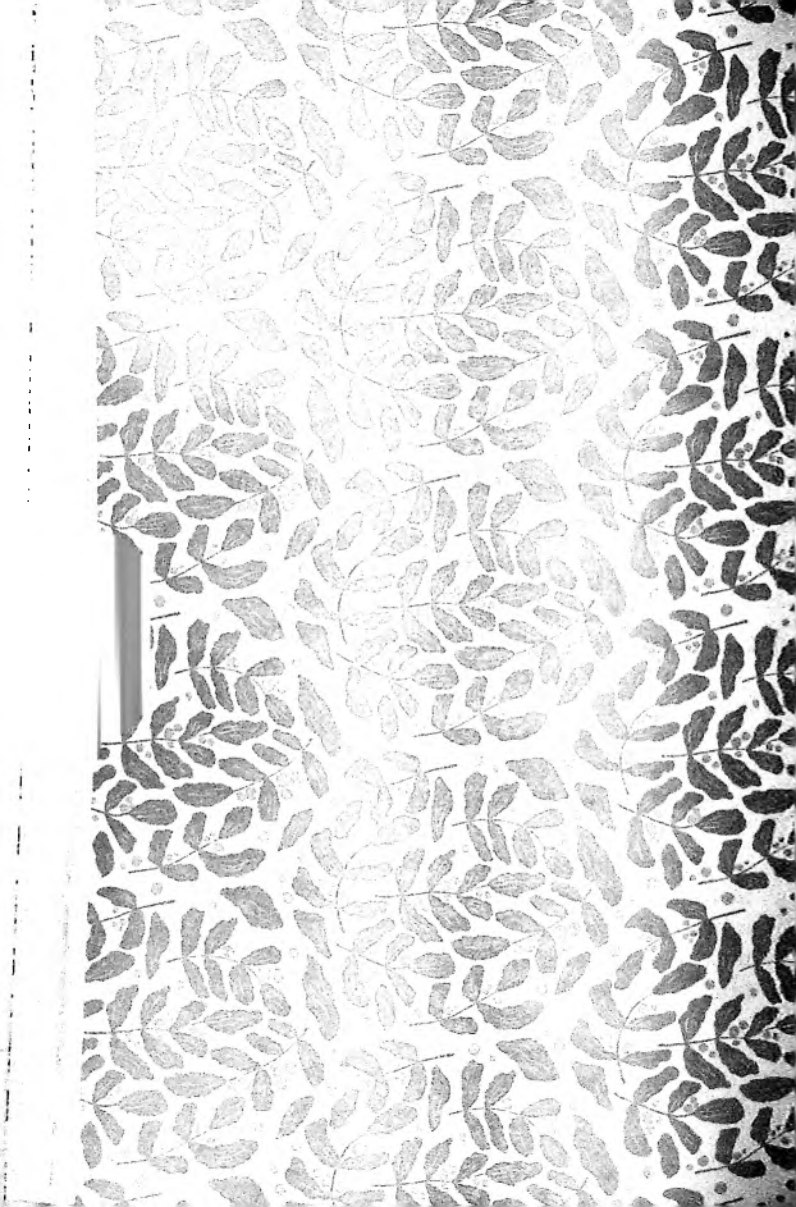
Să te relaxezi puțin.

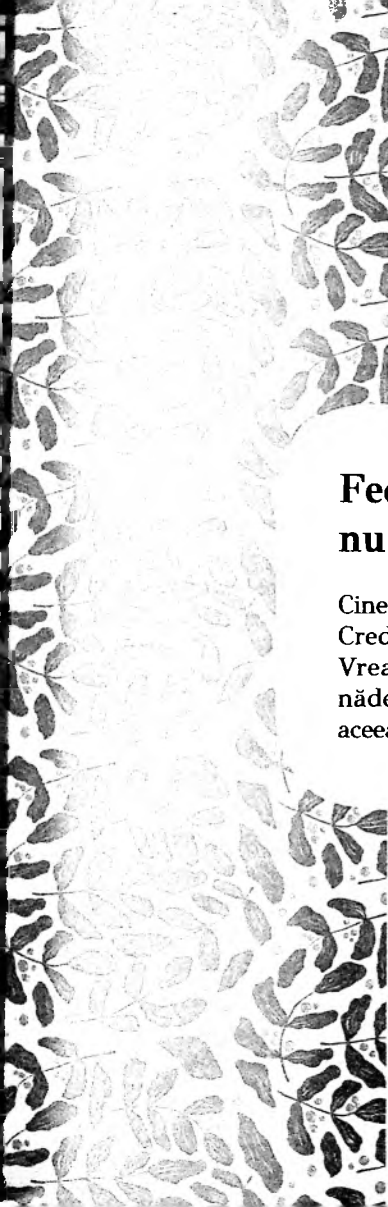
Dacă suporti. Fă ceea ce simți tu că e mai bine.

Aș vrea, dacă uneori ne vom întâlni în această viață, să-mi spui: „Privește-mă, zâmbesc! Am ieșit din mormântul tristeții, din suferința și jalea mea. Și am înțeles în cele din urmă că pot continua să trăiesc”.

Ți-o doresc din suflet.

Multă putere!

Feciorelnicii care nu se vor mântui

Cine va merge în Rai?
Cred că eu și tu vom merge!
Vreau la început să sădesc
nădejdea în sufletul meu. De
aceea vorbesc așa.

Este foarte revigorator *să credem* că noi vom emerge în Rai. Accentul în această frază este pus pe cuvântul *să credem*, adică să nădăjduim.

Să spunem pentru început ce este Raiul.

Este Împărăția lui Dumnezeu și bucurie.
Este Însuși Hristos.

Și este frumos să simțim că toate acestea sunt pentru noi.

Acesta este Raiul: Hristos între noi.

Să-L simțim pe Hristos între noi, să simțim iubirea Lui, să ne desfătăm de prezența Lui, de căldura și purtarea Lui de grijă, de chipul Lui. Și să comunicăm și între noi într-o atmosferă de iubire și unitate.

E, toate acestea sunt frumoase, de ce să nu mergem în Rai? Și tu, și eu...

De vreme ce o viață întreagă pentru asta lupti și te trudești.

De vreme ce vrei să te mântuiești. Nu asta vrei?

Voința este foarte importantă.

Dacă nu vrei, cum o să se facă?

Îți amintești că Hristos înainte de a face o minune întreba: „Vrei să te faci sănătos?”.

Vrei să te faci bine? Vrei să te mântuiești?
Vrei cu adevărat să-ți fac acest dar pe care-l ceri?
O spui din gură, dar o vrea și inima ta?

Hristos ne întreabă și pe noi: „Vrei Raiul și bucuria?”.

Dacă spunem că vrem, vom merge.

Vrem, da.

Vrem Lumina.

Îl vrem pe Hristos.

Însă uneori ne este greu să umblăm pe drumul care merge în Rai. Avem caracter dificil, care ne abate de pe acest drum.

Exercităm o constrângere, ceva brutal și deranjant celor din jurul nostru.

Cum să ne mântuim așa?

În Rai nu încap oameni constrângători.

Care-i constrâng pe ceilalți și le fac viața grea.

Nu știu dacă ești și *tu* un astfel de om. Sigur cunoști mulți asemenea.

Există mulți. Și sunt oameni care merg la biserică.

Cei care-i știu vorbesc urât despre aceștia. Spun că sunt foarte deranjanti și constrângători. Că spun mereu „trebuie”. Sunt oameni care în-

vață rău. Te văd și încep predica: „Trebuie să te schimbi, să te lași de cutare, să te îndrepti”. Și mereu îi chinuiesc pe ceilalți.

Însă omul constrângător nu se poate mântui. Trăiește deranjându-i pe ceilalți. Îl face pe cel de lângă el să ofteze.

Deci cum poate vedea fața lui Dumnezeu?

Dumnezeu este absolut liber și îi respectă absolut pe oameni.

Respectă absolut libertatea noastră, timpul nostru.

Niciodată nu constrânge. Așteaptă cu respect absolut ceasul și clipa când fiecare va decide liber și va vrea voluntar și conștient să se gândească la unele lucruri din viața lui.

Însuși Hristos este exemplul viu de respect și libertate. Și cum putem noi să ne purtăm atât de constrângător în numele Lui?

Hristos a trecut pe planeta aceasta în chip negălăgios și nevăzut.

O trecere nevăzută vreme de 33 de ani.

Trecere liniștită, deloc țișătoare.

Prin criterii lumești n-a impresionat.

Scopul Lui n-a fost să fie încântător. Nici n-a adus cutremur sau revoltă.

Din fericire Hristos vede altfel lucrurile

Mulți cred că Hristos ne va judeca mai ales în baza vieții noastre sexuale.

De aceea și la spovedanie chestiunile care se referă la acest fragment al vieții noastre domină și influențează decisiv dacă în cele din urmă ne vom împărtăși sau nu. Cei căsătoriți sau necăsătoriți se privesc mai ales în această „oglină”.

Nu știi dacă stai departe de Sfânta Împărtășanie în cazul în care nu iubești, îl judeci pe aproapele tău, invidiezi, calomniezi și ești întărit la inimă.

Sau când îți bârfești rudele, prietenii și vecinii.

Sau când o ironizezi pe soția ta ori ești indiferent față de bărbatul tău și răspândești zvonuri și răutăți, sau împarți otravă scrisă sau orală.

Având astfel de poveri în suflet, ne împărtășim deseori cu ușurință și conștiință curată. Adică ne simțim oarecum neplăcut și din cauza asta, dar nu atât de mult cât din cauza „altora”.

Însă dacă ai vreo chestiune legată de viața ta sexuală, nici nu mai încapă discuție. Nu te împărtășești. Punct.

Această atitudine arată cât de puternic este în tine acest instinct.

Cât de mare este puterea lui.

Cât de determinantă este prezența lui în această viață.

Arată însă și vinovăția nemărginită în care ne-am „alăptat” de mici. O vinovăție mereu prezentă pentru fiecare bucurie care are de-a face cu trupul.

Regrete pentru aproape toate bucuriile și desfătărilor vieții.

Hristos, desigur, a spus clar că ne va judeca, mai ales și înainte de toate, în baza iubirii. Toleranța și indulgența Lui față de desfrânați și adulteri a șocat incredibil încă de atunci. Și a ridicat o furtună de proteste și multe reacții de stilul: „Cine ești tu? Ce e ceea ce spui? Noi altceva știm etc.”.

Pentru chestiunile discutate și disputate de oamenii morali din vremea Lui, un lucru este sigur și evident:

Hristos pune accentul pe altceva.

Însă tu și eu nu suportăm asta.

Vrem ceva care să semene cu o „cutie”, o morală lumească clară, o pedeapsă care îndreptățește.

De aceea ne și închipuim un Hristos care este deranjat și ne privește supărat mai ales pentru „asta”, pentru partea noastră tru-pească, sexuală!

Pe când pe celelalte le depășește oarecum mai ușor, ca pe niște lucruri mărunte și mici.

De oriunde o privești – din latura antropologică, psihologică, biologică, sentimentală – toată această mentalitate și moralitatea născută de secole, are de suferit.

Și este ceva amăgitor, care chinuiește multe cupluri, bărbați, femei, tineri, copii.

Dovezi: suficiente.

Exemple: altădată.

Scopul: Dumnezeu să ne lumineze pe toți.

Liniștit și negălăgios.

Era Fiul lui Dumnezeu, adică Însuși Dumnezeu întrupat. Și era smerit. N-a deranjat, n-a constrâns, n-a avut pretenții.

Mereu spunea: „Cine vrea. Dacă vrea. Dacă mă iubești. Dacă simți iubirea mea. Dacă a sosit ceasul tău. Dacă te simți pregătit”.

Așa S-a purtat Hristos. Și ne-a dat criteriul vieții și moralei.

A venit în lume și n-a salvat lumea. Lumea își continuă drumul ei.

Hristos n-a schimbat lumea cu de-a sila.

Știe că fericirea nu se întâmplă cu de-a sila.

E o chestiune de conlucrare și decizie comună. Dumnezeu și făptura Lui.

Hristos, prin viața Lui, ne spune: „Îți dau mâna Mea, dacă vrei ține-o”.

Dacă te emoționează cuiul pe care-l am înfipt în mână, dacă vorbește inimii tale palma mea găurită și rana iubirii pe care o am în piept pentru tine, vino.

Dacă toate acestea nu te emoționează, n-are rost constrângerea, amenințările și frica.

Această frază frumoasă a Sfântului Porfirie pusă în gura lui Hristos este atât de liberă. Hristos spune: „Nu țin iadul în mână fiind gata să te arunc în el. Eu te iubesc. Sunt prietenul tău”.

Nu pot să apropiu pe cineva de Dumnezeu prin frica de iad.

Așadar de fiecare dată când constrângi arăți că încă nu-L cunoști pe Dumnezeu și Exemplul Său.

De fiecare dată când plictisești și sufoci, încă n-ai gustat din iubirea lui Hristos.

Primul lucru pe care m-am gândit să ți-l spun astăzi este acesta.

Al doilea. În Rai nu merg oamenii care sunt pe de o parte asceți, înfrânați și feciorelnici la trup, dar simultan sunt lipsiți de iubire, *neîndurători* și aspri.

Fii atent la ce am spus.

Oamenii care nu iubesc cum să se mântuiască?

Dacă nu iubesc, atunci cum să-L vadă pe Domnul? Nu sunt emoționați de semenii lor, nici nu-i compătimesc. Dar postesc aspru.

Nu-l înțeleg pe fratele lor, nici nu intră în sufletul lui. Dar sunt feciorelnici și înfrânați la trup.

Aceștia le pierd *pe toate*.

Aceste harisme de unele singure nu aduc folos.

De exemplu postul. De unul singur nu te mântuiește. În Pateric și în multe texte ascetice se spune că „postitor este însuși diavolul”. Nu mănâncă.

Însă acest lucru de unul singur nu-l mântuiește.

Însuși Hristos le-a numit pe cele cinci fecioare care nu aveau untdelemnul bunătații „neînțelepte” și fără minte.

Erau fecioare. Dar nu aveau untdelemn, adică milostenie și bunătate.

Îți voi spune ceva care s-a întâmplat de curând. Cu câteva săptămâni în urmă am primit un mesaj. Cineva îmi spunea durerea lui. Am văzut fotografia sa pe internet, pe Facebook. Era un om bine. Nu-i lipsea nimic, era frumos, tânăr, cu familie și copii.

Și îmi scria: „Părinte, soția mea de doi ani nu m-a mai îmbrățișat. Fiindcă o dată este Postul Mare, altă dată e zi de post. În altă zi frământă prescuri, ziua următoare merge la biserică. Apoi este prăznuit nu știu care sfânt. În altă zi o doare capul. În alta e obosită. În alta se roagă. Și prin toate aceste justificări, nu mă îmbrățișează niciodată, și nu trăim ca soți și cuplu. Nu trăim în unire și iubire, în sensul de relație erotică”.

Așadar această femeie este ascetă mare. Se înfrânează, se nevoiește. Așa crede.

Însă va merge în Rai?

Cu asemenea purtare, nu cred.

Monstrul din Loch Ness

Trupul și biologia noastră
nu cunosc poruncile morale,
postul, înfrânarea.
Nu știu dacă 15 august
cade în Postul Mare
sau în Joia Mare.

Dovadă:

în fiecare zi, la orice oră,
trupul strigă:
„Le vreau pe toate și le vreau acum!”.

Este impresionantă
spovedania sinceră
a părintelui Iosif Isihastul († 1959),
care în „epistolele” lui spune că,
chiar și după multă asceză istovitoare
și trudă și post,
trupul lui – deși zdrobit –
strigă iarăși:
„Eu vreau femeie!”.

Concluzie: fiți calmi.
Toți trecem prin astea.
Nu ești tu monstrul
și omul rău.

Doar găsește-ți echilibrul
și buna chivernisire.

Primul pas: acceptă asta!

Dacă ești lângă Hristos și devii om neiubit, undeva faci o greșeală. Ceva sigur nu merge bine.

Dacă ești creștin, dar nu ești și om iubitor, încât să poți iubi și să fii iubit, să îmbrățișezi și să fii îmbrățișat, să încâlzești inima celuiilalt și pe a ta, atunci sigur ai o problemă.

Subconștient crezi într-o teologie de subestimare a relațiilor omenești, a relației de căsnicie, de iubire. Și toate acestea ascund ceva bolnav...

Cu un caracter atât de lipsit de iubire nu poți spune că ești omul lui Dumnezeu!

Să spunem lucrurilor pe nume.

Pe dinafară pari omul lui Dumnezeu. Însă mă întreb cât este într-adevăr așa.

Un prieten de-al meu știa foarte bine toată această realitate întunecată. Și știi ce mi-a spus?

Că Biserica este un spațiu în care omul poate să intre și să înflorească. Dar poate de asemenea să intre și să se ofilească. Cineva poate intra în Biserică să se ascundă.

Dacă intri în Biserică Îl vei cunoaște pe Dumnezeul adevărului. Pe Acela Care este izvorul oricărei frumuseți, izvorul oricărei iubiri, izvorul înnoirii și înfloririi, și sigur vei înflori și tu.

Însă dacă primești învățătură de la un Dumnezeu lipsit de iubire și posomorât, te vei ofili.

Aceeași Biserică poate deveni spațiu de sfințenie, înflorire și sporire, dar și de osândire și boală.

Și poate funcționa ca ascunzătoare.

Biserica: spațiul unde deseori intri să te ascunzi.

Biserica: o ascunzătoare a problemelor tale.

Această femeie a făcut exact asta: a găsit Biserica ca ascunzătoare a melancoliei și a psihologiei ei lipsite de iubire. A patologiei și problemelor ei psihice. A găsit Biserica și în loc să se străduiască să vindece toate cele ce o chinuiau, le-a acoperit.

Și pentru toate acestea Îl pune în față, ca justificare, pe Dumnezeu.

Acesta este lucrul tragic: toate cele bolnăvicioase se fac în numele lui Dumnezeu.

I-a spus soțului ei: „Nu te îmbrățișez, pentru că-L iubesc pe Dumnezeu”.

„Nu mă apropii de tine, pentru că vreau să mă rog”.

„Nu sunt tandră, pentru că merg la biserică”.

„Nu sunt caldă, ci sunt ca un stâlp de gheață, din motive duhovnicești”.

Și prin toate aceste justificări false ce face? Se ascunde.

Sănătate

În casă e mare ceartă.
Te răfuiești cu soțul tău.
Două ore petrecute
în tăcere, posomorâți,
uitându-vă la un serial.
Deodată el strănută.
Iar tu îi spui „sănătate”!

Bravo, femeie!
Ești bine!
Ai inimă.
Întinzi punți de iubire.

(Prietene neînsurat,
o asemenea femeie să iei!)

Iată, deci, cum Biserica poate să funcționeze ca o ascunzătoare.

De aceea Sfântul Porfirie, la Oropos, în anumite împrejurări le recomanda cuplurilor care aveau asemenea probleme să ceară ajutorul specialiștilor și să ia medicamentele care li se prescriau.

Fiindcă Sfântul voia să încălzească – și nu să răcească – relația de căsnicie. Să unească, nu să dezbine.

Pentru că știa bine că nu mergi în Rai dacă sufletul tău nu se îndulcește și nu se încălzește lângă Hristos.

Să te întreb încă ceva, draga mea.

Când soțul tău, datorită ție, își răcește relația cu Hristos, tu cum te simți?

Te porți rece cu el. Apoi vede un preot și spune: „Popii ăștia au făcut-o pe femeia mea așa”, adică neiubitoare, distantă, ciudată. Cred că-ți dai seama că ceva nu merge bine.

Așadar atunci când ești ascetic, postitor și feciorelnic, dar totodată nu ai *untdelemn* în inima ta, uită de Rai.

Înfrânarea, asceza, fecioria, sunt minunate.
Dar în *condiții* corecte.

Criteriu: să ai în tine simultan untdelemnul milosteniei, căldurii, bunătății și omeniei.

Încă un simptom bolnăvicios al vremii noastre: cupluri căsătorite care îi admiră mereu pe cei necăsătoriți și pe asceți.

Într-un mod care micșorează și subestimează Taina Căsătoriei.

Îi admiră pe ieromonahi, arhimandriți, asceți, monahi, anahoreți care trăiesc în munți, în peșteri și în găurile pământului. Și totodată subapreciază viața familială și o văd ca pe un „compromis”.

Sunt la masă cu familia lor, își mănâncă mâncarea în familie, și în fața copiilor lor își exprimă dezamăgirea față de ceea ce trăiesc, admirându-i pe toți ceilalți.

Acești oameni cum se vor mântui?

Când nu se bucură de chemarea lor, cum se vor mântui?

Atunci când simt mereu că drumul pe care umblă este neimportant, cum să se bucure de chemarea lor?

Când văd un arhimandrit și spun: „Ah, părinte, *voi* sunteți aleșii lui Dumnezeu!”, sigur ceva nu merge bine.

Atunci când nu cinstești drumul pe care umbli, te ofilești.

Atunci când nu te bucuri de harismele tale și nu simți cinste pentru chemarea pe care ți-a făcut-o Dumnezeu de a întemeia familie, cum te vei mântui?

Deja trăiești un martiriu prin felul vieții tale.

Deja te simți urât și mizerabil.

Trăiești un chin, o amărăciune și o dezamăgire.

Un sfat prietenesc: străduiește-te să te bucuri de drumul tău!

Străduiește-te să te bucuri de ceea ce faci.

Privește cu alți ochi căsnicia ta. Cu prospețime, ca pe ceva de cinste. E darul lui Dumnezeu.

Fă ceva să ți se învioreze sufletul și să te bucuri de căsnicie, de copii, de soț sau soție.

Poate că amândoi aveți această problemă. Poate doar unul.

Căutați. Aflați ce se poate schimba spre bine.

Cu iubire.

Având ca scop unirea, nu tribunalele.

Și să nu numești mereu „dumnezeiești” cele care te preocupă.

Există diferite Cruci

Mi-a scris aici o prietenă ceva atât de omenesc, adevărat și frecvent:

Soțul meu, părinte, e un om foarte bun, un tată foarte bun. Însă cu mine nu este atât de tandru. Știu că mă iubește, o simt, dar simt și nevoia să aud asta, să mă îmbrățișeze fără să i-o cer eu... să-mi spună că „toate vor merge bine”, să cad și el să-mi dea mâna să mă ridic. În căsnicia noastră eu sunt cea puternică, eu trebuie să spun: „Nu te stresa, toate vor merge bine”. Însă uneori simt nevoia să mă întrebe și pe mine cineva dacă sufletul meu este bine, ca să afle că Nu. Nu este...

Uneori nu sunt deloc dumnezeiești, ci ascund multe tale probleme... psihologice.

Se poate ca ceea ce ne chinuiește să fie o boală psihică, care are nevoie de vindecare.

Aici desigur, suntem de vină și noi, preoții, care facem deseori multe greșeli.

Fiindcă, în loc să-l scuturăm pe om spunându-i: „Trezește-te! Ceea ce faci nu e bine”, spunem: „Bravo, fiica mea, bine faci că trăiești ca Sfânta Maria Egipteanca în pustie și nu-l lași pe soțul tău să te atingă”.

„Dar soțul meu se enervează și ne certăm, părinte, pentru că nu vrea să-l țin la distanță, și purtarea mea îl rănește.”

„Nu contează. Tu băga de seamă. Nevoiește-te-te, fiica mea.”

Și botezăm boala „nevoință”.

Acestea nu sunt închipuiri, nu le scot din mintea mea.

Sunt foarte multe cazurile despre care aud.
Mii.

Măcar de ne-am mântui toți.

Asta doresc și nădăjduiesc. Și vreau s-o cred.

Cred însă că unii din noi, așa bolnavi cum suntem, avem nevoie de o scuturătură zdravănă.

Desigur, nu suntem judecătorii nimănui.

Și nu știm nimic cu certitudine. Despre nimeni.

Când L-au întrebat pe Hristos „cine se va mântui” și va merge în Rai, Hristos n-a răspuns.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Hristos nu răspundea la tot ceea ce era întrebat.

Deseori schimba subiectul și se concentra pe esență, îndreptându-și în altă parte centrul atenției.

Și spunea în felul Său: „Aici să pui accentul. Lasă ceea ce întrebi și privește esența”.

De aceea, când Hristos a fost întrebat: „Doamne, se vor mântui mulți sau puțini?”, Acesta a răspuns: „Siliți-vă să intrați prin poarta cea strâmtă”.

Însă poarta cea strâmtă nu este mereu ceea ce ne închipuim noi, adică să-i chinuim pe ceilalți și să-i „strâmtoară” prin acest mod de viață.

Poarta cea strâmtă este poarta autocunoașterii, poarta smereniei, poarta compătimirii celorlalți. Și firește, poarta care te scoate din ego-ul și din confortul tău.

Să-ți amintești că „confort” pentru tine poate să fie și nevoințele tale!

Se poate ca asceza, la un nivel mai profund, să cultive de asemenea egoismul și narcisismul tău. Așa că tot despre „confort” vorbim!

Hristos a spus că cele cinci fecioare în realitate au fost niște fecioare *iubitoare de confort*.

Erau fecioare, dar calea pe care umblau n-a fost în cele din urmă îngustă.

Calea îngustă.

Aceasta conduce la cele simple ale lui Dumnezeu.

Simt că în vremea noastră calea îngustă poate să fie tocmai asta: să deschizi și să lărgi această minte strâmtă pe care o ai.

Calea îngustă astăzi este să-ți deschizi mintea.

Pentru unii oameni calea îngustă este tocmai această *deschidere*.

Să devii puțin mai relaxat poate fi pentru tine „calea îngustă”.

Să-ți slăbești puțin cravata care-ți sugrumă gâtul este calea îngustă care te va duce în Rai.

În epoca noastră spiritul nevoitor nu trebuie să se traducă mereu ca o luptă pentru *lipsirea* de unele lucruri, ci și ca luptă pentru a ne bucura doxologic de darurile lui Dumnezeu.

Unii oameni trebuie să devină „asceți”, dar în sensul acesta: să mă nevoiesc a mă accepta pe mine, dorințele mele, căsnicia mea, partenerul meu de viață.

E vorba de *nevoința maximă*.

Exemplu: o mamă posomorâtă se poate numi pe sine nevoitoare. Dar adevărul este că trăiește într-o amăgire.

Un tată îmbufnat, care are mereu nervi, poate să numească asta „seriozitate” sau duhovnicitate. Dar sigur are nevoie de ajutor pentru a vedea ce nu merge bine.

Altul este brutal, intolerant și monosilabic în răspunsurile lui, și numește asta maturitate.

Toți aceștia pot crede că vor merge și în Rai.

Cred însă că pentru toți aceștia drumul spre Rai trebuie să devină puțin mai relaxat și mai „prietenos”.

Un om atât de rigid trebuie să găsească putere și curaj să spună în sufletul său: „Mai și zâmbește puțin”.

„Dar e Postul Mare.”

„Mai și zâmbește puțin. Și lasă justificările. Căci te-am văzut și când nu era Postul Mare!”

Doar că acum, când a venit Postul, găsești pretexte mai bune ca să te ascunzi. Folosești lucruri sfinte ca să ascunzi psihologia ta problematică, care poartă numele de „psihopatologie”.

De aceea unor asemenea oameni li se potrivește sfatul:

„Ai fi mai nevoitor dacă n-ai fi atât de nevoitor, deși îți dorești mult asta”.

Un ascet, atunci când se afla în mulțime, mânca și bea normal. Iar apoi mergea acasă și își continua iarăși nevoițele aspre.

Grozav ascet!

Înțelesese că mai presus de toate izbânzile ascetice se află nevoița iubirii.

Aceasta este socotită mai presus de toate.

Acest ascet spunea: „Voi mânca și voi bea în fața fraților mei. Dacă nu mănânc, îi voi răni. Dacă sunt ursuz, le voi strica bucuria”.

Îmi amintesc de o femeie care spunea: „Astăzi nu contează ce zi este, dacă soțul meu mă iubeste și vrea să mă îmbrățișeze. Eu îmi iubesc familia și vreau ca în casa mea să fie *unire*. Aceasta este cu siguranță *mai presus* de orice nevoie”.

Deci cuvântul „discernământ” va da iluminare în toate acestea.

Discernământ: cuvântul cheie.

Discernământ în ce să fac, când să o fac, cum să o fac.

De unele singure faptele noastre nu sunt nici bune, nici rele.

Nu sunt „negre sau albe”.

Pot să spună toți: „A, e alb”, iar Dumnezeu să zică: „Nu e deloc alb. Așa cum îl faci, îl faci negru”.

Ceva poate părea gri, și Dumnezeu în cele din urmă să spună că este foarte alb.

„Nu te îngrijora. Ceea ce ai făcut și o consideri îndatorirea ta, Eu, Dumnezeu, știu că ai făcut-o ca pe o jertfă de iubire. Ca pe o deschidere și apropiere de celălalt. Și Eu, Dumnezeu, numesc asta «mare bunătate, mare discernământ, mare compătimire» a ta. Și să știi că te vei mântui prin ceea ce ai făcut.”

Lucruri tainice se întâmplă în viața noastră.
Taină mare este mântuirea noastră.

Mântuirea sufletului este un lucru foarte însemnat.

Taină: cine se va mântui și cine nu se va mântui.

Oricum, noi ortodocșii ne vom mântui. Însă doar dacă suntem *smeriți*.

Un ortodox se mântuiește sigur dacă trăiește în Biserică. Prin lupta lui duhovnicească, prin smerenie, iubire, milostenie, compătimire, iertare, rugăciune.

Dar mai ales dacă nu are egoism.

Însă dacă are egoism și crede că este cel mai bun și că ceilalți vor merge în iad, și prin urmare trebuie să-i războim, să-i nimicim, să-i distrugem pentru că sunt inutili și sortiți iadului, e, atunci toate se duc de râpă.

Hristos n-a spus niciodată că ne vom mântui *singuri*.

A spus că ne va mântui iubirea Lui.

Așadar Raiul este dar.

Însă dacă ajungem în punctul ca în Biserică să cultivăm egoismul nostru – ascuns sau vădit, este la fel de înfricoșător –, atunci cred că suntem în mare primejdie.

Ortodoxia înseamnă smerenie.

Ortodoxia înseamnă compătimire.

Ortodoxia înseamnă să spui: „Eu sunt cel din urmă”.

Cel dintâi să fie cel din urmă.

Atunci când tu simți și strigi: „Sunt cel dintâi, suntem primii în toată Europa și în lumea întreagă”, sigur nu e vorba de cugetul ortodox autentic, chiar dacă ești ortodox și înveți cele mai frumoase lucruri.

Ești ortodox, dar mândria ta le strică pe toate.

Să nu uiți că fariseii și cărturarii erau și ei cei dintâi în vremea lor, cei mai „ortodocși”. Dar le-au pierdut pe toate.

Gândește-te puțin la asta.

Concluzie: nimeni nu știe cine se va mântui.
Nimeni nu știe nimic despre nimeni.

Însă cu siguranță Raiul începe de aici. Dacă ești fericit în viața aceasta, vei continua și după aceea să fii.

Dacă din viața aceasta ești nefericit, amărât, furios, posomorât, ținând-o tot într-o cârteală și plâns, nu e nevoie să te gândești cum vei fi în viața de dincolo.

E foarte simplu, ceea ce deja trăiești va *continua*.

Viața de dincolo nu este nimic altceva decât o continuare a acestei vieți.

Lucruri simple.

Trăiești în Rai de *acum*?

Vei continua și după.

Îl iubești pe Hristos de acum?

Îl vei iubi și după.

Îl iubești pe omul de lângă tine de acum?

Îl vei iubi și după.

Ai înțeles. Nu apăsăm un buton și deodată se schimbă decorul.

Nu e posibil ca aici, în această viață, să trăiești iadul înlăuntrul tău, și deodată să mergi în Rai.

Dacă acum trăiești o pregustare a iadului sufletesc, după aceea este exclus să spui: „A, perfect, merg acum în Împărăția lui Dumnezeu”.

De *aici* încep toate.

Au fost mulți sfinții care simțeau bucuria Raiului încă de aici.

Și de atâta bucurie erau nedumeriți și uimiți.

Și spuneau: „Mă bucur atât de mult încă de aici. Și mă tulbur datorită acestei mari bucurii. Atâta bucurie! Dacă încă n-am intrat în viața de dincolo, cum de mă bucur atât de mult?...”.

Iar părinții lor duhovnicești le răspundeau: „Dar încă din această viață încep toate. Toate lucrurile frumoase în care credem încep de acum. Încă din viața aceasta ne vom scărda picioarele pe această plajă numită Împărăția lui Dumnezeu, Raiul, bucuria veșnică”.

Îți doresc ca în viața aceasta, încă de acum, să te bucuri de pregustarea Raiului.

Iar după mulți ani să mergi acolo unde locuiesc toți sfinții, toate sufletele cuvioșilor și drepților.

Toți aceștia au dus lupta lor în viață. În funcție de epoca în care au trăit și de elementele vremii lor. Cu armele lor.

Noi astăzi trăim în epoca noastră.

Iar nevoința în epoca noastră se *redetermină*.

Miezul și esența sunt *aceleași*.

Dar chipurile și formele *se schimbă*.

Cred că înțelegi ce vreau să spun.

Odinioară nevoița era una, astăzi este altceva.

Fiindcă *fapta* arată că dacă urmărm formele vechi de nevoiță, ca o repetare formală de tip *copy-paste*, ne destrămăm, ne autodistrugem, familiile se chinuiesc și ne depărtăm unul de altul.

Și nu e cu puțință ca niște oameni „ascetici”, „ortodocși” și „nevoitori” să devină pricina unei asemenea destrămări. Asta ascunde ceva suspect și întunecat.

Sigur Dumnezeu nu vrea să ne destrămăm, nici să ne despărțim.

Practic: să ne rugăm la Dumnezeu să ne lumineze. Fiecare s-o ceară pentru el.

„Doamne, ajută-mă să merg în Rai.

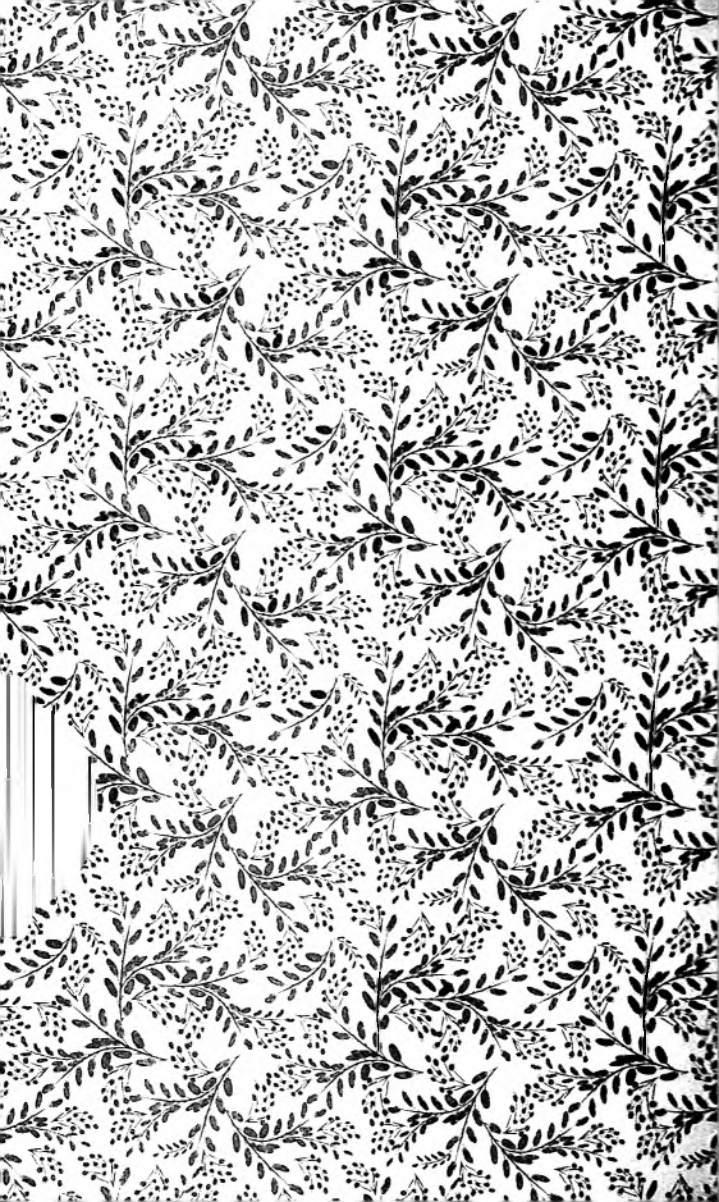
Și să îndrept ceea ce trebuie să îndrept în mine, dacă e ceva ce nu fac bine”.

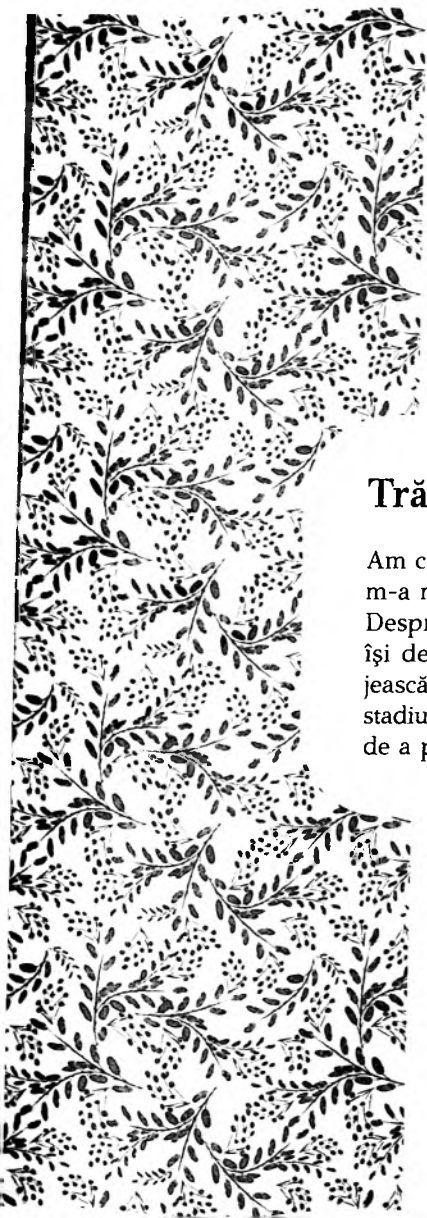
Toate să meargă bine în viața ta. Și să se salveze căsnicia ta, care uneori se clatină și te cuprinde nebunia, iar divorțul este considerat ca fiind cea mai bună soluție de urgență.

Roagă-te fierbinte pentru unitate, iubire și schimbare.

Și Dumnezeu va asculta această rugăciune a ta.

Asta îți doresc.

Trăiește!

Am citit zilele acestea ceva care m-a mișcat.

Despre o femeie care lucra. Și își dedicase viața ca să îngrijească oameni aflați în ultimul stadiu de boală, cu puțin înainte de a pleca din această lume.

De multe ori a intrat în contact cu bătrâni și bătrâne aflate cu puțin înainte de a-și da sufletul.

A vorbit cu ei în momentul acela atât de special al sfârșitului lor, și a aflat mari taine ale vieții fiecăruia.

Fiindcă în clipa aceea cei aflați pe patul de moarte își deschideau inima și spuneau mari adevăruri.

I-a întrebat deci pe mulți: „Spune-mi ce lucruri regreti din viața ta? Și dacă ți s-ar da ocazia să trăiești iarăși, ce-ai face?”.

90% – și mai mult – din bătrânii și bătrânele care erau pregătiți de plecarea din lumea aceasta, știi *pentru care* lucru regretau?

Regretau pentru că n-au trăit viața lor, ci au trăit viața altora.

Regretau pentru n-au împlinit dorința *personală* a inimii lor. Și pentru că n-au satisfăcut cele mai profunde dorințe *personale ale lor*.

„N-am trăit viața mea. Am trăit viața pe care mi-au cerut alții s-o trăiesc. Acești alții au fost: tatăl meu, mama mea, societatea, ceilalți oameni, regimul, oameni care s-au aflat lângă mine și m-au constrâns. Toți aceștia mi-au distrus visele și n-au lăsat speranțele și planurile mele *personale* să înflorească.

Asta regret.

Dacă aş mai trăi o dată aş vrea să trăiesc viaţa mea personală şi să fac lucrurile care-mi plac mie.

Mereu am vrut să călătoresc, dar n-am făcut-o! Fiindcă o viaţă întreagă mi-am spus: «Nu, trebuie să te sacrifici pentru ceilalţi».

Voiam să mă bucur de unele mici bucurii personale, dar ziceam: «Nu, trebuie să trăieşti în suferinţă, de dragul celorlalţi»."

Prin aceste afirmaţii ale lor, aceşti oameni aflaţi în pragul morţii ne-au arătat o realitate: omul este făcut să se sature de fericire şi bucurie. Iar dacă nu se întâmplă asta, în cele din urmă se ofileşte.

O lămurire necesare:

Bucuria se ascunde în iubire şi jertfă.

Însă una este jertfa voluntară şi alta cea făcută de nevoie. Una este jertfirea de sine, alta sinuciderea.

Aceşti oameni au arătat că în realitate s-au sinucis. Cum altfel să numim ceea ce au făcut o viaţă? Şi-au ucis visele, şi-au ofilit sufletul.

De aceea la urmă spuneau: „Regret că nu mi-am trăit viaţa”.

Un om poate să-și jertfească viața pentru alții, să ajute săraci, să viziteze fundații, să îngrijească bolnavi și totodată să *înflorească* și să se bucure.

Întrucât face ceea ce este *chemarea* lui personală, bucuria și fericirea lui personală, harisma lui.

Acest om, atunci când va ajunge la vârsta de nouăzeci de ani, nu va regreta ceea ce a făcut. Pentru că aceasta este dorința profundă a inimii lui. Acest om a trăit *chemarea* sa.

Atunci când găsești harisma ta și o împlinești, și o stropești, și îi permiți să *înflorească* și să se manifeste, te umpli de fericire. O fericire care ține toată viața. Iar când vei îmbătrâni și va veni ceasul să pleci din lumea aceasta, te vei *bucura* atunci când te vei întoarce cu gândul înapoi.

Pentru că vei spune: „Zilele vieții mele n-au trecut în zadar. Am trăit lucruri pe care am vrut să le trăiesc. M-am bucurat. Nu regret pentru cele ce am făcut. Toate le-am făcut cu poftă, cu râvnă, cu chef și din toată inima. Sunt fericit că am trăit ceea ce am trăit”.

Și e necesar să înțelegem că Hristos, venind în lume, a vrut să trezească în noi tocmai *asta*.

Ce?

Dorul de viață *personală* și punerea noastră în valoare!

Inimi neajutate

Cine să vorbească în lume
despre dragostea trupească?

Preoții nu doresc,
pentru că trebuie să vorbească
despre „cele duhovnicești”.
Poate că-i mai bună tăcerea
decât să facem pagube
prin cele ce spunem.
Sexologii sunt brutali și nerușinați.
Profesorii universitari,
neînțeleși.
Filozofii, vagi.
Tinerii, păcătoși.
Filmele, deprimante.

Din fericire
există
inima,
care știe multe.
Dar sigur pe toate
nu le știe nici ea.
Fiindcă inima este
instrument și unealtă socială
și undeva se pierde în legi,
în coduri,

în „nu” și „trebuie”,
în reguli.

Sigur,
e dureroasă această treabă.

Rezultatul:
necunoaștere,
chinuri,
necazuri,
suferință.

Este „voința” lui Hristos ca făptura Lui să-și urmeze drumul personal. Să găsească fiecare calea sa. Să găsească fiecare harisma personală și chemarea lui Dumnezeu, și să-și trăiască viața. Viața lui.

Ești chemat de Hristos să-ți trăiești viața!

Apostolul Petru L-a întrebat pe Hristos: „Ce se va întâmpla cu Ioan, Doamne?”. Atunci Hristos i-a răspuns lui Petru: „Ce te preocupă pe tine?”.

Adică: „Tu, Petrule, urmează-Mă. Vezi-ți de treaba ta. De ce întrebi despre Ioan? Ce te interesează pe tine, Petrule, de Ioan? Poate că Eu vreau ca Ioan să trăiască până când voi veni să judec lumea. Întrebarea este ce te interesează *pe tine* de el? De ce te preocupi de viața altuia? Tu urmează-Mă pe Mine. Trăiește-ți viața. Trăiește relația ta personală cu Dumnezeu. Îngăduie-I lui Dumnezeu să intre în inima ta în chip personal, și harisma ta să înflorească. Și trăiește!”.

În alte cazuri, iarăși, atunci când Hristos voia să vindecă un bolnav, sau un om paralizat, sau un orb, făcea la fel.

Primul lucru pe care-l întreba era: „Vrei? Vrei să te vindec? Să te bucuri? Să sporești?”.

Unii cred că Hristos a venit să ne omoare.

Singura moarte pe care o provoacă Hristos în lumea noastră este moartea minciunii noastre.

A venit să omoare minciuna vieții și amăgi-
rea noastră.

Dar *nu* dorința inimii.

Pe *aceasta* a venit s-o învie.

A venit să picure apă răcoroasă, harul Sfân-
tului Duh și Sângele Lui, care dă viață. De aceea
se și numește „dătător de viață”.

La Sfânta Liturghie spunem că ne împărtășim
„cu preasfântul și dătătorul de viață Sânge al Dom-
nului Iisus Hristos”. Îl numim „dătător de viață”
tocmai pentru că acest Sânge conține în el *viața*.

Conține viață și dăruiește viață.

Și vezi viața ta monotona. Și spui: „Acum
ce facem? Cum va trece această zi? Vai. Altă zi
grea. Nimic nu-mi dă sens, nu-mi place ceea ce
fac, nici nu mă bucur...”.

Și vine Hristos în monotonia ta.

Și-ți spune: „Învăță să te bucuri de ceea ce
faci. Iar dacă nu-ți place lucrul pe care-l faci,
schimbă-l. Găsește altceva. Găsește însă ceva pen-
tru ca viața ta să devină veselă”.

Lui Hristos îi place bucuria.

Nu-ți place lucrul pe care-l faci?

Două soluții există: ori schimbă modul în ca-
re-l vezi și fă-l mai plăcut și mai potrivit pentru
tine; ori altminteri, schimbă-ți locul de muncă.

Tu vei reuși pe orice drum vei apuca!

Un prieten de-al meu cu mulți ani înainte
a întrebat un părinte duhovnicesc și înțelept,
să-i spună „încotro s-o ia”.

Cum mă vedeți, părinte?

Sunt făcut pentru căsătorie,
sau voi spori mai mult dacă mă călugăresc?

Iar părintele i-a spus ceva foarte inteligent
și plin de discernământ,
care a arătat echilibrul prietenului meu,
și înțelepciunea părintelui:

Fiule, tu, cum te știi de atâția ani,
ai ceva esențial,

care te va face să reușești
pe orice drum vei apuca.

Știi ce este acest lucru?

Ai un caracter normal!

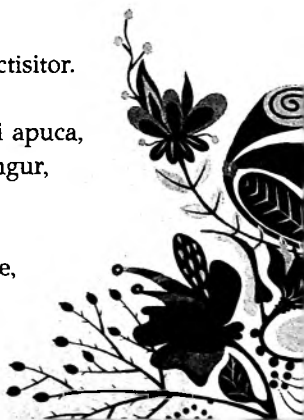
Ești un tip normal!

Om bun, plăcut.

Nu ești ciudat sau cârtitor,
constrângător, irascibil, plictisitor.

Așadar drumul pe care vei apuca,
trebuie să-l hotărăști tu singur,
fiindcă viața este a ta!

Însă sunt sigur,
că pe orice drum vei merge,
vei izbuti!

Dacă nu ești normal și ai ciudățenii,
atunci și în cea mai ascetică și sfântă
mănăstire dacă ai merge,
îi vei înnebuni pe toți.
Dacă ești o fire dificilă,
chiar și în Rai dacă te-ar băga,
îl vei pierde și vei fi trimis în iad,
pentru că vei crea mereu probleme!

În cele din urmă prietenul meu s-a însurat.
Și toate merg bine și frumos,
datorită minții lor normale.
A lui și a soției sale!
Și se bucură chiar și acum, pe vreme de
criză,
fiindcă sunt îndrăgostiți și fericiți,
și se hrănesc mereu din iubire.

Oricum, găsește ceva care să te scoată din monotonia care te chinuiește.

Căci viața monotonă și depresivă este insuportabilă.

Unii au ca motto unic: „Viața este insuportabilă”.

Și îi vezi cum petrec zile, luni, ani întregi, în rutină, tristețe și insatisfacție.

Oameni ofiliți.

Primesc o mică leafă elementară ca să poată trăi și asta e tot. Însă în profunzimea lor nu se bucură.

Alții au un salariu mai mare, dar și aceștia simt un mare gol lăuntric.

M-a impresionat odată un student la facultate.

Studiase mulți ani medicina. La un moment dat și-a dat seama că medicina nu-l împlinea. Nu-i dădea nici apreciere de sine, nici fericire. Lumea îl invidia. Dar el nu se bucura.

Eu - pentru a-l încuraja - îi spuneam: „Ești în toate mințile de vrei să părăsești medicina? Dacă te faci medic voi veni și eu, voi trimite și prieteni de-ai mei, vei fi doctor de viitor, vei fi doctorul nostru”.

Iar răspunsul lui a fost: „Da, dar asta mie nu-mi dă bucurie. Nu asta e ceea ce caută sufletul meu”.

Și în cele din urmă a lăsat medicina și a mers la altă facultate.

Iar peste câteva luni mi-a spus: „Acum am găsit ceea ce căutam”.

Când mi-a spus asta m-a șocat. Însă atunci când mai târziu am înțeles mai bine, am fost de acord că aceasta a fost o decizie bună în viața lui.

Îmi amintesc că, atunci când insistam să continue medicina, mi-a spus din toată inima: „Ceea ce-mi cereți dumneavoastră, părinte, nu este viața *mea*! Este viața *dumneavoastră*. Este ceea ce vreți dumneavoastră pentru mine. Însă nu vor hotărî alții pentru mine”.

Nu vor hotărî alții pentru mine!

Nimeni nu va hotărî viața pe care o trăiesc.

Asta o voi hotărî eu. (Acest „eu” nu conține mândrie.)

Și nimeni nu va hotărî viața pe care o vei trăi tu.

Asta vei hotărî tu.

Fiindcă harisma este a ta!

Ți-a dat-o Dumnezeu, e adevărat! Dar ți-a dat-o ție! Pentru a o cultiva și a înflori „întru tine”.

Și „întru Dumnezeu”. Adică în harul lui Dumnezeu.

Duhovnicitatea musacalei

Tatăl familiei era „om al Bisericii”.

M-a chemat la el acasă, să mâncăm. M-am dus. Aveau niște aperitive grozave.

Apoi au pus pe masă o musaca incredibilă. Și salate perfecte.

Peste puțin, tatăl a propus cu o figură serioasă să se facă o pauză de la mâncat, pentru a-l asculta pe „părinte”, care le va vorbi „duhovnicește”.

Copiii au tăcut cu toții, ceilalți erau nedumiriți de această pauză, iar cei mici voiau apă și se jucau.

Eu priveam la următoarea bucată, pe care aveam de gând s-o mănânc înainte de a se răci.

Evlaviosul domn aștepta să spun ceva foarte profund și a luat atitudinea duhovnicească cuvenită.

M-am gândit să vorbesc despre multele ceasuri în care mama lor, cu o seară înainte, prăjise dovlecei, vinete și cartofi, și fierse carnea tocată. Făcuse și beșamel cremos, iar deasupra pusese și brânză picantă, dacă am înțeles bine.

Am admirat râvna femeii. Cheful ei.

Am lăudat-o că a făcut această mâncare.

I-am mulțumit omului care m-a chemat în casa lui și am evidențiat dragostea arătată de gospodină pentru noi toți și pentru mine, pentru faptul că s-a trudit atât de mult. „Vezi doar o bucată de musaca în farfurie și totuși aceasta ascunde atât de multe lucruri”, am spus entuziasmat, iar în final m-am oprit.

Aceasta a fost predica mea. Sfârșit. *That's it!*

Și tatăl familiei a zis iar, insistând: „Bună este musacaua, dar acum o să ne spuneți și ceva duhovnicesc, părinte?”.

„Da”, am răspuns. „Aș mai vrea o bucată! Miroase atât de bine! Să mâncăm!”

Omul și-a pierdut entuziasmul. Nu știu dacă mă va mai chema la masă.

Și avea partea lui de dreptate.

L-am dezamăgit în setea sa duhovnicească.

Doar soția lui în seara aceea târziu mi-a trimis un mesaj cu câteva cuvinte: „Vă mulțumesc că ați apreciat efortul meu. Rar se întâmplă asta în casă. În noaptea asta voi dormi foarte fericită că am auzit un cuvânt de mulțumire”.

Însă nu satisfacând hatârurile altora și trăind viața altora.

Trăiește-ți viața *ta*.

M-a impresionat de asemenea minunea pe care a făcut-o Hristos femeii care avea scurgeri de sânge. Mi-a plăcut mult o tâlcuire pe care am citit-o.

Această femeie, vreme de 12 ani avusese scurgeri de sânge. Și se spune că cheltuisese tot ca să se vindece. Toți banii ei, averea ei, pe doctori.

Hristos a făcut-o bine.

Și toți spun: „Ce minune uimitoare! Hristos a vindecat-o, i-a oprit hemoragia, a făcut-o bine!”. Aceasta este latura superficială și provizorie a minunii.

Dar tâlcuirea pe care am citit-o înaintează mult mai adânc. Și spune următoarele: „De ce a făcut-o Hristos bine? A vindecat-o doar pentru a nu mai avea hemoragia? A vindecat-o numai pentru a fi un om sănătos, precum toți cei ce nu sunt suferinzi? *Doar* de aceea? Nu!”.

Să vedem alți câțiva parametri ai vieții ei și să înțelegem ce a atins în realitate Hristos prin vindecarea Lui:

Vreme de 12 ani de această femeie – întrucât suferea de această hemoragie chinuitoare – nu se apropiase nimeni! Fiindcă era considerată ne-

curată! Așadar nu se putea căsători. De ce? Am spus-o: pentru că era necurată.

Nu se apropia nimeni de ea.

Așadar nu se putea bucura de sentimentul matern.

Nu se putea bucura nici de feminitatea ei, de firea ei femeiască.

Concluzia: trăia o viață izolată, marginală, asupritoare. Harisma ei (harisma feminității și maternității), dorința ei ascunsă de a deveni soție și mamă, nu putea fi satisfăcută.

Și vine Hristos și o face bine.

Și extinde acest „bine” pe multe nivele. Nu doar la nivel trupesc, ci și la nivel sufletesc, la nivel sentimental, erotic, matern!

Gândește-te la aceste lucruri simple: această femeie, după vindecarea sa, automat va deveni și iubită. Va deveni dorită, va deveni femeie iubită de un bărbat, care se va apropia de ea.

De-acum va putea să facă și familie.

Va putea să facă și copii.

Și toate acestea au provenit de la *Hristos*!

Adică Hristos i-a dat posibilitatea și i-a deschis drumul, pentru a putea și ea să trăiască dorința inimii sale.

Mi-a plăcut foarte mult această tâlcuire duhovnicească profundă pe care am citit-o.

Sfinții de astăzi sunt foarte frumoși

Înainte de a deveni sfânt,
devino om...

Spune un „bună ziua” cald celui de lângă
tine.

Învăță să bei o cafea cu semenul tău.
Zâmbește-i vecinului.

Privește noua minge a copilului tău,
Spune-i un cuvânt de laudă fiicei tale
care s-a întors de la școală.

Dă-i un sărut soției tale
pentru musacaua și pilaful pe care ți le-a
gătit.

Mângâie-l pe soțul tău
care are dureri de cap din cauza greută-
ților.

Dă vreun bănuț celui sărac.
Pune mâncare în castronul de lut,
pentru pisicile din cartier care tremură.
Schimbă canalul de dragul ei.
Fă-te că n-ai auzit reproșul lui.

Iar când vei uita
presiunea
și „obiectivul” sfinteniei,
poate... că o vei fi atins deja!

Din aceste multe lucruri simple,
„banale”, obișnuite.
Care nu miros mult a tămâie.
Dar te duc „direct” la limanul lui Hristos.
Fără bariere
și multă știință.

Și mi-a arătat încă o dată că nu e suficient ca cineva să citească Evanghelia și să spună că e doar o minune. Uau!!, ce grozav și înfricoșător, a vindecat o hemoragie!

Da, dar *extensiunea* acestei minuni care este?
Ce ne spune ea astăzi?

Extensiunea este aceasta:

Închide o rană pentru a răsări noi flori în viața femeii!

Și asta arată că Hristos a venit în viața noastră și din acest motiv: să ne facă rodnici. Să ne ajute să aducem roadele vieții, florile vieții.

Din păcate celor mai mulți dintre noi li se întâmplă următorul lucru: nu avem mereu viața pe care o visăm și pe care o vrem *cu adevărat*.

Vreau să te întreb ceva: Ceea ce faci *acum*, când stai și citești aceste cuvinte, o vrei cu adevărat?

Dacă o vrei, merită. Însă dacă n-o vrei, n-o face.

Pune această întrebare pentru *toate* cele pe care le faci în viața ta. Îl vreau? Mă bucur de el? Mi se potrivește? Mă satisface? Mă ajută?

Găsește ceea ce ți se potrivește.

Odată am vorbit cu o fată. Mi-a spus: „Părinte, vreau să devin ceva important în viață. Am o mare dorință în inimă”.

Îndată ce am auzit-o, m-am gândit că vrea să se călugărească.

Aici este *rătăcirea* mea: am asociat lucrurile mari și importante doar cu un mediu clar *bisericesc*.

De obicei spunem: Vrea să devină maică, să facă lucrare misionară, să facă ceva religios.

Dar în cele din urmă „lucrul important” pentru fiecare din noi este ceva *diferit*.

Am întrebat-o, așadar: „Ia spune-mi, ce vrei să devii?”.

Îmi spuneam: „Să vezi acum, îmi va spune și în ce mănăstire vrea să se închinovieze”.

Și s-a întors și mi-a zis: „Vreau să mă fac coafeză!”.

Am căzut din nori!

Însă pentru această fată, să devină coafeză era dorința adâncă și visul ei.

Simțea că s-ar fi pus în valoare și s-ar fi bucurat făcând *asta*. Voia să dea bucurie oamenilor. Să aranjeze fete pentru nunta lor. Sau pe altele care se pregăteau pentru distracții ori plimbări. Simțea fericire în aceste lucruri.

Altă fată care aude asta nu e de acord. Nicio problemă. Dar asta nu e nici vocația, nici chema-

rea, nici harisma ta. Dacă tu vei deveni coafeză, vei eşua.

Însă acea fată *asta* voia.

Și a făcut-o.

Și a reușit.

Spui că nu te împaci bine cu felul tău de viață.

Și-ți răspund prietenește: Cele pe care le poți schimba în viața ta, schimbă-le.

Dacă trăiești o viață care nu-ți place, fă-o mai bună.

Nu lăsa să treacă nicio zi, niciun ceas făcând compromisuri.

Nu capitula în fața situațiilor mizerabile, triste și depresive, care nu te odihnesc.

Fă ceva.

Schimbă-ți viața.

Problematizează-te.

Gândește-te. Găsește soluții.

Un cuplu, prieteni cu mine, a discutat în aceste zile deschis și limpede despre relația lor.

Se certau mereu. Până când fata i-a zis logodnicului ei: „Uite ce-ți spun. Această situație nu poate continua. Vreau să vorbim. Și să vedem ce se poate schimba între noi. Nu putem trăi mereu împreună și să fim așa, la fiecare cinci zile să ne certăm, iar după aceea iarăși bine pentru

puțin, și iarăși să ne certăm. Trebuie să vedem care este motivul”.

La asta mă refer atunci când spun: „Să-mi fac viața mai frumoasă. Să găsesc ceea ce vreau. Ce se poate schimba. Să-mi găsesc vocația”.

Și nu se referă doar la profesie, ci le atinge pe *toate* cele din viață.

Nu vreau să văd viața desfășurându-se înaintea mea pasiv.

Trăiește-ți viața!

Ia-o în mâinile tale!

Tu ești cel care o zugrăvești și ții în mână culorile și pensula.

Tu joci în această piesă. Și ai obosit să joci mereu *roluri* false.

Hristos și Biserica Lui ne cheamă să trăim realitatea naturii noastre, valorificând harismele noastre.

Mai întâi să le găsim, să le localizăm. Care sunt harismele mele? Găsește-le.

Iar apoi să le lăsăm să izbucnească și să se reverse.

În chip extatic și demiurgic.

Încât să ne bucurăm de ele. Trăindu-le în chip doxologic. Fiind recunoscători lui Dumnezeu.

Bucurându-ne de ceea ce facem.

Fă din memorie fir de ață

Îți amintești
că odinioară te simțeai
cel mai fericit om de pe pământ,
și bucuria ta
te sufoca
iar veselia
se revărsa
de pretutindeni?
Inima,
ochii,
buzele,
mâinile,
pașii,
toate erau o dovadă!
Ceva ca o îmbătare,
ca o dragoste,
ca o nebunie,
ca un lucru pe care
nu-l poți descrie în cuvinte.

Amintește-ți!
Și poate că memoria
va deveni un fir de ață
care te va duce pas cu pas
iarăși acolo.

Să vezi de ce a plecat,
și ce a devenit,
cum a slăbit,
pentru că s-a decolorat
această mare fericire
pe care o meriți.

Viața este darul lui Dumnezeu. Și nu ni s-a dat pentru a plânge.

Nici pentru a cădea în tristețe.

Nici pentru a ne chinui și suferi.

Această viață ni s-a dat din bucurie dumnezeiască.

Atunci când Dumnezeu ne-a făurit, S-a bucurat.

Materialul zidirii noastre este bucuria lui Dumnezeu.

Dumnezeu l-a zidit pe om din bucurie. Din dispoziție extatică. Din voința de a împărtăși și cu alte făpturi fericirea, bucuria și slava Lui, și această explozie de măreție, lumină, iubire, îmbrățișare, contact, întrepătrundere. Și în general toate lucrurile teologice frumoase, cum se spune.

Însă acestea presupun nu oameni care doar viețuiesc. Nici oameni care trăiesc în monotonie și nefericire.

„Ce faceți?”

„Ce să facem! La fel ca întotdeauna...”

Dialoguri monotone, oameni monotoni.

Fă ceea ce îți place.

Fă ceva măreț în viața ta, care să te umple de bucurie. Pe tine.

Îmi amintesc că atunci când mergeam și predam la școală – vreme de 20 de ani am fost profesor la liceu – nu exista *nicio zi* în care să nu mă trezesc bucuros. Când auzeam deșteptătorul și conștientizam că merg la cursuri, mă bucuram!

Și această bucurie îmi dădea și mai multă bucurie.

Faptul că mă bucuram mă făcea să mă bucur și mai mult, fiindcă îmi dădeam seama pe zi ce trece că tot ceea ce făceam *îmi plăcea*.

Ceea ce fac mi se potrivește.

Îmi place.

O caut.

Iese din lăuntru meu.

Imaginează-ți, atunci când un profesor lipsea de la școală – din cauza bolii – și exista o oră liberă în clasa lui, ceream să fac eu lecția respectivă și să-l înlocuiesc. Iar colegii îmi spuneau: „Te simți bine? Stai și te odihnește în ora liberă pe care o ai. Stai și bea o cafea. Nu ești bine?”. Și spuneam: „Sunt foarte bine! Nu mi-e greu să fac asta!”.

Atâta poftă aveam s-o fac.

De ce? Pentru că făceam ceea ce-mi plăcea.

Mare lucru este să faci ceea ce cauți cu adevărat sufletul tău.

În special în spațiul profesiei.
Și desigur și în familie.
Ia gândește-te: profesia și familia.
Acele două spații.
Acolo unde dedici *cele mai multe* ceasuri din zi.
Opt ceasuri de lucru. Iar celelalte acasă, cu
cei pe care-i iubești.

Dacă *acolo* nu petreci bine, cum va fi viața ta?
Dacă acolo suferi, vei avea o viață martirică.
De aceea găsește altă soluție. Fă schimbări.

Poate vei spune: „Foarte bine. Dar dacă spui
să schimb ceea ce-mi face viața grea, atunci îmi
voi schimba soția sau soțul”.

Da, fă niște schimbări.

Dar schimbări *esențiale*.

Să-ți schimbi relația nu înseamnă să te des-
parți, ci să schimbi calitatea acestei relații.

Nu vreau să spun să-l schimbi pe soțul tău
și să zici: „Plec, îl las” sau „Plec, o las pe soția
mea”.

Problema este să vezi ce trebuie schimbat
între voi.

Caută ce nu merge bine în relația voastră.

Și dacă veți căuta cu adevărat, veți vedea
câte lucruri nu știe unul despre celălalt.

V-ați *plictisit* unul de celălalt și considerați asta bine-știut.

Însă dacă vei privi lucrurile mai liniștit, atunci vei înțelege că omul de lângă tine are încă ceva proaspăt și nou în el, pe care nu l-ai descoperit până în acest moment! Spui: „O cunosc și m-am *plictisit* de ea”. Însă crede-mă, n-o cunoști bine! Frumusețea ei ascunsă încă n-ai descoperit-o.

Viața voastră a devenit rutină. Simți *plictiseală* față de omul de lângă tine. Îl cunoști de atâția ani. Te-ai obișnuit cu el. Te-ai *plictisit* de el? Așa crezi.

Însă cine este acest om?

Omul de lângă tine.

Sigur îl cunoști bine. De obicei are și altceva să-ți dea. Frumuseți necunoscute ale sufletului, de care încă nu ți-ai dat seama.

Dacă ți-ai fi dat seama, ai înțelege că are încă posibilități! Că poate trezi multe în tine.

Și relația voastră să devină iarăși *nouă* și proaspătă!

Toate relațiile pot da bucurii. Și căsnicia, și relațiile cu copiii, și relațiile de la lucru.

Dar trebuie ca omul să se trezească și să se gândească – după cum sfătuiesc Sfinții Părinți – cu cuget filozofic.

Iubirea voastră are probleme

Uneori
omul de lângă tine
nu știe exact ce ceri,
fiindcă nu vorbești
limpede.

Îi spui să plece,
fără s-o vrei cu adevărat.
Vorbești aspru,
ca să nu-și dea seama
ce suflet vulnerabil ai.

Te prefaci indiferent,
iar pe ascuns plângi.

Râzi pe un ton de fericire,
din stînghereală.

Una vrei.
Alta spui.
Alta faci.

Îți dau un sfat prietenesc:
Dacă vrei ca această relație
să fie salvată,
„ia lucrurile altfel”.

Să dobândesc o cunoaștere de sine.

Adică să privesc și să mă oglindesc în Hristos spunând: „De ce Hristos a fost așa și eu sunt atât de diferit? Atât de nefericit? Ce am? Ce-mi lipsește? De ce sunt atât de căzut? De ce găsesc un reproș pentru orice? De ce aripile îmi sunt ofilite? Și sunt încă om tânăr! Am un viitor în față! Nu pot continua așa!”.

Găsește-ți așadar vocația.

Caută. Vezi ce harisme ai.

Găsește dorința inimii tale și dorința ta profundă.

Mă rog pentru tine.

Ca să te trezești. Și sufletul tău să nască o scânteie, ca să se aprindă. Și să devină flacără.

O flacără care să-ți schimbe ziua. Și următoarea zi și săptămână.

Să simți un mobil și un îndemn pentru viață.

Asta îți doresc: O schimbare! O inspirație.

Cu rugăciunile tuturor sfinților noștri.

Cu binecuvântarea Maicii Domnului

Și cu iubirea ei.

Îți doresc ca inima ta să lucreze!

Să curgă în tine Sângele cel viu al lui Hristos. Ca să ai și tu viață.

Dorințe înăbușite

Vreau să spun „părăsește-mă”,
dar nu pot,
fiindcă ești puternic
și mă vei pedepsi.
Vreau să spun „iubește-mă”,
dar nu îndrăznesc.
Mă vei răstălmăci.

Vreau să rămân singur
pentru două ceasuri,
dar îți deschid salonul,
cu un zâmbet
fals.
Ai întrebat dacă mă obosești
și am răspuns
„nicidecum!”,
deși voiam mult
să dorm.

Vreau să facem companie,
dar simt că mă vei refuza
dacă ți-o cer.
Iarăși îmi țin gura închisă
deși am scris poeme
ca să-ți cânt.

Vreau să plec de la lucru,
și rămân
doar pentru bani.
Vreau să vin să te găsesc,
și mă înspăimântă
atingerile.

Și mă tot întreb:
Când voi trăi, Dumnezeu?!
Și cine oare în mine
a clădit aceste turnuri
de rezistență
care nu lasă inima
să intre în locașul ei?!

Și să te bucuri desfătându-te de toate. Si nu doar să viețuiești.

Nici să se piardă zilele tale, fără sens și scop, fără fericire și bucurie.

Meriți fericirea.

Ți se potrivește bucuria.

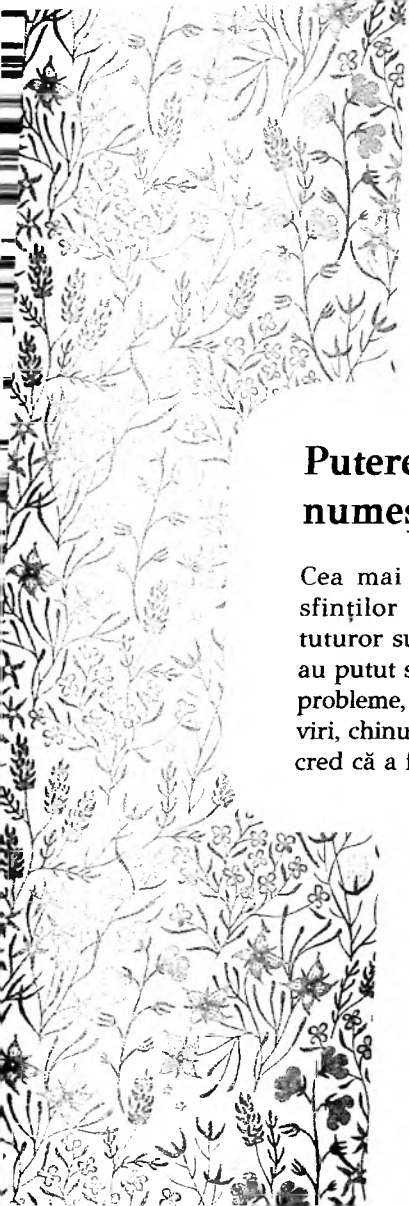
Sufletul tău este însetat de Hristos.

Toate aceste ți le doresc

Și mă rog pentru împlinirea lor.

Tu le vei face pe toate!

Puterea ta se numește „rugăciune”

Cea mai mare taină a tuturor
sfinților Bisericii noastre și a
tuturor sufletelor puternice care
au putut să suporte în viață mari
probleme, mari încercări, împotri-
viri, chinuri, neazuri și peripeții,
cred că a fost rugăciunea.

Rugăciunea: marele nostru necunoscut.

Spunem că ne rugăm. Dar nu știu dacă ne rugăm cu adevărat.

Judecând după mine însumi și după câțiva oameni care au încredere cu adevărat în mine, nu știu dacă ne rugăm sau dacă doar *pălăvrăgim*. Cuvântul „rugăciune” (gr. προσευχή) are în față prepoziția „προς” (către), care arată că ruga *se adresează* către cineva.

Întrebarea este însă cui se adresează.

Nu cumva nouă înșine, și vorbim de la noi către noi?

Sau este cu adevărat o *ieșire* din ego-ul nostru, mergând spre Dumnezeu? Trăim rugăciunea ca contact cu Dumnezeu?

Dacă am avea cu adevărat un contact cu El, multe lucruri ar fi altfel în noi și în jurul nostru...

Mare lucru este să spui: „Sunt în contact cu Dumnezeu”.

Adică, cu Cel Care este adevărul, lumina, fericirea, puterea, nădejdea, bucuria, sănătatea, bogăția.

Sfântul Ioan Sinaitul, în *Scara* lui spune: „Atunci când atingi un corp fizic, acesta îți trans-

mite răceala sau căldura lui”. Atingi, să spunem, un geam rece, și simți că ți-e frig și ție. Iei din răceala lui.

Atingi un corp cald, un calorifer cald, și te încălzești și tu. Așadar când spui că-L atingi pe Dumnezeu – fiindcă aceasta este rugăciunea, este atingerea lui Dumnezeu! – nu este posibil să-L atingi și să *continui* să fii la fel!

Nu este ciudat? L-ai atins pe Cel care este *pacea*, pe Dumnezeu. Și totuși, tu nu ai pace. Ai atins iubirea, dar tu nu ai iubire. Continui să te răzbuni. Te mâнии, antipatizezi oameni. Pizmuiești, invidiezi, urăști, ies din tine diferite răutăți

Și trăind într-o atmosferă continuă de conviețuire cu patimile, spunem că vorbim cu Dumnezeu.

Adevărata iubire are dovezi.

Dovezile ei sunt: fericirea noastră.

Bucuria noastră.

Strălucirea feței noastre.

Desfătarea inimii noastre.

Nu poți spune că te rogi și să *continui* să fii atât de tulburat. Ceva nu merge bine aici.

Copiii spun adevărul: „Mama merge la biserică și zice că se roagă, dar eu nu văd nicio

schimbare în viața ei. Nici vreo schimbare în purtarea ei. Nici liniște în privirea ei”.

Atingerea lui Hristos! Asta înseamnă rugăciunea.

Atingere care *preschimbă*.

Este călătorie în spații suprastelare, supra-pământești și supragalactice. Adică depășești, după cum spune Sfântul Grigorie Teologul, hotarele acestei lumi. Mergi dincolo de stele, de galaxii, de toate straturile atmosferice și de toate nivelele cerești. Și-L atingi pe Dumnezeu. Iar după aceea *te întorci* în lumea aceasta, la viața cotidiană și treburile tale, la contactul tău cu oamenii, aducând de-acum ceva *diferit*.

Precum Hristos atunci când a coborât de pe Muntele Măslinilor. Cum era? Schimbat la față. Fiindcă se rugase mult timp.

Iar când i-a întrebat pe ostașii care-L căutau: „Pe cine căutați?”, aceia au răspuns: „Pe Iisus”. Iar Hristos le-a spus: „Eu sunt”. Și ostașii *au căzut* la pământ!

De ce? Pentru că Hristos era adâncit în întregime în rugăciune. Se încredința cu totul Tatălui Său ceresc. Iar pe Muntele Tabor Schimbarea la Față s-a făcut tocmai într-un *asemenea* ceas.

Legat de iubirea ta

Te las
să pleci
dacă vrei departe de mine,
dar tu
rămâi mereu lângă mine.
În chip liber.
Pentru că o vrei.
Și acest lucru
este fermecător.

(Cuvinte pe care Dumnezeu le spune permanent.

Măcar de le-ar putea spune
și soții, părinții,
prietenii,
duhovnicii,
toți cei care-i influențăm într-un fel
pe ceilalți.)

În ceasul când Hristos se ruga. În Sfânta Scriptură se spune: „Și S-a schimbat la față înaintea lor”.

S-a rugat și S-a schimbat la față. În realitate cei care s-au schimbat au fost ucenicii. Și au văzut strălucirea feței Lui, dar și frumusețea lor.

Rugăciunea...

(Închide-ți ochii *acum*, doar pentru un minut, și simte puțin că respiri iubirea lui Dumnezeu. Iar după aceea continuă lectura...)

Atmosfera rugăciunii schimbă întreaga stare a omului. Fiindcă este contactul cu nucleul ființei noastre! Acolo este harul lui Dumnezeu și pecetea Sfântului Duh și chipul lui Hristos. Se spune că suntem plăsmuiți „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”.

Acel chip și liniște dumnezeiască este nucleul sufletului nostru.

În profundul ființei noastre.

Atunci când te rogi ce faci?

Le *părăsești* pe cele din jur. Oprești orice contact cu zădărnicia acestei lumi: gălăgie, televizor, muzică, ziare, știri.

Găsești un timp liniștit și îți faci rugăciunea.

Și în timpul acela intri în contact cu un mediu liniștit care *deja* există în tine.

Vorbesc de multă liniște.

În acest centru, în sufletul tău, nu există frici. Doar bucurie absolută. Odihnă. Satisfacție. Ferici-
cirea. Binecuvântare. Harul Botezului.

Toate cele bune.

Astfel poți înțelege la ce se referă Hristos atunci când ne spune: „Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul [adică cele din adânc ale noastre] nu pot să-l ucidă”.

Tocmai la cele din adânc ale noastre ne străduim să ajungem atunci când facem rugăciune.

Pentru puțin vom aborda această bucurie *statornică*.

Sfinții, când făceau rugăciune și ajungeau la aceste nivele înalte, pierdeau legătura cu lumea din jur.

Noi aparținem începătorilor. Facem primii pași. Luăm la exterior *forma* rugăciunii, atitudinea potrivită a trupului. Toate acestea sunt bune și frumoase.

E important însă să atingem și *celelalte* nivele, mai avansate.

Aceasta este ținta: **vârful**.

Ca să vezi soarele în ceasul când răsare!

La un asemenea nivel, avansat, nu ai contact cu fenomenele din jur.

Uiți cât e ceasul.

Ce zi este.

Unde te afli.

Ce vrei.

Dacă ți-e foame.

Dacă ți-e sete.

Dacă e cald.

Dacă e frig.

Nu te atinge nimic din lucrurile lumii.

Ieși din nivelele minții.

Nu gândești. Nu cugeți. Nu meditezi.

Nu ai *cugete* în rugăciunea curată.

Ci trăiești în ceea ce se numește **realitatea** fără chipuri și forme, curăția Ființei lui Dumnezeu.

Mergi în *altă parte*.

Te transpui într-o nouă stare.

Precum Sfântul Nectarie.

În *Viața* lui spune că se ruga fiind înfometat. Imaginează-ți-l pe sfânt, care era dator cu chirii-le. Asuprit, calomniat, disprețuit.

Dar în ceasul rugăciunii, putea să intre în atmosfera lui Dumnezeu. Acolo unde nu există probleme, „nici durere, nici întristare, nici suspin”.

Specie rară

Comoară
este femeia
care știe să privească
înainte,
să calce apăsător,
să zâmbească,
și să pună mereu untdelemn
în candela dragostei
pentru soțul
și pentru copiii ei.

Nu e un vis și iluzie.
Există.

În spațiul liniștii absolute.

Acolo mergi atunci când te rogi cu inima.

Iar doamna Andromahi – stăpâna casei sfântului – bătea la ușă, dar sfântul nu auzea. Vibrațiile de la bătăile în ușă *ajungeau* la urechile lui. Dar sufletul său era în altă parte! Era izolat, în contact cu Dumnezeu.

Rugăciunea...

Un prieten de-al meu, ascet în Sfântul Munte, a auzit despre călătoriile pe care le fac în diferite părți ale lumii ca să rostesc omilii. Îl vedeam lipsit de emoție în fața povestirilor mele. Într-o zi mi-a spus: „Nu mă emoționează călătoriile tale. Pentru că prin rugăciune, e ca și când aș merge în călătorii în ținuturi exotice. De aceea nu vreau să mă duc în locuri exotice, în insulele Maldive sau Canare, sau în alte ținuturi frumoase. Nici nu mă atrag plajele frumoase. Știi *de ce*? Fiindcă eu mă rog. Și când mă rog, *călătoresc*! Și merg în toate locurile frumoase pe care mi le dă Dumnezeu, și mă bucur și sunt fericit”.

Rugăciunea este strădania sufletului de a intra în atmosfera lui Dumnezeu.

Străduiește-te și tu dacă vrei.

(Hai să închidem iarăși ochii pentru o clipă, să simțim Prezența lui Dumnezeu aici și acum. Și apoi să continuăm lectura.)

Să nu încerci să-L bagi pe Dumnezeu în tulburarea ta, ci intră *tu* în liniștea Lui.

Cred – iartă-mă dacă te nedreptățesc – că cei mai mulți dintre noi, când facem rugăciune nu ne apropiem de Dumnezeu pentru a ne amesteca *pe noi* cu El, ci pentru a-L amesteca *pe Acesta* cu noi.

Adică ne-ar plăcea să aibă și El probleme, chiar și stres.

Am vrea să-L vedem și pe El stresat, ca să ne liniștim.

Nu suportăm un Dumnezeu liniștit.

Nu suportăm un Dumnezeu care doar transmite nepătimire, liniște, tăcere și pace.

Asta se vede și în viața lui Hristos.

Odată Hristos era pe corabie și dormea. A început furtuna. Ucenicii Lui s-au tulburat. Erau în primejdie de a naufragia. Îngrijorarea lor era mare, fiind amenințați să-și piardă viața. Instinctul autoconservării s-a trezit și îi îngrozea.

Hristos se *lăsase* în iubirea lui Dumnezeu.

Se predase încrederii absolute în Tatăl Său.

Ucenicii, în loc să împrumute din liniștea Lui și să spună: „Iată ce liniștit este! Măcar de-am deveni și noi liniștiți ca El! Doamne, ia-ne și pe noi cu Tine în liniștea Ta. Ajută-ne și pe noi

să trăim pacea Ta!", ei ziceau invers: „De ce e atât de liniștit? Treziți-L. Doamne, nu-ți pasă că pierim? De ce dormi?”.

Mintea noastră se hrănește din gălăgie și tulburare!

Însă rugăciunea este transcenderea și *desființarea* minții. Fie și pentru puțin.

Și de aceea este foarte greu să ne concentrăm.

Fiindcă mintea ne spune: „Dacă nu mă gândesc la probleme, cum voi trăi? Dacă nu mă gândesc la necazuri, boli, supărări, stres, îngrijorări, nu pot funcționa. *Acestea sunt combustibilul meu.*

Mintea *așa* lucrează.

Și vine ceasul să te rogi, trăind prezența lui Dumnezeu.

Mintea de-acum îi cedează locul nemărginirii inimii și oceanului liniștii divine.

Însă îi e greu să treacă prin această poartă strâmtă.

Să ia hotărârea, să scape de probleme.

De aceea cred că ai observat că în ceasul rugăciunii îți vin mereu în minte diferite probleme, treburi și îndatoriri.

Poate și treburi *frumoase*.

Tainic lucru

– Părinte, o să mă credeți?

– Spune!

– Eram la lucru, frântă, eram plictisită că trăiesc și aveam o ușoară depresie pentru toate cele ce se întâmplă în viața mea.

– Și?

– Și mi-a telefonat soțul meu și mi-a spus doar: „Bună ziua, iubita mea dulce!”. Și toate s-au schimbat. Am înviat! Din aceste câteva cuvinte ale lui. Tainic lucru.

(Am crezut-o absolut. Așa este.)

Rezolvarea unor probleme, datorii pe care trebuie să le plătim, telefoane pe care trebuie să le dăm, discuții sau întâlniri pe care să le stabilim. Toate acestea nu sunt lucruri rele.

Mintea vrea mereu să gândească. Și rele, și bune, și orice. E suficient să aibă material care să circule prin ea.

Însă rugăciunea este tocmai inversul. Este intrarea în spațiul tăcerii, acolo unde nu există cugete și probleme.

Suntem însă atât de *dependenți* de cugete și gânduri – gânduri multe și prisositoare – încât nu rezistăm nici cinci minute fără ele!

Vrem tensiune intelectuală continuă.

Nu suportăm atâta liniște.

Asta o simte cineva care merge în Sfântul Munte. Sau în general dacă mergi într-o vacanță liniștită. Spui deseori: „Vreau să mă odihnesc, să mă liniștesc”. Însă îndată ce ți se dă ocazia *nu* te liniștești. Cauți singur să creezi o problemă, încât să ai ceva de gândit. Cauți iarăși tensiunea.

Suntem *dependenți* de probleme și drame.

Ca narcomanii care nu pot trăi fără să-și ia doza.

Doza noastră sunt problemele.

Dacă ești băgat într-o cameră și închizi ochii și ți se spune: „Liniștește-te. Aici nu ai probleme.

Închide-le pe toate: telefoane, internet, pe toate, și liniștește-te”, răspunsul tău va fi: „Nu pot”.

Cineva a vizitat Sfântul Munte cu scopul de a sta cinci zile. A doua zi voia să plece. Nu suporta atâta liniște.

Prietenul lui i-a spus: „Dar n-ai niciun motiv să pleci. Nu te deranjează nimic. Nici soacra, nici soția, nici multele telefoane din oraș, nici televizorul”. „Dar tocmai *acestea* îmi lipsesc acum! Când le aveam credeam că mă obosesc. Acum, când îmi lipsesc, simt că sunt *dependent* și le vreau iarăși.”

Aceasta este înrobirea minții.

De aceea spunem că rugăciunea este cea mai grea și mai *valoroasă* lucrare a vieții noastre.

Rugăciunea nu înseamnă să *vorbești* despre rugăciune, nici să *scrii* despre ea.

Dacă mă vei întreba: „Ce preferi? Să faci o predică despre rugăciune sau să faci o jumătate de oră de rugăciune?”, știu că mai important este să fac rugăciune. Dar recunosc că-mi este mai ușor să vorbesc despre rugăciune decât să fac rugăciune.

Și încă și mai greu este acesta: să *devin* rugăciune.

Nu să vorbesc, nici să fac.
Ci să devin eu însumi rugăciune.

Sfântul Ioan Teologul spune: „Dumnezeu este iubire”.

Așa să se spună și despre noi la un moment dat – și despre tine, și despre mine – „Omul acesta *este* rugăciune! Doar rugăciune!”.

Trăiește încredințându-i lui Dumnezeu problemele lui.

Trăiește unit cu Dumnezeu.

Devotat și unit cu harul Lui.

Și devine *una*.

Se unește cu El. După har, bineînțeles.

Prin energia necreată a lui Dumnezeu.

Prin binecuvântarea Lui.

Prin mila Lui.

Are contact cu El.

Prin Sfântul Duh.

Acest Duh care vine și luminează mintea.

Și ne schimbă dispoziția dându-ne altă poftă de viață, alt curaj.

Erau doi oameni.

Unul își povestea problemele și era stresat, încercând să se descarce de tensiunea lor către prietenul său.

Prietenul lui i-a spus: „Să mergem la o plimbare”. Și au ieșit. Și s-au plimbat pe lângă râu. Deasupra lor lumina cerul plin de stele. Și i-a

Sărut dulce – trup rece

Facem viața noastră
lipsită de dragoste
și amară,
iar în ziua înmormântării
spunem vorbe dulci
și cerești.

Lacrimi,
suspine,
cuvinte de laudă,
și un sărut dulce
pe trupul rece.

Însă trenul a plecat.

Practic:
spune-i astăzi omului de lângă tine
câteva vorbe calde.

Dă-i un sărut,
o îmbrățișare,
o mângâiere.

Astăzi.

Acum.

spus prietenului său: „Privește stelele! Privește cerul!”.

Însă prietenul său era încă tulburat. „Eu îți spun necazurile mele, iar tu îmi vorbești de stele?” „Da, chiar asta încerc să fac. Să te *scot* puțin din micimea minții tale și să te bag în ceva mai larg. Vreau să pui toate aceste probleme care te torturează într-un câmp mai larg, și să le vezi printr-o nouă perspectivă, care este harul lui Dumnezeu. Atunci vei vedea că problemele tale sunt foarte mici.”

Acest lucru este adevărat.

De aceea mulți oameni, atunci când se roagă și-L simt pe Dumnezeu, ceva se întâmplă și *uită* de problemele lor.

Uită de boala lor.

Uită de supărarea care îi chinuia la începutul rugăciunii.

Uită ce vor să ceară în rugăciune!

Fiindcă deja *au primit* ceva mai mare!

Unii oameni vizitează Sfântul Munte având o listă cu întrebări, nedumeriri și probleme.

Însă când ajung acolo, în fața unui om care se roagă, toate se schimbă.

Nu mai au nimic de întrebat.

Pe tot drumul ziceau: „Voi spune și asta, voi întreba și asta”. Însă când ajung și un monah liniștit îi întreabă: „Vreți să spuneți ceva?”, ei răs-

pund: „Părinte, aveam multe de spus, dar acum nu mai am nimic. Toate s-au rezolvat”.

De ce?

Ce s-a întâmplat de au dispărut acum întrebările?

Ai simțit iubirea și harul dumnezeiesc. Și în harul lui Hristos nu există problemă!

Fiindcă acolo nu lucrează mintea.

Acolo lucrează inima.

Să nu rămâi fără rugăciune, fiindcă te-ai nedreptăți pe tine.

Te-ai lipsi de toată această frumusețe și odihnă.

Nu e vorba de lipsirea de vreo îndatorire religioasă.

Rugăciunea nu este datorie sau îndatorire, nici muncă silnică.

Dumnezeu nu-i pedepsește, mânios, pe cei care nu se roagă. Dumnezeu nu este așa cum ne închipuim noi.

Rugăciunea este cel mai mare dar pentru ființa ta.

Și cea mai mare ofertă pe care o poți face lumii.

Un sportiv mi-a spus: „Eu nu fac sport pentru că este îndatorirea mea. Mă antrenez pen-

tru că-mi iubesc și vreau să-mi îngrijesc trupul, mușchii, sănătatea. Tot ceea ce fac înseamnă o îngrijire a sinelui meu”.

La asta mă refer.

Tema rugăciunii este inepuizabilă.

Omul poate analiza multe:

Cum să facă rugăciunea.

Cugetele pe care le avem în ceasul acela.

Cum să ne rugăm pentru ceilalți.

Despre ceea ce cerem în rugăciune și nu se întâmplă.

Câtă putere are *credința* noastră în ceasul rugăciunii.

Minunile care se pot întâmpla prin rugăciune.

Oricum, e vorba de *fericirea* și bucuria tainică a rugăciunii. Îți dă sentimentul de mare *plinătate*.

Cineva i-a spus duhovnicului său: „Nu pot să-L iubesc pe Dumnezeu, părinte. Toate acestea mi se par grele. Cum să fac rugăciunea?”.

Iar duhovnicul i-a răspuns: „Să nu faci brusc lucruri grele, dacă nu poți. Fă-le întâi pe cele ușoare, pe cele pe care le poți face”. Cu puțin înainte ai spus: „Cum să-I vorbesc lui Dumnezeu, de vreme ce nu-L pot simți?”.

Ai dreptate.

Cum să-I vorbești lui Dumnezeu?

De vreme ce nu-i vorbești soției sau soțului tău?

Cum să-I vorbești lui Dumnezeu?

E ca și când ai avea o glastră.
Și de cinci zile n-ai udat-o.
Și sărmana floare din ea s-a ofilit.
Și nu te uiți la ea cu părere de rău.
Ai o pisică sau un cățel. Și te-ai plictisit de el.
Și nu-i dai mereu importanța cuvenită, încât să-l ajuti.

Concluzia: începi de la cele mărunte.

Și vor veni și cele mari.
Rugăciune pot face oamenii *sensibili*.
Sfântul Porfirie spunea că creștinul este poet.

Acest lucru este valabil și cu rugăciunea. Ca să faci rugăciune trebuie ca sufletul tău să fie poetic.

Și înainte de a-I vorbi lui Dumnezeu, învață să-i vorbești fratelui tău, după cum spune Sfântul Ioan Teologul în epistolele lui.

Să nu spui: „Eu îi vorbesc lui Dumnezeu”, atunci când n-ai mai vorbit cu soțul tău de atâtea zile, și ții mânia și distanță de atâta timp.

Fă ceva să vă împăcați!

Nu-L poți simți pe Dumnezeu?

Simte atunci ceva mai apropiat de tine. Ceva mai materialnic și sensibil.

Ia o floare și stropește-o.

Sau un cățel și îngrijește-l.

Și atunci când o să spui: „Mă duc să scot cățelul la plimbare”, se va întâmpla o *ruptură* în tine.

Acest sentiment, că ies din persoana mea, din ego-ul meu, din orizontul meu îngust și mă îngrijesc de altcineva și sunt interesat de altcineva, fie că e o floare, fie un cățel, fie o pisică sau altă făptură - în afară de tine - este un bun început ca să intru în această atmosferă numită rugăciune.

Lucruri simple.

E frumos să facem rugăciune.

Cred că astăzi, citind aceste cuvinte, vei face puțină.

Și-ți vei dedica și tu puțin inima lui Dumnezeu.

Ca să intre în tine să te liniștească și să te odihnească. Îmi doresc s-o simți ca pe o baie a sufletului tău.

E vorba de relaxarea și destinderea sufletului.

După aceea te vei liniști. Îți vei găsi pacea.

Te vei preschimba.

Un cunoscut de-al meu mi-a spus: „Când mă întorc din Sfântul Munte simt o pace care

durează zece zile! În loc să mă enervez la cel mai mic lucru, se petrec lucruri ciudate! Orice s-ar întâmpla în casă rămân lipsit de patimă, calm și liniștit. Și soția mea se întreabă: „Cu ce te hrănesc acolo unde mergi de nu mai ești nervos?”.

E acțiunea și lucrarea rugăciunii cea care te face altfel.

Tocmai pentru că ai intrat în spațiul lui Dumnezeu! Iar apoi ești altfel.

Ești *amețit*. După cum unii se amețesc de alcool, tu ești amețit de rugăciune. Numai că tu nu-ți pierzi rațiunea și limpezimea.

Te amețești.

Dar fără vin, fără rachiu, fără whisky sau coniac.

Doar cu Duh Sfânt.

Și trăiești o altă stare:

Privești, și nu vezi.

Asculți, și nu auzi.

Ți se spun lucruri supărătoare și enervante, iar tu le vezi cu alți ochi, din altă perspectivă.

Tocmai fiindcă ai atins această profunzime tainică a rugăciunii. Te-ai cufundat – fie și pentru puțin – acolo unde nu există tulburare.

Ai prins sensul păcii lui Hristos. Așa încât după aceea nu vei mai fi tulburat de ceva care în mod rațional, altădată te-ar fi tulburat mult.

Cred că acum și eu dacă voi continua te voi enerva.

Am spus deja multe pe această temă.

Îți mulțumesc mult pentru dragostea ta și pentru rugăciunea pe care o vei face.

Pentru tine. Și pentru toți cei pe care-i iubești.

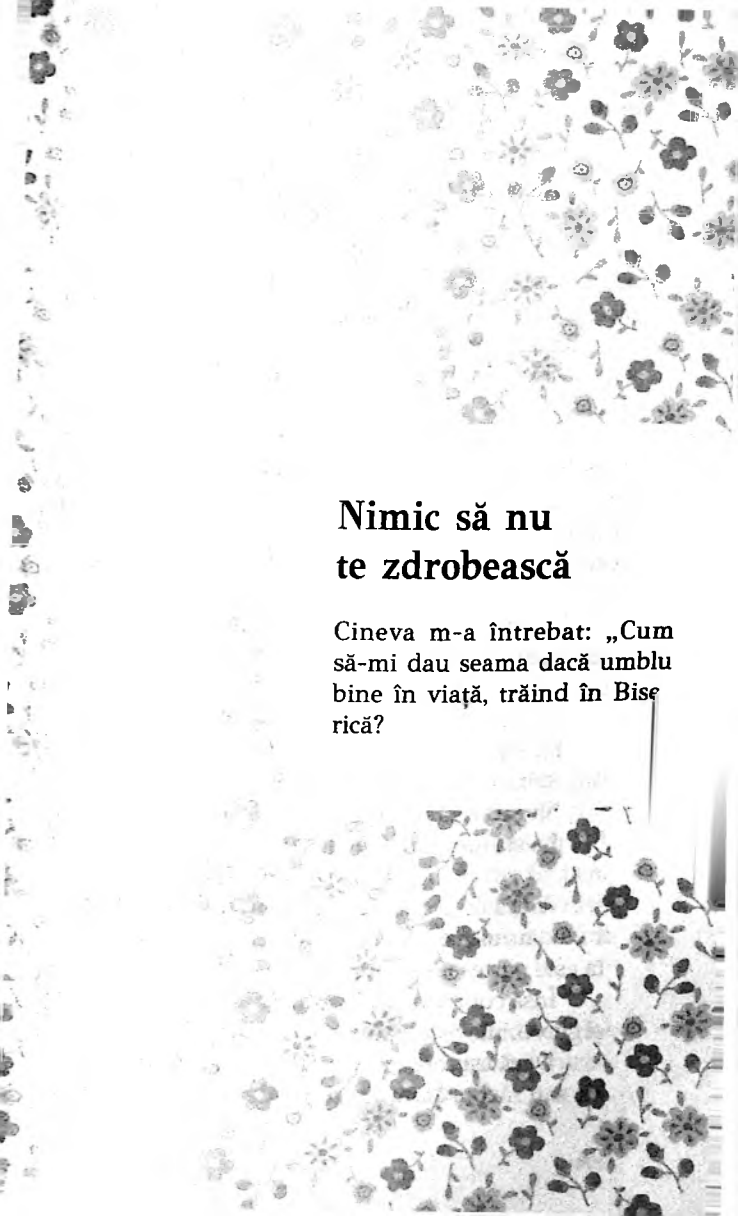
Și pentru cei pe care nu-i iubești mult.

Și pentru omul de lângă tine.

Și ca să salveze căsnicia ta.

Dacă vrei, fă-o și pentru mine.

Fie să ne unească adevărata rugăciune a inimii.

Nimic să nu te zdrobească

Cineva m-a întrebat: „Cum
să-mi dau seama dacă umblu
bine în viață, trăind în Bise
rică?”

Văd cum nenumărați oameni care trăiesc de mult timp lângă Hristos au o viață bisericască, merg la biserică, se roagă, participă la slujbe, la Liturghii, se împărtășesc, dar cu toate acestea nu se schimbă...

Ba din contra.

Observ lucruri pe care aș putea să le văd *oriunde* în lume.

Însă m-aș aștepta la ceva diferit de la acest mediu, pe care-l numim «bisericesc».

Așadar, părinte, aș vrea să-mi arătați unele semne prin care să-mi dau seama dacă merg pe calea bună”.

Răspunsul meu: Nu există semne prin care să facem o măsurătoare perfectă.

Căci măsurătoarea o face Dumnezeu.

Iar schimbările care se realizează sunt *interioare*, tainice, ascunse.

Nu se arată tuturor.

Există însă și unele lucruri care *se văd*.

Adică ceea ce se întâmplă în adâncul sufletului tău, asta o știi doar tu și Dumnezeu. Aceasta este partea nevăzută.

Însă cum te porți cu soțul sau soția, cu copiii și cu vecinii, asta o văd *toți*.

Dacă ești brutal sau insultător, nervos, isteric sau răzbunător... asta se vede!

Toate acestea se și *văd*, se și *măsoară*.

Să vedem deci acum unele asemenea semne, care *se măsoară*, care arată că mergi pe calea cea bună.

Tu poate că de mulți ani umbli pe calea Domnului.

Nu știi câți ani ai.

Odată am întâlnit pe cineva mai bătrân de o sută de ani, și mi-a spus: „Eu de mic copil sunt în Biserică”.

Frumos! Dacă ești de mic în Biserică, ce roade ai adus?

De mic copil și până astăzi, ce-ai adunat?

Nu e suficient să spui că ești de mic copil lângă Dumnezeu.

După cum nu e suficient să spun că merg la sala de gimnastică cinci ani sau cinci luni, și la început aveam 80 de kilograme, iar acum am 110.

Fiindcă asta e *defăimare* și rușine! Și pentru respectiva sală de gimnastică, dar și pentru mine. (Doar dacă kilogramele în plus nu sunt doar mușchi!)

Nu e suficient să spun că iau lecții de engleză de mulți ani, dacă nu pot să leg două vorbe atunci când mă aflu într-un aeroport.

Dacă ești lângă Hristos, se va vedea.

Nu se poate altfel.

Sunt câteva lucruri care te *trădează*.

Și vor arăta la un moment dat că viața duhovnicească te influențează pozitiv.

Semne de sporire duhovnicească.

Un semn este următorul:

Dacă ești lângă Dumnezeu și în viața Bisericii, fericirea *se mișcă* din afară spre înăuntru.

Adică, cu cât trec anii, prin maturitatea pe care o dobândești, nu ești zdrobit ușor de schimbările *exterioare*.

„Nu sunt zdrobit” înseamnă că nu deznădăjduiesc, nu sunt dezamăgit, nu mă prăbușesc. Psihologia mea nu se duce la vale, depresia nu mi bate brusc la ușă, la cel mai mic lucru care se întâmplă în viața dinafară.

Fiindcă înlăuntrul meu începe să locuiască fericirea și bucuria lui Hristos, liniștea și trezvia Sfântului Duh. Și devin puternic și calm. Rezistent la problemele vieții.

Acest semn de sporire duhovnicească este perfect. Îl invidiez și eu. Dar încă nu-l trăiesc.

Le cunosc și le spun pe toate cele frumoase. Din cărți și de la oameni. Am cunoscut și perso-

Fă-te soarele ei

Această femeie
de care te-ai plictisit,
soția ta,
are alte 500 de nuanțe
de frumusețe.

De obicei, însă,
ești furtuna ei,
și peisajul său
se întunecă.

Fă-te soarele ei.

Iar ea să devină,
curcubeul tău.

Să te înnebunească!

nal suflete care au sporit. Și admir această sporire. Însă eu, din păcate, „mă zdrobesc” încă ușor.

Acesta este tristul adevăr.

Dacă – de exemplu – am făcut un plan, și se anulează, sau se schimbă programul, sunt distrus.

Dacă cineva îmi vorbește urât și mă supără, sunt rănit.

Dacă vremea se strică, cad în melancolie.

În general cele de afară le influențează intens pe cele dinlăuntru ale mele.

Pe când omul înaintat duhovnicește are *calmitate* și liniște interioară față de lucrurile și evoluțiile din jurul lui, și liniștea sa este statornică.

Nu este zdrobit de cele dinafară, fiindcă trăiește înlăuntrul lui ceva foarte îmbătător.

Este în contact cu „inima profundă”, cum spune Sfânta Scriptură.

Adică cu inima care se află în adâncul sufletului nostru.

Nu vorbim aici despre inima trupească. Aceasta este *prima* inimă pe care o vedem. Aici ne referim la „inima profundă”.

Frumos cuvânt: inimă profundă.

Adică inima profunzimilor.

Inima în profunzime.

Adâncul inimii.

Adâncul omului. Toate acestea.

Acolo unde există pace și liniște netulburată. Fără niciun pic de stres.

Acolo unde este harul lui Dumnezeu și al Sfântului Duh.

Acolo nu te poate atinge nimic.

Însă realitatea noastră *acum* este diferită.

Nicio legătură cu această profunzime. Și de aceea avem atâta tulburare.

Tu și cu mine ne mișcăm de obicei la suprafața *minții*.

A unei minți tulburi. Cu revoltă și furie continue.

Mereu cu nervii zdruncinați.

La cel mai mic lucru, suntem distruși.

Și tu, și eu, așa suntem.

Dacă-mi spui acum: „Știi ceva? Cineva ți-a lovit mașina”, mă voi opri din scris și voi alerga panicat să văd ce s-a întâmplat...

Panică.

Aceasta este mintea: panică, frică, tensiune.

Acestea sunt hrana și combustibilul ei.

Însă omul sporit părăsește treptat mintea tulbure și devine om al păcii din inimă.

Se îngrijește să găsească timp, în fiecare zi, pentru a simți iarăși și iarăși această pace.

Închide ochii și se roagă.

Iese din minte, intră în inimă și se liniștește.

Acolo nimic nu-l poate clătina.

Sfântul Isaac Sirul spune frumos despre asta: „Închipuie-ți un om beat. Îi spui: Ți-a luat casa foc! Și acela îți răspunde: Las-o să ardă! Să se facă toate cenușă”.

Este în altă parte. Trăiește beția lui.

În Biserică acest lucru se numește și „fericire”.

În această fericire a Sfântului Duh, lucrurile lumești nu te înnebunesc. Le auzi, le înțelegi, le gândești, dar nu te pot tulbura în adânc.

Acesta este un semn de sporire.

Dacă-l ai, ești fericit.

Și să fii sigur că, cu un asemenea suflet puternic, vei rezista în viață.

**Încă un lucru bun izvorât din această stare:
Trăiești mulți ani. Adică viață lungă și fericită.**

Altă logică: necazurile ne lovesc, ne îndoaie și ne clatină. Și unde ne conduc în cele din urmă? La palpații! Tensiunea și diabetul urcă, psihologia este la pământ.

Bănuitoare

Grădina inimii tale
s-a uscat.
S-a umplut de spini.

Și în loc
să te rogi
pentru ploaie și înflorire
tu,
tot ceea ce faci
e să cauți în telefon.

Un sfat prietenesc:
Depășește
bănuielile tale,
și pune un trandafir
în vaza de pe birou,
și schimbă-i
apa tulbure.

E vorba de vătămare. Sănătate șubrează,
nervi încordați, artere îngroșate, corpul bolnav.
Toate suferă.

Și peste puțin, iată firele cărunte, ridurile,
părul care cade, insomniile chinuitoare care nu
te lasă să te odihnești.

Însă dacă aveai pacea lui Hristos, toate ar fi
fost altfel.

Cere-o!

Fă din această liniște cerința principală a sufletului tău.

Să devină rugăciunea și dorința ta.

Cu cât avansezi vei vedea și acest rezultat:
pace și putere interioară.

Și firește, dacă ai optzeci de ani, ar fi trebuit
deja să le trăiești pe toate acestea...

Încă nu?

Când le vei dobândi? După moarte?

Un bătrân mi-a spus odată: „Toate câte spui
sunt frumoase, nădăjduiesc să le trăiesc și eu
cândva”.

Dar *când*?

Când un om are optzeci sau nouăzeci de ani
și trăiește de decenii în Biserică, fără să fi atins
nici măcar *pe margine* toate acestea, când le va
simți?

Dacă ai îmbătrânit în Biserică și încă nu ai simțit această pace a lui Hristos, când o vei simți?
Ceva nu merge bine.

Relația ta cu Biserica.

Care este *calitatea* acestei relații?
Ce faci în acest spațiu? Ce înveți?
Pe ce pui accentul?
Dacă nu pe viața lăuntrică, atunci *pe ce?*

Așadar un semn principal al sporirii duhovnicești este: Nu permit nimănui să-mi strice liniștea sufletească.

Maica Gavriila primise acest dar de la Hristos. Nu era zdrobită de nimeni și de nimic.

Și o spunea clar: „Nu s-a născut încă omul care să-mi fure bucuria și să mă întristeze”.

Sigur se născuseră mulți care o deranjau, o insultau, o răneau, o calomniau, o chinuiau sufletește, făurindu-i probleme și necazuri.

Dar maica găsisese secretul.

„Nu sunt influențat de toate acestea! Întrucât cum te porți tu este problema *ta*. Cum reacționez eu este atitudinea *mea* de viață. E o alegere personală. Eu *vreau* să reacționez așa.”

Tu poate că ești nervos și strigi la mine. Însă dacă eu trăiesc prin Hristos, atunci te văd, după cum spunea Sfântul Porfirie: Ca pe un om rănit, care a fost lovit și are hemoragie. Tu suferi.

Asta nu înseamnă că trebuie să mă tulbur și eu împreună cu tine.

Problema este a ta, nu a mea.

Iată profilul omului care umblă pe drumul lui Hristos și pășește în viața duhovnicească.

Vede limpede, discernе clar.

În troparul Nașterii lui Hristos se spune: „Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeu nostru, răsarit-a lumii Lumina cunoștinței”.

Aici se vorbește despre o cunoștință dumnezeiască. Tocmai această cunoștință se instalează în sufletul omului sporit.

Și de-acum își cunoaște sufletul. Dar și pe al fratelui său.

Și înțelege multe.

Într-o zi m-am supărat pe cineva. I-am vorbit răstit. Am izbucnit asupra lui. Am vorbit urât. El m-a privit liniștit și asculta calm.

Peste un timp i-am spus: „Vreau să te întreb ceva. În ziua aceea când ți-am vorbit urât, cum ai suportat? De ce n-ai reacționat?...”.

Și mi-a zis: „În momentul acela am înțeles că ai și o problemă personală. Și am încercat să

Sfinxul

Toată ziua te gândești,
simți lucruri,
ai dorințe,
năzuințe,
doruri
și sentimente.

Dar nu vorbești.
Nu le împărtășești.
Nu te deschizi.
Ții gura închisă,
privirea ascunsă,
ușile încuiate.

Cum să te simtă omul de lângă tine?
Cum să te înțeleagă?
Pe toate ți le scoate cu cârligul.
Pe toate cu de-a sila.

Cum să numești
acest lucru
relație adevărată?

(Și timpul trece așa.)

le deosebesc pe acestea două. Fără să te subestimez. Mi-am zis: Acesta acum are ceva, o problemă. Urmărește-o, privește-o, ascult-o, dar nu te implica. E a lui. N-o lua personal. Nu e a ta. Privește cum se chinuiește și suferă! Ceva îl supără. Așa mă gândeam. Și astfel, te ascultam calm”.

Secretul care te va ajuta și pe tine este acesta: neimplicarea. Și neidentificarea cu problema. Atunci când te identifici cu ea, le iei pe toate personal. Apoi te simți jignit, te certă, reacționezi: Mi-ai vorbit urât, așadar sunt zdrobit, mă îmbolnăvesc și intru în jocul tensiunii, cu conflicte și lucruri urâte.

Nu există motiv.

Tu ești tu. Celălalt are problema. Distanțează-te.

Încearcă să pui un fel de „zid” în jurul tău.

„Zid ești fecioarelor, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, și tuturor celor ce aleargă la tine.”

Asta înseamnă „zid”: Am un zid dumnezeiesc în jurul meu și mă ocrotește de toată psihiopatia celuilalt. De aceea nu mă ating necazurile, bolile, problemele tale psihologice și izbucnirile tale nervoase.

Nu e nevoie să mă zdrobesc și eu împreună cu tine.

Tonul grav

- A fost frumos ieri la priveghere, părinte?
- A fost perfect! S-a cântat pe un ton grav, și mi-a plăcut întreaga atmosferă!
- A, bine că n-am venit!
- De ce?
- Pentru că eu tonul grav îl ascult încontinuu acasă de la soția mea! Nu vreau să-l aud și la biserică!
- Bine, ești puțin pe dinafara lucrurilor, dar nu contează. Aici grav nu înseamnă melancolic. Dimpotrivă. Are ceva vioi și entuziast, încât îți vine să dansezi!
- E, atunci data viitoare o să vin.

Însă aici se ascunde o cursă: se poate să nu mă zdrobesc, dar să fac asta subestimându-l pe celălalt.

„E problema ta. *Tu* nu ești bine.”

Dar eu nu mă refer la asta.

Avva Dorotei vorbește despre un monah care nu se supăra pe nimeni. Și Sfântul Dorotei se mira cum de acest om nu răstălmăcea pe nimeni, deși toți îi vorbeau urât.

Într-o zi l-a întrebat: „Cum de tu nu te superi, când toți îți vorbesc urât?”.

Iar acela a răspuns: „Vezi să nu mă preocupe acești oameni neînsemnați! Aceștia sunt un «nimic». Nu merită să le dea cineva importanță”.

Avva Dorotei a fost dezamăgit. „Am înțeles. Păcat că m-am minunat, crezând că e vorba de virtute și sporire duhovnicească. Acesta în cele din urmă este calm din cauza disprețuirii aproapelui.”

Iubirea lui Hristos nu ne lasă să-i disprețuim pe ceilalți.

Măreția este să-l *înțelegi*.

Atunci când îl *înțelegi* pe celălalt, înseamnă că ai sporit.

Am sporit înseamnă: am cugete bune pentru cele neplăcute care se întâmplă în jurul meu.

Nu, prietene. Nu mă voi zdrobi din cauza ta.

Am deschis ochii, văd viața altfel.

Nervii tăi arată supărarea ta. Până acum, atunci când tu te enervai, simțeam că *eu* sunt amenințată. Dar nu sunt amenințată de nimeni.

După cum nici tu nu ești amenințat de mine.

Dezimplică-te.

Și spune: „Acum fratele meu se chinuiește”.

Uneori ne implicăm în certuri care răvășesc casa. Iar apoi cum să spui copilului tău: „Vino la biserică, să vezi ce frumos este!”.

Odată un copil m-a întrebat: „Ce face mama de atâția ani la biserică? Ce învață? La cel mai mic lucru face ceartă în casă. Nervi și isterii. P dinafară arată a femeie bună și credincioasă. D: acasă tot timpul cârteli și ocări”.

Arată mereu altceva.

Încă un semn de sporire duhovnicească, care le place mult tinerilor: să arăți ceea ce ești, și nu ceva diferit.

Om adevărat și autentic.

Autenticitatea:

Un semn important de sporire duhovnicească.

Omul lui Hristos treptat desființează purtarea de ochii lumii.

Sufletul lui a fost lucrat ca un vechi șirag de metanii, care este tocit de multa folosire.

Se spune despre cineva: „Are figură de călugăr și caracter de tiran”. Adică are figură de părinte duhovnicesc, dar se comportă crud ca un tiran.

Una arată, alta ascunde.

Ipocrizia cunoscută a fariseilor.

În loc să mergi înainte, devii mai rău.

Omul autentic este sincer.

Râde, se emoționează, plânge, mai spune câte o glumă.

Cel ce se apropie de el nu se stresează, ci se simte relaxat.

Așa cum se întâmpla cu Hristos:

Oamenii mergeau și-i spuneau orice cuvinte voiau, inteligente sau prostesti.

Vorbeau lui Dumnezeu Însuși. Și se simțeau liberi să vorbească simplu și firesc.

Acest lucru mă impresionează mult. Într-o zi s-au dus ucenicii și au zis: „Doamne, vrem să ne dai putere și să fim întâi-stătători, încât să facem minuni!”.

Eu aș fi reacționat zicând: „Ce prostii îi spun aceștia lui Hristos?”. Și chiar Hristos le-a spus: „Nu știți ce cereți, nici nu înțelegeți duhul Meu”.

Simple și divine

Când ți se dă ceva,
nu refuza mereu.
Nu este neapărat smerenie
atunci când răspunzi
cu înfumurare.

Uneori,
smerenie este să spui:
vreau o îmbrățișare,
am nevoie de sprijinul tău,
mi-ar face bine
câteva vorbe bune de-ale tale,
ia-mi o plăcintă,
dă-mi un sărut,
roagă-te pentru mine.

Deși i-a corectat, totuși, figura și aerul lui Hristos arată încă ceva: că le îngăduia ca în fața Lui să fie ei înșiși.

Aveau îngăduința și dreptul de a fi relaxați și firești în fața Lui.

Erau „cu cravata slăbită”.

Hristos iubea sinceritatea și libertatea.

Nu știu tu, dar eu am simțit-o: am întâlnit oameni care atunci când ești lângă ei transpiri.

Am trăit asta. În fața lor nu pot să fiu eu însumi. Simt o presiune uriașă.

Asta, firește, *nu* este sfințenie.

Dacă provoci asemenea tensiune, sigur nu-i vorba de sporire.

Desigur, nici eu n-am sporit, dacă mă simt tensionat. Căci dacă aș fi sporit, n-aș fi simțit asemenea tensiune.

Dar nici celălalt n-a sporit, de vreme ce nu mă ajută să mă simt în fața lui firesc și autentic.

Omul sporit îngăduie ca în jurul lui să înflorească toate caracterele, deosebirile, obiceiurile și purtările fiecăruia. De aceea, cel ce se apropie de el, nu tremură.

Se apropie de tine soția ta. Să se poată simți confortabil, să-ți spună ceva. Cererea ei, dorința

inimii ei, un gând al ei. Sau poate vrea să cumpere ceva, sau să-ți povestească o întâmplare.

Fără să tremure și să-i fie teamă: „Cum să i-o spun? Nu te poți apropia de el!”.

Dar de ce?

De ce să tremure, sărmana?

Iar tu, prietene, de ce să-i provoci atâta groază soției tale?

Iată deci încă un semn de sporire duhovnicească în viața Bisericii: celălalt se simte confortabil lângă mine.

Se spune undeva, în *Viața Sfântului Paisie* din Sfântul Munte, că într-o zi, pe când ieșea din Sfântul Munte și mergea de la Dafni la Ouranoupoli cu feribotul, un monah i-a spus: „Să mergem în cabina specială care este pentru monahi, părinte, ca să nu stați cu mirenii”. Iar părintele a răspuns cu simplitate și deschidere a inimii: „De ce, frate? Ce-o să pătesc dacă stau cu mirenii? De altfel, am eu ceva special, ca să mă feresc de ceilalți? Toți suntem la fel”.

Această conștientizare a unității este semn de sporire duhovnicească. Toți suntem una. Mă simt unit cu toți. Suntem frați și prieteni, care mergem împreună. Nu te văd dintr-o poziție înaltă, nici nu devin narcisist.

Cu cât înaintezi mai sus, te unești cu fratele tău.

Cu cât înaintezi, te învrednicești să simți cuvintele lui Hristos: „Cel dintâi să fie cel din urmă și să spele picioarele celorlalți”.

Dacă vrei să te distingi, în *asta* să te distingi: în unitate.

Ești de atâția ani în Biserică. *Însă* copilul tău nu se poate apropia de tine ca să-ți vorbească. Îi e teamă de tine.

Ești de atâția ani în Biserică și nu poți asculta o părere *diferită*. În fața ta sunt interzise părțile diferite.

Soției sau soțului tău îi e teamă de tine.

Ești de atâția ani în Biserică și ieri ai auzit cum te bârfesc și ai aflat adevărul amar: tuturor le e teamă de tine, tremură și se prefac în fața ta.

De ce? Pentru că nu lași să se arate adevărul. Mai întâi al tău. Iar apoi al celorlalți. Nu suporti asta.

De ce nu suporti?

Pentru că n-ai învățat să privești în tine și în jurul tău.

Pentru că dacă ai fi văzut sufletul tău, ai fi înțeles că ceea ce porți tu în tine, poartă și ceilalți.

Așa cum ești tu, sunt și ceilalți.

Și cum sunt ceilalți – buni, răi, păcătoși, imorali, spune-le cum vrei! – așa ești și tu.

Toți le purtăm *pe toate* în noi.

Și tu, și eu.

Pe toate.

Nu există ceva pe care să-l fi gândit tu și să nu-l fi gândit și eu sau altul în lume.

Doar că unii din noi știm mai bine să îngrădim și să înăbușim stări pe care nu le discutăm niciodată.

Avem multe lucruri înăbușite în noi.

Ne facem că nu există. Pe când în realitate există.

Afișăm imaginea omului duhovnicesc și desăvârșit.

Dar nu suntem nimic special.

Suntem la fel. La fel ca toți.

Am menționat aici două-trei semne care arată dacă avem sporire duhovnicească.

Și dacă mersul tău la biserică de atâția ani este rodnic.

Dacă suporti să te oglindești în acestea cu puțină severitate, te vei folosi.

Scopul, desigur, nu este să te rănești sau să te simți ofensat. Ci să mergi mai departe.

Am accentuat aici următoarele:

Un semn al sporirii duhovnicești este *mișcarea* fericirii din exterior spre interior. Încât să nu fii zdrobit de nimic care se întâmplă în jurul tău.

Am spus de asemenea să nu te identifici cu comportamentul exterior al celuilalt, ci să *separi* tulburarea lui și să n-o faci problema ta.

Iar în final am spus să fii cât se poate de autentic, încât ceilalți care stau în fața ta să se poată simți *ei înșiși*, fără să le fie teamă de tine.

Lumea a obosit de minciuna noastră.

Caută de-acum simplitate și autenticitate în viața duhovnicească.

Fiindcă „duhovnicitate” înseamnă între altele (și) întoarcere la normalitate.

Întoarcere la cotidianul *simplic*.

Acest cotidian pe care l-a iubit și Hristos, umblând pe drumurile împrăfoșate ale vieții noastre și atrăgându-i lângă El pe toți.

Relația personală cu Hristos

În anul 1990 l-am vizitat pe
părintele Paisie în Sfântul
Munte. Acum a fost deja cano-
nizat.

În anii aceia îmi plăcea mult să fac lecții de cateheză și să le vorbesc copiilor, să le explic despre credința noastră, despre Dumnezeu, despre oameni, despre Biserica noastră, despre ce trebuie să facem și ce să nu facem, despre ce este și ce nu este păcatul.

Cu toate acestea aveam în mine și o îndoială, dacă fac bine că mă ocup cu toate acestea.

Și l-am întrebat: „Părinte, sfinția voastră ce spuneți? Să fac sau să nu fac cateheză?”.

Iar Sfântul Paisie mi-a răspuns cu o întrebare: „Să-ți spun ceva, fiule. În America ai fost?”. „N-am fost”, i-am răspuns. „Bine. N-ai fost. La brutăria din cartier știi să mergi?” I-am zis: „Știu. Mă duc în fiecare zi și cumpăr pâine”. „La școala din cartier știi să mergi? Adică dacă te întreabă un copil cum să ajungă la școală, știi să-i explici?” I-am spus: „Știu, părinte, mă duc în fiecare zi”. „Dar dacă te întreabă cum să ajungă în America, știi să-i spui?” „Nu, părinte, nu știu, pentru că n-am fost în America.” „E, așa să faci și în viața ta în general. Asta să faci și la lecțiile de cateheză: le vei spune cum să meargă la brutărie și cum să meargă la școală, adică lucrurile pe care le trăiești și pe care le știi. Să nu-i duci în America, pe care n-o cunoști.”

Nu știu dacă întrebarea despre America a fost importantă sau nu. Fiindcă atunci chiar nu

aveam nicio legătură cu America și nici nu-mi imaginasem vreodată că voi merge acolo.

Însă din anul 2007 am fost de multe ori în America!

Dar atunci când m-a întrebat Sfântul Paisie, nu fusesem niciodată.

Am înțeles atunci că mesajul pe care voia să mi-l dea părintele era să nu fiu omul discuțiilor formale, al catehezei și teologiei formale, ci să spun lucruri esențiale.

Și îndeosebi doar cele pe care le cunosc personal.

Cele pe care le-am abordat prin experiență.

„Vorbește despre brutărie! Să le spui cum să se ducă să ia pâine de la brutărie și cum să se ducă la școala din cartier.”

Ceea ce mi-a spus părintele pare foarte simplu, însă este esențial și *principal*.

Fiindcă este o invitație la o viață autentică și sinceră.

Intrăm în Biserică pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu, dar peste puțin unii din noi devenim *falși*.

Vrem să strălucim pe dinafară.

Dăm impresia că le știm pe toate.

Vorbim cu ușurință despre toate.

Cu mare grabă vrem să rezolvăm problemele altora.

Ne dăm cu părerea despre toate.

Ne place să ne ridicăm arătătorul și să facem observații.

Și toate acestea pe când și noi înșine suntem total diferiți înlăuntrul nostru. Pe dinafară spunem lucruri sfinte, iar pe dinăuntru simțim altele. Divizați.

Este foarte important ceea ce a afirmat Sfântul Paisie: Vorbește despre Dumnezeu mai ales cu *viața* ta.

Atunci când vorbești despre Dumnezeu să spui doar ceea ce cunoști *prin experiență*.

Nu fi ipocrit. Nu juca teatru. Nu te preface în ceva ce nu ești.

Ce ești tu?

Un om normal. Nu ești așa? Ca noi toți.

Cu patimile, cu greșelile, cu slăbiciunile, cu lăcomia ta, cu dorințele tale de iubire și de relații omenești, de companie...

Uneori credem că doar pentru faptul că am intrat în Biserică, toate s-au schimbat. Automat.

Te informez că nimic nu s-a schimbat în chip magic în cele dinlăuntru ale tale.

Caracterul dificil nu se schimbă, deși ai intrat într-un spațiu sfânt.

Aveți multe în comun

Și nu uita:
nu te-ai căsătorit
cu un înger,
ci cu un om.
Care a avut o mamă
ce l-a învățat
obiceiuri,
dar și genele
multor generații
din urmă.

Dar nici tu
nu pari un înger.

E nevoie de înțelegere.
Din partea ambilor.

Ceea ce se întâmplă în realitate este altceva.
Ceva amăgitor, care constituie o cursă.

Ți-o explic:

Intrând în Biserică conștient, porți deja cu tine patimile tale.

Acum, aceste patimi nu dispar, ci se transformă. Și tu ești păcălit.

Părăsești stadioanele, încetezi chefurile și excesele. Dar patima care te-a condus acolo n-o părăsești.

Patima nu se lasă păgubașă atât de ușor. Nu este o cămașă pe care s-o lepezi, s-o pui pe umeri și s-a terminat. Ți-a devenit *obișnuință*.

Și se întâmplă ceva amăgitor:

Patima luminează și schimbă forma și se transformă de-acum în patimă creștină.

De aceea nu rareori vei vedea pe câte cineva care înainte era mereu pe stadioane, sau spărgea vitrine, sau se bătea, striga – iar acum a devenit o persoană bisericească – și manifestă tot acest fanatism în formă bisericească, în veșminte bisericești.

Se spune despre mulți: „Merge la biserică, dar nu ne putem înțelege. Mă scoate din minți. Merge la biserică, dar cum a fost înainte așa este și acum! N-a schimbat nimic”.

Unde n-a schimbat nimic?

În punctele principale ale caracterului său.

Acestea nu se schimbă doar prin faptul că ai intrat în Biserică și ai devenit creștin.

Trebuie să le vedem cu sinceritate pe toate acestea. Și să le acceptăm.

Faptul că mânia există încă în noi.

Nervii la fel.

Însă acum au devenit nervi *creștini*. Acum mă enervez din motive *așa-zis* duhovnicești. Din motive cuvioase și sfinte, care au devenit noile vehicule ale patimii mele.

Dacă ești sincer și suporti, vei accepta adevărul. Nu ești sfânt, nici nu te deosebești de ceilalți.

Ești și tu om, ca toți ceilalți.

Cu tot ceea ce include asta.

Asta o simțea intens Sfântul Paisie.

Odată era pe feribot și mergea de la Dafni la Ouranoupoli. Cineva l-a văzut stând împreună cu ceilalți pe punte și i-a spus: „Părinte, veniți să stăm aici la margine. Ca să nu fiți cu mireni”. Atunci părintele i-a zis: „De ce, frate, să stau în altă parte? Avem oare ceva *deosebit* de pierdut dacă stăm cu frații noștri? Sau nu cumva noi de deosebim de mireni ori suntem mai buni decât ei? Nu cumva avem vreo virtute să păzim? Nu suntem *la fel*? Ceea ce poartă aceștia purtăm și

noi. Doar că noi manifestăm multa răutate și neputințele noastre în alt fel. Exprimăm patimile și problemele noastre în mod *diferit*. Noi nu ne certăm pentru chestiuni lumești, ci ne certăm dacă am făcut sau nu slujba bine”.

Toți suntem la fel...

Odată, la o mănăstire, am văzut doi monahi certându-se pentru ce oală ar fi mai bună ca să spele salata în ea.

Monahii sunt oameni și ei. Și vin momente când se ceartă, ca noi toți. Nu se ceartă, desigur, pentru meciuri, modă, politică. Au alte teme. Dar *totuși*... se ceartă!

Pe stadioane oamenii strigă, înjură. Noi, creștinii, manifestăm patimile noastre altfel. Mai cuvios.

Acestea sunt chestiuni sensibile.

Dacă vezi adevărul din tine și îl accepți, la început îți vine să te prăbușești.

Însă ajungând la autocunoaștere prin Hristos, începi să iubești mai mult. La început pe tine însuși.

Devii mai deschis și iubitor de oameni. Și ești mai indulgent cu cel mai apropiat de tine: tu însuși.

Apare o acceptare de sine.

O împăcare cu sinele meu.

Mă împac cu mine. Recunosc că *acesta* sunt.

Iar dacă dobândesc această cunoaștere de sine și mă împac cu sinele meu, *atunci* îmi voi iubi și copilul mai mult. Și voi fi îngăduitor.

Fiindcă mă voi gândi: „Cum este copilul meu, așa sunt și eu”.

Deseori ne certăm cu copiii noștri. Spunem că au scăpat de sub control.

Dar și noi am scăpat de sub control.

Toți am scăpat de sub control.

Nimeni nu merge bine și undeva ne abatem.

Doar că noi, adulții, camuflăm toate acestea și nu se văd.

Cel ce intră în Biserică și treptat cunoaște persoanele și lucrurile de aici, dincolo de prima impresie constată că toți oamenii sunt *la fel* în cele mai multe privințe.

Vorbim de multe asemănări, prietene!

Dacă înțelegi că în cele din urmă *pretutindeni* oamenii sunt *la fel*, atunci vei deveni îngăduitor față de toți.

Îmi spunea un cunoscut: „Am intrat în Biserică și credeam că voi găsi lucruri perfecte. Și în cele din urmă am găsit... oameni”.

Cel ce mi-a spus asta lucrează la bancă. „Ca și la bancă, părinte, se întâmplă certuri, conflicte,

judicarea aproapelui, treburi diplomatice, mișcări ascunse etc. Pe acestea le-am găsit și în biserica din cartierul meu!" Așa mi-a spus.

O doamnă de la o fundație caritabilă – se află în străinătate – foarte des îmi scrie mesaje în care se vaită: „Nu mai suport. Îmi pierd credința. Mă clatin din cauza a ceea ce văd. Nu pot să cred că pe toate acestea le trăiesc în parohie la mine”.

Așa scrie.

De ce toate acestea?

Pentru că suntem oameni.

Peste tot. În toată lungimea și lățimea pământului.

Oriunde ai merge.

Suntem oameni, cu problemele și slăbiciunile noastre.

Însă de fiecare dată când acceptăm acest adevăr, devenim mult mai buni.

Caracterul nostru se împlânzește. Ne împăcăm cu adevărul ființei noastre. Și suntem pregătiți să spunem: „Cum ești tu, frate, sunt și eu. Te iubesc. Iartă-mă, și te iert și eu”.

Ceea ce ne îngreunează viața, în final, *nu* sunt patimile noastre.

Ci faptul că vrem să fim văzuți altfel.

Concluzia de final a căsniciei

Un om căsătorit spunea, mai în glumă, mai în serios:

„După zece ani de certuri cu soția mea, am hotărât că e mai bine să am liniște, decât dreptate.

De aceea, îi dau mereu ei dreptate!

Și astfel casa este liniștită.

Altminteri ar fi o ceartă continuă!”

Aerul nostru fariseic. Ipocrizia și falsitatea noastră.

Nu ești de acord?

Însă autocunoașterea și acceptarea ne va ajuta să devenim iubitori de oameni, îngăduitori, autentici. Dar și umani.

Și în același ceas când vom deveni umani, vom deveni simultan și divini.

În clipa în care vom ateriza, în aceeași clipă vom decola.

Fiindcă pentru a decola trebuie să calci mai întâi statornic pe pământ. La început calci statornic, încât după aceea să te dezlipește de el.

Devino mai întâi om adevărat! Iar apoi, om îndumnezeit.

Este un mare succes să poți fi un om simplu, smerit, firesc și deschis. Ca toți ceilalți, în fața căroră simți că ești *tu însuși*.

Om adevărat. Asta se cere.

Îmi amintesc de un egumen din Sfântul Munte...

Ne istorisea amintiri din viața lui.

Își amintea de duhovnicul pe care-l avusesese în tinerețe. Ne povestea: „Odată mă aflam la Atena și eram cu duhovnicul meu. Ne aflam

într-o mașină. Și pe trecerea de pietoni la semafor a trecut o fată frumoasă îmbrăcată impresionant, care tulbura pe toată lumea. Și duhovnicul mi-a spus: «Vai, ce fapte sunt acestea care trec! Ce fete frumoase umblă prin lume și-i tulbură pe toți!».

Și egumenul aghiorit și-a continuat povestirea: „Atunci eu l-am întrebat pe duhovnicul meu: «Adică și sfinția voastră vă smintiți, părinte?». «Bineînțeles că și eu mă smintesc, fiule. Văzând o astfel de fată, poți să nu te smintești? Orice om se smintește»”.

„Și atunci mi-am zis în mine”, a continuat egumenul: „«De aceea îl iubesc pe duhovnicul meu! Pentru că este sincer! E divin, dar și uman». Însă după aceea ne aflam într-o casă din Atena și a venit o femeie să mă vadă. Și femeia vorbea despre duhovnicul ei: «Duhovnicul meu le-a depășit pe toate. E un înger. Nu mai calcă pe pământ. Nimic nu-l mai atinge». Iar eu am zis: «Eu nu vreau un astfel de duhovnic. Îl prefer pe duhovnicul meu, care este om simplu, normal, ca noi toți»”.

De un asemenea duhovnic te poți apropia fără teamă și groază.

Sfinții spun că acesta este motivul pentru care Hristos i-a lăsat pe apostoli și pe preoți ca urmași ai Lui la Spovedanie și în contactul cu lu-

mea: pentru ca credincioșii să se simtă relaxați! Fără să le fie teamă de ei, de vreme ce simțim că și ei sunt oameni, ca și noi! Înțeleg problemele noastre, fiindcă și ei cu *aceleași* probleme se confruntă.

E adevărat: Orice fac eu, faci și tu.

Cineva spunea: „Prefer să mă spovedesc la un preot căsătorit. Fiindcă cei necăsătoriți uneori emit pe altă frecvență. Au un aer de inaccesibilitate, care mă face să simt că nu înțeleg nimic din cele pe care le spun. Parcă ar trăi pe altă lume! Pe altă planetă!”.

Și nu-ți ascund că am fost într-un totu de acord cu această poziție.

E adevărat că – de obicei! – un preot căsătorit are de cele mai multe ori un caracter *pragmatic*.

Ancorat în realitate.

Fiindcă copilul său îl face să fie pragmatic!

Femeia lui îl face așa.

Pamperșii îl fac așa!

Ești de acord?

Dacă cumperi pamperși și îi folosești în scopul pentru care sunt făcuți, nu e posibil să plutești printre nori.

Cobori pe pământ. Devii mai uman, mai autentic. Și încetezi purtarea pe care o ai de ochii lumii.

Pe aceasta aş lua-o

– Părinte, la ce să fiu atent la femeia cu care o să mă însor? Ce să aibă mai presus de toate?

– Tu o să vezi asta, după cum vei simţi. Ale tale sunt hotărârea şi răspunderea. Dar şi bucuria şi Crucea pe care le vei trăi cu ea. Oricum, în general, dacă vrei să-ţi spun ceva, aş spune să vă potriviţi în lucrurile importante: să-ţi placă cum arată, să vă potriviţi erotic, să comunicaţi prin gesturi şi sentimente, să fie normală psihologic şi să nu fie mereu cârtitoare şi năzuroasă. Căci asta te va distruge. Şi se înţelege că asta i-aş recomanda şi unei fete care m-ar întreba cum să fie bărbatul pe care-l caută.

– Nu e suficient să fie bună creştină şi să meargă la biserică?

– Dacă nu le are şi pe cele de mai sus, nu.

Se sparge vitrina sfințeniei și îmbraci veșmântul bunătății, simplității și smereniei. Acesta este cugetul ortodox autentic.

Unde este însă cugetul ortodox în faptă? Unde-l găsim?

Dacă mă întrebi: „Unde să le gălesc pe toate cele despre care-mi spui, părinte, ca trăiri și realități ale vieții?”, mărturisesc că nu știu ce să răspund.

Frumos am vorbit despre ele. Dar unde sunt toate acestea?

Caută să le găsești!

Așa cum cauți doctori, așa cum cauți telefoane mobile și mașini, caută să găsești asemenea medii.

Există sigur și medii sănătoase. După cum există și celelalte.

Există și căi mai depărtate, și căi mai apropiate de măsurile tale. Nu te îndoii.

Oricum mie *acestea* îmi plac.

Despre *acestea* vreau să vorbim. Despre cele adevărate și autentice ale vieții.

Despre felul în care-L abordăm pe Dumnezeu. Despre amenințarea și primejdia de a deveni falși. Trăim în Biserică. Dar riscăm să devenim

oameni superficiali, care le fac pe toate de ochii lumii.

Un proverb chinezesc spune: „Dacă-i dai copilului tău un pește, va mânca astăzi. Dacă-l înveți să pescuiască, va mânca mereu”.

Fiindcă, dacă știi să pescuiești, mergi pe picioarele tale. Ai lanseta ta de pescuit, momelile și cârligele tale, țărmul tău, felul tău de a pescui. Înveți să ai o relație *personală* cu marea și cu pescuitul.

Și asta înseamnă că, oriunde te-ai afla, pe orice țărm al lumii, vei putea mânca pește!

De ce?

Pentru că știi să pescuiești.

Pescuitul a devenit de-acum harisma și talentul *tău*.

Însă când le iei pe toate de-a gata nu vei putea sta niciodată singur pe propriile picioare.

E vorba de o cursă prin care deseori trecem toți.

Adică de multe ori se cultivă o relație de dependență.

„Vino la mine, și-ți voi da *eu* să mănânci. Îți voi da eu peștele tău.”

Și tu spui: Dar acum am crescut. Nu trebuie să merg și eu pe propriile picioare? N-a venit

ceasul să mă apropii de Dumnezeu în felul *meu*?
Pe de o parte vreau să fiu în Biserică, în Ortodoxie, da.

Dar trebuie să înflorească și sufletul *meu*! Să umblu pe picioarele mele.

Tu, părinte, ești puntea. Și mă duci vizavi, la Dumnezeu.

Apreciez asta! Și-ți mulțumesc.

Dar nu pot sta pe punte pentru *totdeauna*.

Omul care te ajută să te apropii de Dumnezeu este puntea.

Și este *important* în viața ta!

Nu poți însă să stai mereu pe punte.

Pentru că nu acesta este *scopul* vieții tale.

Tabăra noastră nu va fi așezată pe punte.

Va fi așezată pe celălalt mal, unde este Dumnezeu.

Mergi. Și călăuza te ține de mână, ca să nu aluneci, să nu-ți pierzi echilibrul, să nu ametești și să cazi.

Înțeleg asta.

Însă *cât* timp va dura asta?

Cât timp te voi ține eu – clericul – de mână, ca să mergi?

E nevoie să înveți să mergi singur.

Poți! Meriți. Și te vei bucura cu adevărat de asta.

Spovedania adevărată

Părinte, fac pe omul bun, pe creștinul, pe evlaviosul în fața străinilor.

Însă cu ai mei sunt un adevărat tiran, care nu suportă să spună un lucru de două ori.

Către soția mea rostesc amenințări, iar copiilor le dau palme.

La lucru toți cred că sunt bun, fiindcă în fiecare an mă duc în Sfântul Munte și le arăt fotografii cu călugări și mănăstiri.

Însă cei care mă cunosc mă evită și le e teamă.

În general, părinte, îi păcălesc pe toți și trăiesc într-o minciună.

Nu am nicio relație cu Hristos.

* * *

Mă minunez de oamenii care vorbesc așa.

Căci atitudinea lor arată că în sufletul lor a intrat lumină.

Dacă n-ar fi intrat lumină, n-ar fi văzut tot acest întuneric.

Luptă!

Și cel mai uimitor este faptul că, atunci când vei izbuti asta, *nu* te voi pierde!

Fiindcă abia atunci mă vei iubi și mai mult. După ce vei simți că relația noastră nu este de dependență, nici de asimilare.

Vei vedea că nu te-am absorbit în mine, nici nu te-am făcut să te alipești bolnăvicios de mine.

Avându-mă pe mine ca pricină, L-ai aflat pe Dumnezeu. Acesta este scopul nostru al tuturor.

Ți-L arăt pe Dumnezeu și tu uneori te amăgești, privind degetul meu și rămânând cu privirea acolo! Ți place acest deget și spui: „Ce deget frumos! Ce frumos arată spre Dumnezeu arătorul tău!”.

Da, așa e, arată frumos.

Dar dacă nu *mergi* acolo unde arată degetul, n-ai reușit nimic.

Nu e suficient să iubești un indicator pe care scrie „Raiul” și în cele din urmă să rămâi pe loc și să nu ajungi în Rai!...

Locuiesc în „Paradisos Amarousiou”. Este o zonă din Marousi.

Un *motiv* pentru care am ales această casă este chiar numele zonei: Paradis.

Atunci când, cu ani în urmă, am căutat în ziar să găsesc casa, am văzut că scrie: „Se vinde

casă în Paradis". Și am venit și am luat-o. Mi-am spus atunci: „Voi merge în Paradis, voi lua această casă. Măcar pe acest pământ să am casă în Paradis. Nădăjduiesc să învăț de aici să iubesc Raiul, încât în viața de dincolo să pot ajunge în el”.

Însă dacă mă prind de indicator și-l îmbrățișez, și doar mă entuziasmez, zicând: „Vai!, acest indicator arată spre Rai, mă va conduce la Rai”, dar nu merg *personal*, cu pașii mei, să-l ating, voi rămâne mereu înțepenit în iadul meu...

Cred că înțelegi de ce spun toate acestea.

Fiindcă de multe ori vrei să-ți dau soluții de-a gata. De aceea.

„Spuneți-mi, părinte, ce să fac în această problemă, ce să fac în cealaltă?”

E vorba de o relație de prunc, care vădește o psihologie copilărească.

N-o condamna deloc. Își are și ea locul ei în viața noastră.

Purtarea copilărească în viața duhovnicească e ceva prin care trecem toți.

E vorba însă de o *fază* a vieții noastre. Este o etapă a drumului nostru duhovnicesc.

Cred că toți suntem de acord cu asta.

Dar nu poți rămâne pentru totdeauna copil imatur.

Nu se poate ca copilul să-l întrebe mereu pe dascălul său: „Doi și cu doi sigur fac patru?”. „Hai, băiete. Încă mai întrebi cât fac doi și cu doi? Ești clasa a VI-a la gimnaziu și întrebi dacă doi și cu doi fac patru? Pune-ți singur mintea să gândească. Hai, gândește, că poți!”

Acest sentiment de putere de sine este necesar ca etapă următoare a sporirii duhovnicești.

Este un grad de maturizare.

Nu e vorba de egoism. Mă refer la ceea ce spune Apostolul Pavel: „Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întărește”. Pot să stau pe picioarele mele. Îl am pe Hristos în mine! Și dovada prezenței Lui vii în mine este chiar asta: pot să merg și să mă duc oriunde.

Însă atunci când nu ajungi *niciodată* în acest punct de a simți atotputernicia care se ascunde în harul lui Hristos, trăiești o înțepenire și infantilitate permanentă.

Gândește-te: harul lui Hristos locuiește în noi.

Iar tu preferi să stai mereu cu mâinile întinse ca un cerșetor. Și-ți convine să întrebi mereu: „Spuneți-mi, părinte, ce să fac în această problemă? Ce să fac în cealaltă? Ce vrea Dumnezeu? Cum mă vede Dumnezeu?”.

Nu mă întreba

Dacă într-o relație
primești
doar o picătură
de ambrozie
și cești întregi
de otravă și amărăciune,
atunci mai bine să lipsească.

Și nu simți *niciodată*, în mod personal, glasul lui Dumnezeu în tine.

Nu este aceasta imaturitate și *imobilizare* duhovnicească?

Îmi amintesc că Hristos spune că păstorul bun le strigă pe oile lui pe nume, și-l cunosc, și el le cunoaște.

Ne cunoaștem, ne iubim, ne îmbrățișăm, relaționăm.

Scopul vieții duhovnicești este să ajungi a trăi o asemenea relație cu Hristos.

Tu și Hristos.

Hristos și tu.

Iar după aceea, mă uiți pe mine. Și pe celălalt. Și-i uiți pe toți.

Și uiți forme, chipuri, analogii lumești, raportări, măsurători, numere...

Le uiți *pe toate* și spui: „Eu și Dumnezeu”.

Iar la un moment dat te topești și tu în Dumnezeu și simți că deveniți Una, după har, cu binecuvântarea Lui, cu iubirea Lui, cu mila Lui.

Sunt pași de sporire duhovnicească. Nu știm când vom ajunge în acest punct.

Eu încă n-am reușit asta.

De aceea și avem atâtea incertitudini personale și ne luptăm încontinuu să aflăm ce ne va spune altul despre chestiunile care ne preocupă.

De atâtea ani suntem în Biserică.

Și totuși, n-am învățat să batem *personal* la ușa lui Hristos.

Într-o formă „eu și Hristos”.

Întru Biserică, *se înțelege*, dar printr-o legătură personală cu El.

Și să spunem: „Hristoase al meu, vorbește-mi! Te ascult. Vorbește sufletului meu!”.

Are de-a face cu modul în care am crescut.

Multe persoane au fost mereu dependente de părinții lor în chip bolnăvicios. Iar apoi au mutat acest model și în viața lor duhovnicească.

Și deși au făcut exact ceea ce învață Biserica, au făcut-o doar întrucât îi constrâneau părinții lor. Și toată această viață duhovnicească n-a devenit trăirea interioară și dobândirea lor.

N-au asimilat tot acest duh, nici nu i-a hrănit personal.

N-au simțit relația „eu și Dumnezeu”.

Au făcut multe. Dar doar din obișnuință.

Pură obișnuință. Fără profunzime și rădăcini.

Acești oameni ajung să fie formal lângă Dumnezeu, dar fără să știe „de ce”. Și de aceea nu se bucură.

E doar pentru că așa au fost educați și învățați să fie.

E vorba despre lucrul clasic pe care-l auzim deseori: „Așa le-am găsit. Așa am învățat. Așa ni s-a spus. Ce le mai scormonești acum? Acestea nu se schimbă, pentru că sunt de la bunicii noștri, ni le-au spus bunicele noastre. Pe mine așa m-a învățat. În satul meu așa facem. În orașul în care am crescut așa mi-au spus...”.

Adică, un obicei.

Însă *asta* vrea Hristos?

O repetare formală de situații, fără bucurie și prospețime?

E asta dragoste?

Mie toate acestea mi se par rutină.

Îmi amintesc de o doamnă care-mi vorbea despre fiul ei.

Mi-a spus că pe când era mic se bucura mult de el, pentru că atunci ea făcea cu copilul tot ce voia. Îl ducea la biserică, îl băga în altar, îl ducea la spovedanie, în excursii, la predici creștine etc.

Mi-a spus exact această frază: „Atunci, părinte, făceam ce voiam cu el. Și era atât de frumos!”.

Am întrebat-o: „Dar acum? Ce se întâmplă acum cu fiul tău?”. „Acum toate acestea au trecut. Acum a renunțat la toate. Acei ani ai copilăriei lui au fost atât de frumoși, pentru că făceam ce voiam cu el.”

Căsnicii spre nenorocire sau spre înviere?

Oameni buni, dacă după trei ani de căsnicie scrieți asemenea mesaje tragice preoților, să nu vă căsătoriți niciodată!

Iar eu ca preot, în cele din urmă trebuie să încetez să consider ca temă arzătoare doar relațiile dinainte de căsătorie, și să încep să cercetez condițiile psihice mai profunde care fac ca această treabă care se numește „relație” să reușească.

Nu sunt suficiente „nu”-urile dacă nu există și un uriaș și doxologic „da” de acceptare.

Însă cu dovezi!

Acest „da” trebuie să fie analizat și să devină „liană” în mintea omului.

Spunem mereu și foarte ușor și superficial ce este „păcatul”, dar niciodată nu accentuăm partea pozitivă a acestei chestiuni care se numește „comunicare, contact, relație, apropiere, unitate”.

Să vorbim și despre lumină, nu doar despre întuneric!

Și să le spunem tinerilor ce înseamnă „dragostea trupească”.

(Care, firește, nu este doar actul biologic care aduce copii pe lume! Adică ceea ce fac și pisicile, broaștele și țânțarii.)

Dar ce să spunem și noi?!

De vreme ce, mai mult sau mai puțin, majoritatea dintre noi suntem neîndrăgosiți, castrați sentimental, plini de vinovății și moraliști.

Iar după câțiva ani, când totul devine iad în casă, vom spune cu un aer de regret și cucernicie cunoscutele cuvinte: „Răbdare, fiule, asta e Crucea ta!”.

Însă una este „Crucea lui Dumnezeu”, prietene, și alta să numim prostiile noastre „jertfă pentru Domnul”!

Suflete al meu, trezește-te!

I-am spus: „Ai făcut ce voiai cu el, dar nu i-ai băgat toate acestea în inimă, încât să «pescuiască» *singur* iubirea de Dumnezeu. I-ai dat-o mereu *de-a gata*. Nu l-ai lăsat pe fiul tău să gândească, să trăiască, nu l-ai lăsat să riște, să cântărească ceea ce crede, nu l-ai lăsat să se străduiască personal. Ți-a fost teamă să nu greșească. Însă acum ai văzut rezultatul: a renunțat la toate. Pentru că toate, în cele din urmă, au funcționat ca un corp *străin* în sufletul lui. N-au devenit *ale lui*. L-ai ținut într-o eprubetă, dar când a crescut și eprubeta s-a spart, a plecat și copilul”.

Unii, de teamă să nu greșească, nu fac nimic. Dar nu se poate așa. Se vor întâmpla și greșeli. Să nu-ți fie teamă de greșeli atunci când lupți în viață.

Atunci când pescuiești, vei face și greșeli.

Vei pierde multe nade. Vor fi stricăciuni și neglijențe, se vor răsturna găleți, se va vărsa apă, se vor pierde lucruri. Altfel nu se poate.

Doar așa se dobândește experiența în viață.

Însă tu ai vrut să-l ții pe celălalt imun. Să-l pui într-un incubator sau într-o seră pentru toată viața. Pentru ca toate să fie ideale. Crezi că în felul acesta toate vor fi perfecte.

Și mai ales *controlate*.

Însă copilașul de ieri, care acum a crescut și se află la Londra, și e de-acum ditamai bărbatul, se trezește duminică dimineața și nu vrea să meargă la biserică. Și preferă să meargă la cafea cu prietenii lui.

De ce?

Pentru că n-a învățat ceva esențial în spațiul bisericesc, care să-i vorbească personal în suflet. Cele ce le-a făcut de mic, le-a făcut numai pentru că așa i-a spus mama lui.

O educație complet eșuată.

Așa au arătat evoluțiile vieții asupra lucrurilor.

Concluzia: scopul nu este doar să ne îngrijim de „prezentul” constrângător.

Nici de „ceea ce se vede” duhovnicește.

A fost foarte falsă imaginea pe care o avea mama despre copilul ei când zicea: „Fac ce vreau cu copilul meu. Ce frumos petrecem!”.

Așa crezi!

Însă nu e deloc frumos așa.

Scopul educației noastre să fie asigurarea condițiilor pentru călătoria personală!

Fiule, îți dau arme, îți dau bagaje, îți dau valize, îți dau unelte. Pentru *toată* viața ta.

Eu poate că astăzi voi muri. Dar sunt liniștită.

Și dacă voi muri, voi spune: „Nu contează. Am fost o punte. Copilul a pășit pe mine. Iar apoi a trecut pe malul celălalt. N-a rămas la mine. Și bine a făcut. N-am fost eu scopul”.

Puntea se poate dărâma sau prăbuși.

Însă copilul va fi învățat să-și privească scopul lui.

A învățat de la tine că scopul nu este puntea, ci răsăritul *soarelui*!

Malul celălalt.

Dumnezeu.

Îmbrățișarea Lui!

Iubirea Lui!

Și toate acestea nu pier *niciodată*.

De aceea omul care țintește la duhovnicitate și la esența ei și trăiește o viață interioară personală, nu se clatină *niciodată*.

Însă când absolutizează și admiră anumiți oameni în chip dependent și bolnăvicios, atunci, dacă ceva merge strâmb, se clatină. Și se prăbușește.

Îmi doresc să-L iubești pe Dumnezeu în felul *tău*.

Îmi doresc de asemenea să te iubești pe tine așa cum te iubește Dumnezeu.

Adică mult, real.

Te sfătuiesc prietenește: Străduiește-te să-ți întărești sufletul.

Și să zâmbești.

Știi de ce? Fiindcă toate problemele tale se vor rezolva. E suficient să ai această relație personală cu Hristos, despre care vorbim de atâta timp.

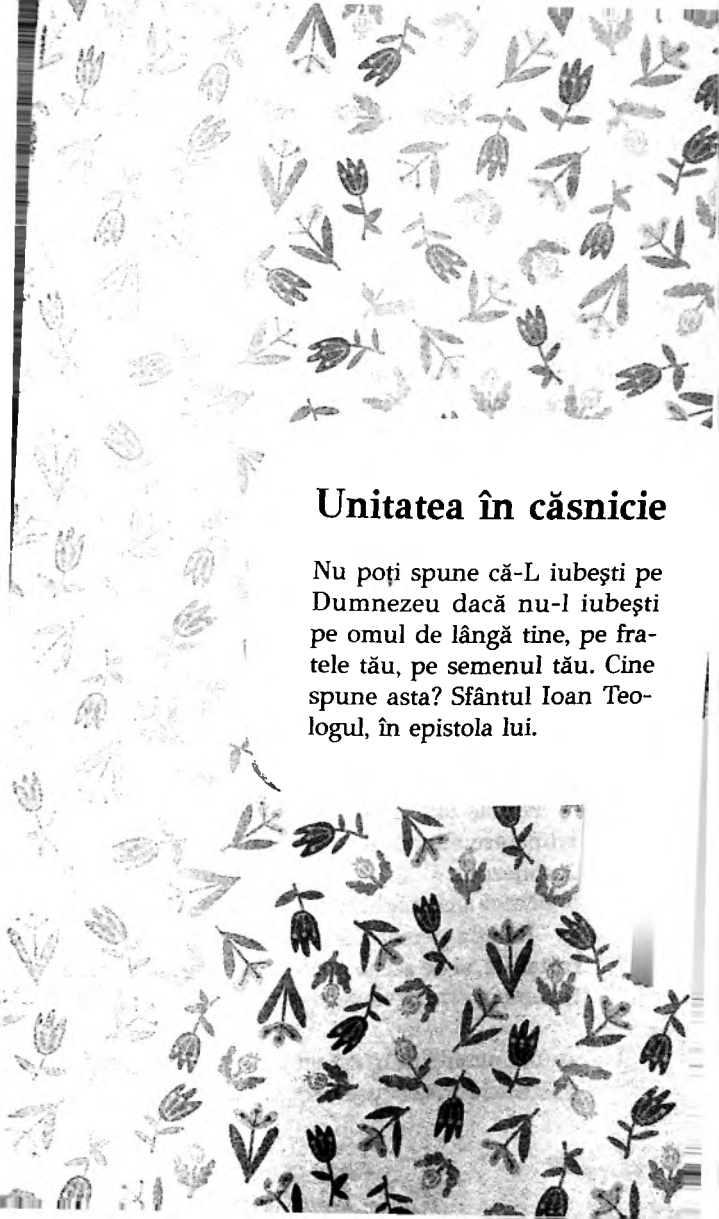
Tu și Hristos!

Toate se pot rezolva. Dacă nu toate, oricum sigur cea mai mare parte a lor.

Vei vedea asta și te vei bucura.

Ți-o doresc din tot sufletul.

Multă putere!

Unitatea în căsnicie

Nu poți spune că-L iubești pe Dumnezeu dacă nu-l iubești pe omul de lângă tine, pe frațele tău, pe semenul tău. Cine spune asta? Sfântul Ioan Teologul, în epistola lui.

Cuvintele „Îl iubesc pe Dumnezeu” sunt Cindefinite și generale. În spatele lor se poate ascunde în cele din urmă iarăși un egoism.

Și în realitate e posibil să nu-L iubești pe Dumnezeu.

Sau să crezi că-L iubești dar să trăiești încă o amăgire, o iluzie, o minciună.

O minciună șireată și vicleană, fiindcă poți s-o modelezi cum vrei.

Și pentru că le numești pe toate acestea „dumnezeiești”, te relaxezi. Și nu înțelegi cursa în care cazi.

De aceea Sfântul Ioan Teologul, dar și toți marii sfinți, definesc mai bine iubirea, cu mai mult claritate.

Și ne propun să ne privim în următoarea oglindă: dacă-l iubim pe fratele nostru. Și cum *ne purtăm* cu fratele nostru!

Fratele tău, omul de lângă tine, este *criteriul* pentru a înțelege și cum merge relația ta cu Dumnezeu.

Relația personală cu Dumnezeu este confortabilă, și de aceea poate deveni și problematică.

Sunt singur, în camera mea. Mă gândesc și tâlcuiesc lucrurile așa cum vreau.

Le gradez după cum îmi place.

Le evaluez după cum cred.

Vezi, mereu există aici confort și domină cuvântul „eu”.

Însă când intri în contact și comunicare cu celălalt, acolo se va arăta adevărul deplin.

Acolo vei înțelege ce relație ai și cu Dumnezeu.

Acolo vei înțelege în care Dumnezeu crezi.

Pentru că e ușor pentru toți să spunem: „Cred în Dumnezeu”. Întrebarea este în care Dumnezeu. Cu dovezi.

Dacă Dumnezeul în care crezi este cel adevărat, și dacă relația ta cu El este vie și reală, rezultatele se vor vedea!

Din preschimbarea ta.

Din flacăra inimii și din strălucirea întregii tale ființe.

Vei răspândi raze care vor străluci în jurul tău.

Și mai ales vei răspândi blândețe, bunătate și omenie.

Dovada că devii dumnezeiesc este omenia ta.

Înțelegi acest lucru?

De obicei spunem că un lucru este dumnezeiesc atunci când este supranatural. Adică

atunci când se leagă de *minuni* impresionante, care depășesc legile naturii.

Acum însă îți spun că dumnezeiesc în cele din urmă este ceva profund uman.

Rostesc deseori predici, știi asta.

Și de multe ori după ce termin o predică vine lumea ca să mai vorbească cu mine.

Cei mai mulți îmi spun durerea lor în două fraze. Iar alții doar în câteva cuvinte.

Și sunt și unii care nu spun niciun cuvânt. Fiindcă atunci când încep să vorbească izbucnesc în plâns. Și nu mai continuă.

Ei spun puține. Iar eu înțeleg *multe*.

Așadar după o predică a venit să-mi vorbească un bărbat. L-am văzut cum așteaptă între lume, ca să plece toți. Nu știam ce-o să-mi spună.

S-a apropiat: „Părinte, te rog, fă o rugăciune pentru mine. Soția mea merge mult la biserică și de doi ani și jumătate nu m-a mai îmbrățișat”. Voia să spună că nu l-a îmbrățișat ca soție.

Doar asta mi-a spus.

Și omul a plecat cu ochii în lacrimi. Fără să aștepte de la mine vreo soluție.

Nu puteam să-i dau sfaturi sau ceva concret, fiindcă nu știam alte amănunte.

Omul voia doar să spună cuiva păsul lui.

Cea mai iubitoare sfântă

Sfânta Maria Egipteanca
nu este modelul omului ne iubitor.

Dimpotrivă!

Este modelul omului preaiubitor,
care și-a preschimbat dragostea stricăcioasă
în formă sănătoasă.

Săturându-se de toate
în lumea aceasta,
și-a întors dragostea
doar către Dumnezeu.

Însă o altă formă de dragoste sănătoasă
– în paralel cu iubirea de Dumnezeu –
sunt relațiile din căsnicie.

Cele avute (?) de tine cu soțul sau soția ta.

N-o prăznuim pe sfântă
pentru a râvni la o viață lipsită de iubire,
ci pentru a redetermina relațiile noastre,
pentru a vedea calitatea lor, profunzimea,
frumusețea
sau rutina lor plictisitoare.
Sau totala lor absență.

Din păcate, ca multe altele,
așa și această prăznuire,
aliindu-se în chip viclean cu sentimentele
de vinovăție

înrădăcinate în noi,
se traduce deseori în noi ca o chemare
spre castrare existențială și singurătate
și nu ca iubire extatică inspirată
și oferită
lui Dumnezeu și aproapelui.

Păcat.

Să ai inima atât de uscată,
în mijlocul Primăverii
care știe să îmbete
chiar și buzele strânse!...

Sfânta Maria a arătat că, în cele din urmă,
pocăința înseamnă dragoste!

Însă eu am reținut asta: că soția lui, care mergea *des* la biserică, nu-l putea câștiga pe soțul ei. Nu-l iubea. Nu se apropia de el.

Și desigur, femeia aceasta considera atitudinea ei foarte duhovnicească.

E vorba de o mare amăgire și iluzie.

Plutește printre nori un asemenea om care crede că trăiește experiențe dumnezeiești lăsându-l pe cel de lângă el atât de singur, atât de nemângâiat, neajutorat și profund întristat.

În realitate îl scuipă.

Îl scuipi pe omul de lângă tine printr-o asemenea atitudine. Îl disprețuiești și-l distrugi.

Nu-i așa?

Îi distrugi bărbăția, valoarea și personalitatea.

Această femeie pleacă de la biserică și crede că trăiește o relație măreață cu Dumnezeu.

De aceea am întrebat la început: „În care Dumnezeu crezi?”.

Dacă o aveam în fața mea, i-aș fi spus așa:

„Asta să cauți a vedea, draga mea. În care Dumnezeu crezi. Chiar și «Crezul» dacă l-ai rosti perfect: «Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul...» și ai mărturisi: «Da, cred în Dumnezeuul Treimic, în Dumnezeuul ortodox, în Dum-

nezeul Sinoadelor Ecumenice etc.», îți voi răspunde că tot ceea ce mărturisesc buzele tale este perfect. Dar sfinții care rosteau acestea cu râvnă și acirie nu le spuneau doar ca pe niște simple cuvinte, nici nu le mărturiseau formal!

Pentru ei era ceva care se manifesta ca faptă de viață ce strălucea, ca apropiere și atingere a sufletului celuilalt”.

Iar când e vorba de un cuplu vorbim de atingerea sufletelor, dar și a trupurilor.

Iar dacă vrei să-ți exprimi iubirea către *acest* Dumnezeu o faci și prin această formă de relație, erotică.

Să nu uiți un lucru principal: sunteți o pereche!

Dovedește deci că Dumnezeu te-a făcut om adevărat! Om iubitor, preschimbat, cald, căruia îi pasă de persoana de lângă el.

Pentru că în spatele cuvântului „Dumnezeu” ascundem de foarte multe ori psihopatologia și boala noastră.

Poate că punem în față cuvântul „Dumnezeu”, dar asta doar pentru a *acoperi* multe probleme întunecate ale sufletului nostru.

Sunt multe rude ale oamenilor bisericosi - cei foarte apropiați de Biserică - care atunci când întâlnesc preotul își arată amărăciunea și dezamăgirea: „Dar, părinte, ce învață lângă tine familia mea? Soția mea, soțul meu, copilul meu? Ceia de la tine? Despre care Dumnezeu îi înveți, părinte?”.

Dacă învățătura și iubirea ta de Dumnezeu nu aduc bucurie și unitate, atunci sigur ceva nu merge bine.

Conținutul rugăciunii fierbinți a lui Hristos cu puțin înainte de a fi răstignit a fost tocmai acesta: S-a rugat cu râvnă și pentru unitatea noastră!

Poate că-mi vei spune: „Acolo se referea la unitatea credinței!”.

Da, sigur, s-a referit și la credință.

Însă nu e nevoie de unitate și într-o familie?

Unitatea părinților cu copiii.

Unitatea celor doi părinți între ei.

Unitatea fraților în casă. Frați uniți.

Părinți. Rude.

Toți.

Altminteri ce sens are să spunem că credem?

Cum dovedim puterea transformatoare a credinței noastre?

Cum poți spune că-L atingi pe Dumnezeu dacă nu ești mai întâi om?

Cum poți să spui că-L iubești pe Hristos dacă nu ești cald cu omul de lângă tine și îngădui să se făurească în tine o întărire a inimii incredibilă prin asemenea răceală și distanță pe care o ții?

Ia gândește-te ce faci:

Îl ții la distanță pe omul de lângă tine, și asta în numele lui Dumnezeu!

Și niciodată nu recunoști și nu spui că „problema este *a mea*! Fiindcă sunt plin de sentimente de vinovăție. Fiindcă în spatele acestei purtări a mea se ascunde ceva bolnav”.

În spatele acestei purtări se ascunde o teologie greșită. Și o cosmologie greșită.

Și în general există o problemă în capul tău.

Ai învățat destule. Dar multe dintre acestea sunt greșite.

Ai învățat de la părinți, de la rude, de la prieteni.

Poate că uneori și de la preoți sau cateheți.

Nu știu exact ce oameni ai cunoscut în viața ta. Nu știu cine te-a învățat despre Dumnezeu, despre om, despre lume.

Însă de multe ori cele pe care le-ai învățat nu sunt cu adevărat ortodoxe și corecte.

Prin trăire

Cei doi soți se ceartă.
Și se aud cuvinte
care trimit
în curțile copilăriei lor:

Asta s-o faci cu maică-ta, nu cu mine!
Cauți mângâiere, ditamai bărbatul!
Hai, fii serios, nu face precum copiii.
Ai tăi sunt de vină, că te-au învățat rău.
Eu nu sunt maică-ta.
Hai acum, te hlizești ca un prunc!
Ești gelos ca un copil de trei ani.
O să te trimit acasă la tine.
Ești la fel de ciudat ca taică-tău.
Astea să le spui altuia, nu mie.
Nu cumva vrei să ți-o aduc aici pe maică-ta?

În cele din urmă,
toate sentimentele copilăriei,
nevoile,
incertitudinile
și fricile noastre copilărești
continuă.

Prin trăire.
La cei căsătoriți.
Și la cei necăsătoriți.

Fiindcă atunci când cineva refuză să se bucure de iubirea și dragostea lui, considerând că ceea ce i se cere este murdar și păcătos, că este lumesec, că este imoral și că nu se încadrează și nu se potrivește cu duhovnicitatea lui, atunci vorbim despre o teologie greșită. O teologie care arată subestimarea unui dar pe care *Însuși* Dumnezeu l-a pus în om!

Un dar care are ca scop unitatea, împlinirea și mângâierea omului.

Fiindcă fără iubire sufletească, dar și erotică, omul este nemângâiat.

În lumea aceasta omul obosește.

Și tu obosești, e adevărat.

Transpiri, muncești – dacă ai de lucru – suferi, te îmbolnăvești, ai dureri, cazi psihologic.

Acum, dacă în toată această oboseală nu trăiești darurile pe care le dă Dumnezeu familiei tale, *cum* vei rezista?

Dacă nu trăiești unitatea pe care ți-o oferă căsnicia, prin împreunarea și unirea psihică, dar și trupească, atunci cum te vei odihni?

Cum te vei consola?

Cum te vei înnoi?

Însă tu ești rece.

Și, firește, poți folosi ca argument justificări frumoase și duhovnicești, ca să *ascunzi* această

răceală. Se poate, de pildă, să spui că e zi de post, că suntem în Postul Mare, că e zi de pregătire, și altele multe și frumoase.

Îmi amintesc că într-o zi a venit un soț și mi-a spus: „Bine, părinte! Acum spune că e perioada postului. Dar am văzut-o și în alte zile. Când nu era nici post, nici altceva. Și atunci era la fel de distantă!”.

Atunci am înțeles și n-am mai continuat discuția. Pentru că atunci când se vădește adevărul, buzele tac și justificările încetează.

Nu suntem adevărați.

Nu spunem adevărul. Uneori nici măcar nouă înșine.

Găsim diferite pretexte pentru a ne ascunde
Și multe căi prin care evităm să privim în
ochi sinele nostru.

Și plătește iarăși Bunul Dumnezeu.

Fiindcă pe *Acela* Îl punem în față.

Pe *Acela*, Care este Iubire infinită și Prima dragoste, Îl chemăm pentru a justifica purtarea noastră lipsită de dragoste și sufletul nostru bolnăvicios.

Cred că înțelegi că Dumnezeu nu are *nicio* legătură cu această stare sufletească și trupească bolnăvicioasă.

Deși mulți bărbați și femei Îl invocă pentru a explica răceala și nepăsarea lor erotică.

Toate încep de aici: nu ne iubim pe noi.

Avem o impresie atât de greșită despre trup și funcțiile lui, despre iubire și relația de căsnicie.

Percepțiile noastre despre funcționarea dragostei trupești sunt atât de pline de vinovăție!

Însă toate acestea sunt *daruri*!

Daruri date de Dumnezeu pentru ca viața noastră să urce la alt nivel și să dobândească calitate. Ne-au fost date ca pricini de odihnă, liniște, relaxare și slăvire adusă lui Dumnezeu și de infinită recunoștință față de Hristos.

Însă noi le trăim atât de ciudat. Și în loc să ne bucurăm de ele, *ne chinuim* incredibil.

Apoi, toată această situație are *rezonanță* în întreaga familie. Întrucât copiii *înțeleg* această atmosferă din casă.

Adică văd doi părinți neîndrăgostiți, nesatisfăcuți, nemulțumiți.

Permanent nervoși.

Mereu triști.

Și înțeleg că părinții lor nu petrec bine. Înțeleg totul despre acest cuplu, pentru că sunt părinții lor!

Dietă specială

Cineva mi-a scris:

Bună seara, părinte.

Vă urez sănătate.

Întrucât știu că sunteți și consilier în nutriție vă voi spune un secret.

Dar să nu-l divulgați, pentru că după aceea nimeni n-o să vă mai ceară ajutor pe teme nutriționale.

Așadar, cel mai direct, rapid, lipsit de stres și ieftin mod pentru ca omul să slăbească este să găsească un alt om, să întemeieze o legătură și după aceea să se despartă!

Dacă nu se poate despărți, să stârnească provocări încât să-l părăsească celălalt!!!

Eu după trei săptămâni de când m-am despărțit am pierdut cinci kilograme, și continui!!! Un prieten de-al meu care s-a despărțit de o lună și jumătate a pierdut nouă kilograme!!!

M-am gândit să pun și niște fotografii cu mine înainte și după despărțire, ca acelea pe care le vedem atunci când se face reclamă la produse de slăbit!!!

Cu bine!

Și copiii știu foarte bine că un motiv principal pentru care părinții lor nu sunt bine este tocmai distanța din căsnicie.

Nu ți-o va spune *niciodată*, dar copilul o *știe* într-o mare măsură. O intuiește.

Trebuie să ne gândim la toate acestea, dacă vrem să privim viața în ochi.

Înțeleg că este *greu* să vezi și să accepți acest adevăr.

E o luptă cruntă ca omul să-și depășească sentimentele de vinovăție, care sunt aproape inerente ego-ului nostru.

Îmi amintesc că un prieten de-al meu, cleric, mi-a spus că sentimentele de vinovăție nu s-au născut din Biserică. Nu Biserica este cea care a făurit sentimentele de vinovăție în om. Ele existau deja.

Vinovăția există în ființa noastră.

O simțim pentru multe daruri pe care ni le-a dat Dumnezeu. Nu rareori ne simțim vinovați de orice provoacă desfătare, bucurie și plăcere în viața noastră.

Atunci când ne bucurăm, în general, ne simțim vinovați.

Atunci când simțim un moment bun sau o desfătare, iarăși ne simțim vinovați.

Atunci când râdem mult ne simțim vinovați. Și spunem: „Am răs mult azi. Doamne, să nu ne afle vreun necaz”.

După o clipă veselă, ne e teamă să nu ni se întâmple ceva rău.

Să nu ne meargă ceva strâmb.

N-am acceptat în întregime bucuria în viața noastră.

Ne simțit oricum destul de vinovați, ca niște făpturi înspăimântate pe acest pământ, dar pe lângă asta vine și o atmosferă religioasă împovăraătoare, pe care o numim duhovnicitate, și extinde această stare de vinovăție *deja* existentă.

Și atunci ne bucurăm și mai greu de darurile lui Dumnezeu.

E trist: cupluri care ar putea să fie fericite și să trăiască relaxat, să fie unul pentru celălalt izvor de bucurie și veselie, de recunoștință și slavă adusă lui Dumnezeu, fiind influențate de o asemenea stare bolnăvicioasă, manifestă în cele din urmă o cărteală *permanentă*, o stare de reproș, murmur și tristețe continuă.

O familie fericită este atunci când bărbatul se bucură de soția lui.

Și când și femeia se bucură, firește, de soțul ei.

Și toată această unire să nu funcționeze ca o constrângere în viața niciunuia dintre cei doi.

Să simtă bucurie amândoi. Să primească și să dăruiască bucurie, reciproc.

Dacă acest lucru nu este valabil și unul dintre cei doi simte că nu primește bucurie și este tensionat, să se întrebe: „De ce nu primesc bucurie? Care este motivul pentru care mă chinuiesc? N-ar trebui să mă bucur, așa cum se bucură oamenii normali care au unitate și trăiesc cu plăcere relația lor de căsnicie?”.

Dacă relația de căsnicie funcționează normal și fiziologic, fără sentimente de vinovăție și duhovnicitate bolnăvicioasă – care uneori este botezată și *sfințenie*! – cuplul primește putere uriașă.

Când soțul sau soția ta simte această bucurie de la tine, nu e firesc să-L slăvească pe Dumnezeu?

E de așteptat să spună: „Dacă *așa* este viața lângă Hristos, *da!* De vreme ce mă bucur de căsnicia mea pe plan sufletesc și trupesc, sentimental și erotic, *bine* am făcut că m-am căsătorit! De vreme ce această căsnicie este frumoasă, a meritat s-o fac. Nu regret”.

Ies iarăși sentimentele de vinovăție din sufețele unora și spun: „Adică ce e frumos? Doar acestea?”.

Astfel de mesaje mă lasă fără grai și mă fac să lăcrimez

Părinte, părinții mei se ceartă de mult timp.
Strigăte, reproșuri și răstălmăciri.

Tema principală: tata îi reproșează mamei
mele că nu-și face îndatoririle de soție. Mama
îi reproșează că toate cele grele au căzut pe
capul ei și se luptă singură.

Amândoi au dreptatea lor.

Unul este pretențios, celălalt disprețuitor.

Nimeni nu încearcă să găsească o soluție.
Sunt intoleranți.

Însă eu de ce trebuie să le ascult mereu
pe toate?

Mai demult făceam pe arbitrul. Doar flu-
ierul îmi lipsea! Acum nu mai am răbdare.

Sunt supărat pe ei pentru că nu se pot
împăca și pentru că după atâția zeci de ani
de căsnicie vor să se despartă. Sunt supărat
de asemenea pentru că toate acestea mă fac
să consider fericirea în căsnicie imposibilă și
având cu siguranță ca rezultat eșecul. Niciu-
nul nu mai este mic. Aceștia sunt trecuți de
60 de ani. Eu am 29.

Însă suntem toți apropiați de Biserică.

Acum câteva zile, în ajunul Bobotezei, a
venit preotul și ne-a sfințit casa. Ce ironie!!!

Imaginează-ți.

Nici măcar nu spun cuvintele „dragoste trupească”, „relație”, „sexualitate”, ci folosesc *pro-nume*.

Nici măcar nu îndrăznim să rostim cuvintele.

Așa este educația, așa am crescut, încât gura nu poate exprima confortabil și simplu cele pe care Însuși Dumnezeu ni le-a dăruit pentru a ne înfrumuseța viața.

Ce cauți? „Asta”?

Ce vrei? „Acea”, știi ce vreau.

Și toată această atmosferă bolnăvicioasă o numim *duhovnicitate*.

Dar sigur este vorba de o boală.

Primesc mereu multe mesaje despre asemenea chestiuni personale.

Punctul central – și pentru bărbați, și pentru femei – este acesta: Că nu funcționează normal ca și cuplu.

Atunci când spunem funcționare normală a unui cuplu, ne referim la acestea:

Unitate sufletească și duhovnicească.

Potrivire sentimentală.

Schimb de experiențe de iubire.

Dar în afară de toate aceste laturi sufletești, duhovnicești și sentimentale, conține și unitatea

trupească. Când această unitate trupească nu funcționează și nu se realizează, căsnicia și relația *au de suferit*.

Deseori unitatea trupească nu se realizează din motive așa-zis dumnezeiești.

Să zicem, din motive de post.

Zice-se.

Acest „zice-se” este foarte important. Ascunde în spatele lui mari probleme. Dacă un doctor specialist, nu ateu – vorbesc despre un psiholog sau psihiatru – ar analiza psihicul nostru încât să vadă ce se ascunde în spatele tuturor acestora, adică ce se ascunde în spatele cuvintelor frumoase pe care le spunem, și în spatele argumentelor duhovnicești, ar vedea clar patologia pe care o ascundem, problemele pe care le purtăm, sentimentele de vinovăție care ne-au fost sădite.

E lucru sigur că acest om ar avea mult de lucru.

Diagnosticul cert ar fi: „Ai o problemă serioasă, nu ești bine”. „Dar știți, doctore, eu postesc, mă înfrânerez, fac voia lui Dumnezeu, citesc *Viețile Sfinților...*”

Medicamentele mele...

Da, citești multe vieți ale sfinților și alte lucruri frumoase.

Dar există și altceva important pe care eviți să-l citești:

Ochii omului de lângă tine.

Pentru că dacă i-ai fi citit, ai fi văzut că-ți spun: „Mi-e foame”.

Ascultă ochii lui care-ți spun „Mi-e foame” și iarăși vrei să scapi, zicând: „Pune și mănâncă. Avem mâncare. Avem în bucătărie, în frigider, cratița e plină”. „Nu, nu mă refer la asta. Îți spun: «Mi-e foame».”

De ce nu ascuți asta?

Așa cum ascuți atâtea alte cuvinte duhovnicești!

Așa cum ascuți atâtea predici frumoase!

Atâtea învățături folositoare!

Cum de acestea îți plac, pe când acest cuvânt agonizant pe care-l spune omul de lângă tine nu-l ascuți?...

Mi-e foame de iubirea ta.

Mi-e foame de căldura ta.

Mi-e foame de îmbrățișarea ta.

Și dacă pe acestea le consideri nerușinate, vulgare, imorale și murdare, sau chiar mai rău, satanice și demonice, atunci cu adevărat trăiești o rătăcire teologică uriașă.

Viața ce spune?

– Părinte, iubesc mult o fată. Dar nu mă atrage deloc erotic.

– E, atunci oprește-te.

– Mi s-a spus însă că latura erotică nu are mare importanță. Ci mai presus de toate este caracterul bun.

– De ce n-o iei atunci pe mătușa mea, Aspasia, de la țară, care e un diamant curat; are o sută de ani și dinți implantați care nu se strică niciodată! Caracterul ei este impecabil!

– Glumiți?

– Bineînțeles. Mătușa mea nu se mărită. Însă vreau să spun că divorțurile, prietene, dar și dramele cumplite ascunse ale miilor de căsătorii convenționale sunt trăite de oameni buni, dar care nu se potrivesc între ei. Și atunci când spun că nu se potrivesc, nu mă refer la altceva, ci la un lucru pe lângă care treci atât de repede și nu vrei să-l vezi: atracția erotică. Sincer îți doresc ca relația și căsnicia ta să reușească. Dar fără iubire adevărată și atracție erotică nu se poate. Dacă acestea lipsesc, atunci e nevoie de multe rugăciuni! Iar aceasta nu va fi chiar o căsnicie, ci ceva ca un martiriu. Nu spun mai mult, fiindcă am

avea nevoie de multe ceasuri ca să vorbim cu dovezi despre toate acestea. Cu întâmplări și nume scoase din mahalalele lumii noastre. Nu cu trimiteri la cărți teoretice și la scrieri universitare.

Nu ce spun cărțile și teoriile, ci ce arată viața nemincinoasă, mărturisirile ascunse și farmaciile de la colț de stradă.

Și mai ales spitalele de psihiatrie, cu pacienți care sunt oameni buni, dar care nu s-au potrivit în căsnicie!

Păcatul tău este cu adevărat mare.

Dar este altul!

Păcatul tău nu este relația, care te înfricoșează.

Ci înfrânarea ta lipsită de dragoste, pe care o numești „duhovnicitate”.

Acesta este adevăratul tău păcat.

La un moment dat este necesar ca toate acestea să fie lămurite față de oamenii de lângă noi.

Știi ceva, prietene?

Păcatul în vremea noastră atât de aspră este această răceală și distanțare trupească.

Singurătatea erotică.

Faptul că-l lași pe omul de lângă tine să trăiască ca o făptură singură și pustie, și nu te apropii de el, încât să-l simți, să-l înțelegi și să te unești cu el. La *toate* nivelele.

La toate nivelele, da. Încât să fii și să te simți om întreg.

Ești suflet și trup.

Nu poți să vorbești doar despre cele duhovnicești. Nu poți să vorbești doar despre lucruri cerești. De vreme ce ești și om făcut din materie, cu nevoi, cu pofte, cu dorințe, cu instincte.

De altfel de asta te-ai căsătorit.
Ca să trăiești și această latură a ta.

Asta spun sute de oameni tulburați:
„Atunci, părinte, *de ce* m-am căsătorit?”.

Și femeile spun asta despre soții lor, atunci
când aceștia sunt reci. Și bărbații despre femeile
lor, atunci când acestea sunt distante.

Important nu este să căutăm vinovați, nici
să judecăm pe cel căruia îi este greu să se deschidă
și să se dăruiască omului de lângă el. Important
este să se salveze relația ta.

Dacă unui om îi este greu să funcționeze
pe plan erotic este demn de simpatia și iubirea
noastră și merită respectul nostru absolut.

Dar trebuie să faci ceva să te ajuți pe tine.

Să vezi ce e de vină. Să mergi să vorbești cu
un specialist. Să vizitezi vreun psiholog, psihi-
atru, vreun consilier în problemele căsniciei, să
întrebi și să-ți spună ce să faci.

Întreabă-te pe tine însuși atunci când simți
că ai puterea:

Ce se întâmplă?

De ce funcționez așa?

De ce nu funcționez ca atâtea alte cupluri
care se bucură de căsnicia lor?

Și este frumos acest cuvânt, „funcționez”.

„Nu funcționăm ca o pereche, părinte.”

Ai văzut ce cuvânt folosește? „Funcționăm.”

Fiindcă și aceasta, viața în căsnicie, este cu adevărat o *funcționare*, o *liturghie*!

După cum un preot săvârșește *Sfânta* lui Liturghie, așa și un cuplu săvârșește liturghia sa!

Liturghia unui cuplu este un ansamblu de lucruri: lucrările pe care le face în timpul vieții, casa, gospodăria, oboseala lui, truda lui.

Este însă și această mișcare a unității! Împreunarea și unirea cuplului! Apropierea trupei și suflutească.

Toate aceste lucruri frumoase sunt liturghia lui. A cuplului.

Și după cum după fiecare Sfântă Liturghie un preot este obosit, dar și bucuros, liniștit și împăcat în suflet, după toată tensiunea trăită, așa și cuplul!

Dacă cuplul trăiește corect *întreaga* taină a căsătoriei lui, va fi obosit în viață, chinuit de o mulțime de probleme, dar din toate acestea va gusta și o dulceață, fiindcă își va afla și odihna. Va găsi și relaxarea.

* În limba greacă cuvântul „λειτουργία” înseamnă „funcționare” dar și „Liturghie”.

Va ști că „acolo mă așteaptă omul de lângă mine, cu care voi trăi clipe frumoase! Și vom discuta, ne vom apropia, vom vedea un film și vom vorbi cu copiii, vom merge și într-o excursie, vom sta și acasă, ne vom iubi, ne vom îmbrățișa și vom trăi această fericire întreagă pe care ne-o dăruiește Dumnezeu!”.

Dacă însă căsnicia nu este trăită așa, atunci revine întrebarea pusă de mulți:

Atunci de ce m-am căsătorit?

Doar ca să fac copii și apoi să trăiesc așa? Ca un burlac mizerabil și chinuit?

Și dacă nu am copii? Nu trebuie să mă bucur de relația mea?

Gândește-te puțin la acestea dacă vrei, te rog!
Acum, când nu te vede nimeni...

Dacă te-ai supărat pe mine că-ți spun adevărul, nu mă deranjează.

Iar dacă simți că intru pe teren străin, iarăși nu mă deranjează.

Crezi ce vrei și spune ce vrei.

Fiindcă nu sunt eu cel care am intrat pe teren străin, ci miile de mesaje care vin și intră în poșta mea electronică, pe facebook-ul și în email-ul meu. De mulți ani. Nu doar anul acesta.

Vorbesc despre *sutele* de mesaje ale oamenilor foarte îndurerați și amărâți.

Care se ofilesc în căsnicia lor.

Și se topesc.

Pe de altă parte „jumătatea” lor s-a pus să citească vieți ale asceților care s-au nevoit prin peșteri și grote, ori s-au suit pe munți și s-au retras prin pustii.

Citesc invidiindu-i pe toți aceia, deși se află într-o căsnicie.

Și în felul acesta nu se bucură de ea.

Un om căsătorit mi-a scris că îi invidiază mereu pe cei necăsătoriți, pustnici, asceți, ieromonahi etc.

Această mentalitate și invidia lui arată că nu se bucură de viața sa.

Dacă petreci bine în căsnicia ta, nu există motiv de invidie.

Una este să mă inspir din viața cuiva, alta s-o admir, și alta e să văd drumul meu ca inferior, eșec sau alegere greșită.

Când ești căsătorit și citești Viețile asceților e esențial să te concentrezi pe punctele corecte, care te vor ajuta și pe tine acolo unde te afli.

Ceea ce vei admira nu va fi înfrânarea lor trupească – de vreme ce tu ai relații cu omul de lângă tine! Așadar nu se poate ca idealul tău să

fie să *nu* ai relații cu omul de lângă tine, ca nu știu care sfânt! Fiindcă sfântul acela era necăsătorit! Ceea ce tu *nu* ești.

Însă obiect de admirație să fie nevointa *smereniei* acelui sfânt!

Să admiri iubirea, rugăciunea, milostenia, unitatea pe care o avea cu toți.

Mai ales iubirea.

Mai presus de toate pe *aceasta* o invidiez la sfinți.

Ești căsătorit sau căsătorită.

Deci dacă îl invidiezi pe cel necăsătorit și-l consideri superior ție, întrucât acela păzește înfrânarea, fecioria și neprihănirea, e ca și când ai *subestima* ceea ce faci.

O asemenea „tâlcuire” e ca și când ai concluziona că tu ești un om de nimic.

Însă e îngăduit să spui așa ceva?

De vreme ce te-ai căsătorit printr-o Taină bisericească?

E posibil să consideri că ceea ce faci tu nu are nicio valoare și că *doar* viața afierosită a sfântului este superioară?

Acela s-a afierosit lui Dumnezeu și este cu tot sufletul dăruit Lui.

Da. Fapta sa este *sfântă*.

Dar este superioară alegerii tale?

De ce este superioară? Oare nu același Dumnezeu e Cel ce a binecuvântat drumul și harisma ta?

Acest sentiment pe care-l ai vădește îndeosebi absența fericirii.

Sigur în viața ta există o lipsă.

Ceva îți lipsește.

Poate că nu te bucuri de căsnicia ta.

De aceea mereu te amesteci și privești în viața *celorlalți*.

E impresionant acest lucru: să fii căsătorit și să invidiezi încontinuu viața celor necăsătoriți.

Și trist este faptul că soțul sau soția ta vede ceea ce faci.

Și înțelege că nu te bucuri cu ceea ce trăiești, ci dorești ceea ce nu trăiești.

M-am aflat în fața unor familii cu copii. Și unul dintre cei doi soți spune: „Ah, părinte, vă invidiez! Vă admir că le-ați lăsat pe toate și sunteți așa cum sunteți. Măcar de-am fi și noi ca sfinția voastră”.

Auzi ce logică!

De ce să fiți ca mine, fraților?

Ce este ceea ce fac eu și nu puteți face și voi?

Se refereau *mai ales* la chestiunea înfrânării trupesti. Pentru că, dacă te gândești bine, pe *toate* celelalte le poți face și voi, cei căsătoriți.

Nu te împiedică nimeni să faci ceea ce face cel necăsătorit.

Nu cumva invidiezi rugăciunea lui? Dar rugăciunea lui o poți face și tu. Închide televizorul și fă-o!

Ce este ceea ce invidiezi?

De ce atâta invidie? Ia caută să afli ce invidiezi *cu adevărat*.

Situații triste...

Adică așa sunt toate cuplurile creștine?

Bineînțeles că nu!

Am văzut și cupluri foarte reușite. Care se bucură atât de mult de relația și căsnicia lor și nu invidiază niciun alt drum.

Tocmai fiindcă *se bucură* de căsnicia lor!

Și atunci când te bucuri de ceea ce faci, nu invidiezi pe nimeni și nimic. Doar spui: „El pe drumul lui, iar eu pe al meu”.

Nu există drum superior și inferior.

Fiecare își trasează drumul personal al fericirii și mântuirii lui.

Tu, logic, ești căsătorit.

Spun asta pentru că peste 90% dintre oameni întemeiază familii.

Trăiește deci ca om normal care are familie.

Și trăiește-ți căsnicia în plinătatea ei, fără să faci casa ta mănăstire, fiindcă știi că în felul acesta îl chinuiești și-l faci să sufere pe cel de lângă tine.

Îmi doresc să te interesezi puțin mai mult de omul de lângă tine.

Și nu face pe neștiutorul și prostul.

Lasă durerile continue de cap și încetează să mai spui: „Ah, nu pot, am obosit, sunt frânt” și să schimbi mereu tema.

E dreptul tău, desigur, să încerci să scapi și să păcălești.

Dar cel puțin recunoaște asta. Păcălești. Vrei să scapi, pentru că ai o problemă. Care, însă, trebuie rezolvată!

Întreabă-te:

De ce să fiu așa?

De ce să mă chinuiesc pe mine și să mă lipsesc de un izvor atât de important de odihnă, bucurie și relaxare, pe care Însuși Dumnezeu mi l-a dat din infinită iubire de oameni?

Un dar atât de mare și nobil al lui Dumnezeu, eu *de ce* să-l arunc?

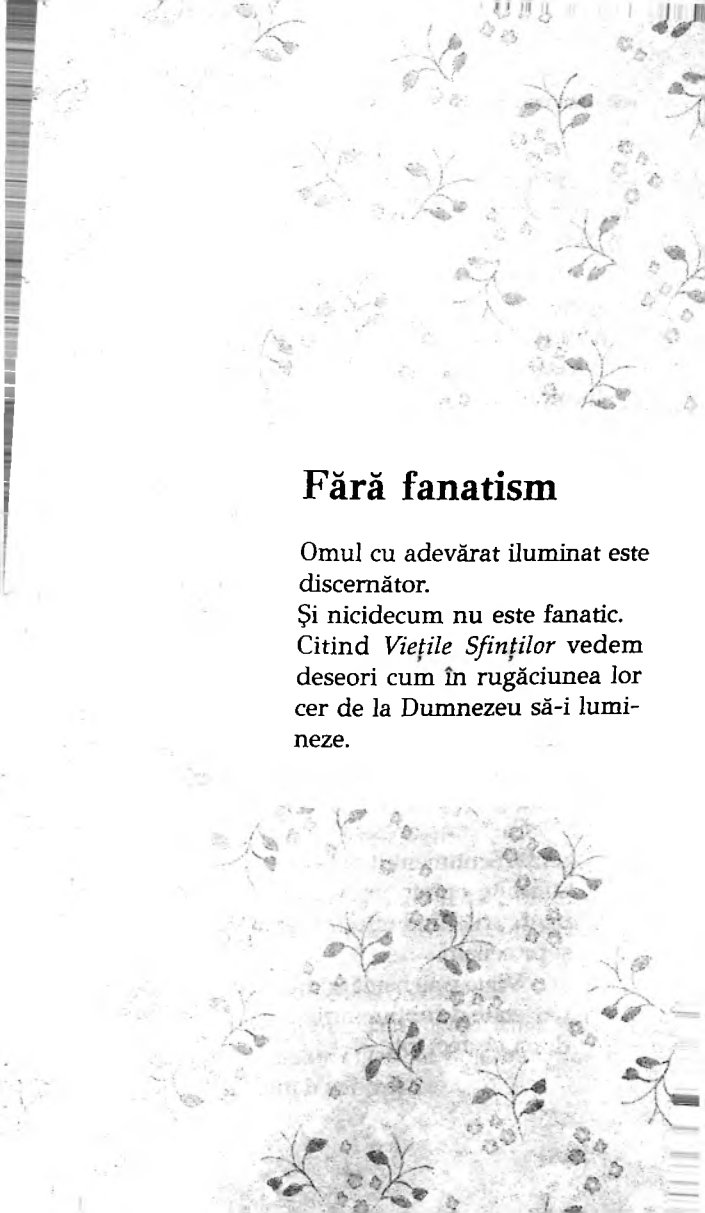
Și nu doar că-l arunc.
Ci îl chinuiesc și pe omul de lângă mine.
Fiindcă nu sunt singur, încât să hotărâsc și
să spun: „Eu nu vreau”.

Tu poate că nu vrei.
Dar celălalt vrea! Iar pe tine asta nu te interesează.

Îți doresc să faci pași de sporire.
Și sporire în cazul de față înseamnă pași de
apropiere, unitate, iubire și împlinire în căsnicie.
Toate acestea îmi doresc să-ți aducă multă
odihnă și bucurie.
Și relaxare.
Și slăvire a lui Dumnezeu.
Care se ascunde și în această împreunare a
voastră.
Și să fii sigur că o binecuvântează și se bu-
cură de ea.

Să vă bucurați de iubirea voastră!

Iar dacă ești monah sau singur în viață, să te
bucuri de iubirea și de dragostea lui Dumnezeu.
Dragostea lui Dumnezeu care sălășluiește în
inima ta!

Fără fanatism

Omul cu adevărat iluminat este discernător.

Și nicidecum nu este fanatic.

Citind *Viețile Sfinților* vedem deseori cum în rugăciunea lor cer de la Dumnezeu să-i lumineze.

Ospunem și noi deseori: „Dumnezeule, luminează-mă! Nu știu ce să fac”.

O asemenea rugăciune a făcut și Sfântul Grigorie Palama, rătăcind multe luni prin Sfântul Munte. În aceste luni se ruga fierbinte la Dumnezeu, rostind doar aceste cuvinte: „Doamne, luminează-mi întunericul”.

Luminează-mi întunericul, ca să văd.

Adică, *recunosc* că ceva în mine nu vede bine. Undeva în mine sufăr. Nu pot să discern evenimentele, să clarific lucrurile, să deosebesc ceea ce este corect de ceea ce este greșit, să hotărâsc ce-i mai bine pentru mine, pentru ai mei, pentru cei pe care-i iubesc...

Ne lipsește iluminarea. Și cerem mereu iluminare.

Și există o *dovadă* că ai fost iluminat!

Care este aceasta? Este chiar această indulgență. Sentimentul că pentru toate lucrurile există multe opinii, multe versiuni, multe laturi și unghiuri. Când înțelegi asta, începi să-i respecti și pe ceilalți.

Viața este nemărginită, o mare bogăție, cu o varietate de opțiuni uriașă, și nu ne putem coordona perfect toți.

Ia ca exemplu o familie. Diferite păreri, diferite dorințe, pretenții, visuri, planuri. Într-un fel văd eu ceea ce este corect, altfel tu, altfel celălalt.

În politică, la fel.

Fiecare vede lucrurile în felul lui.

Sigur, nimeni nu este rău intenționat și nu devine om politic pentru a face rău.

Toți încep cu idealuri, visuri și intenții curate.

Este însă inevitabil ca omul să nu vadă lucrurile din punctul lui de vedere și din unghiul lui.

De aceea căutăm moduri de întâlnire și convergere.

Ne rugăm ca mintea lui Hristos să devină mintea noastră. Să ne lumineze, să dobândim clarviziunea și curăția Lui, să vedem înainte, să facem mișcări corecte.

Se poate întâmpla asta?

Vezi bine ce vrei de la viață? Iei cele mai corecte decizii? Asta nu e mereu sigur.

Suntem în căutare.

Suntem orbi și căutăm fiecare adevărul lui.

Ce este bine pentru mine? Ce este bine pentru tine?

Ce-mi convine mie, ce-ți convine ție?

Ce meserie vei alege, ce viață vei trăi, unde vei trăi, cu cine te vei căsători? Dacă te vei căsători...

Apoi, copiii. Cum îi vei crește...

Întrebări interminabile, multe spații libere.
Peisajul, neclar și încetșat.

Pentru toate acestea ne rugăm la Dumnezeu
să ne lumineze.

**Atunci când te rogi este important să-ți fie
sete.**

Să-ți fie sete de adevăr.

Să fii relaxat și *deschis* să primești ilumina-
rea. Cei mai mulți dintre noi nu vor să fie lumi-
nați, ci doar să fie validați.

Vrem să acceptăm o opinie care însă să fie
de acord cu opinia pe care o avem deja. Atunci
suntem în regulă.

Nu suntem pregătiți pentru *schimbări*.

Nu suportăm flexibilitatea în mișcările noas-
tre, nici varietatea în părerile noastre.

Vrem lucruri dintr-o bucată. Și netede.

O opinie pentru toți.

Ne asemănăm cu tăvălugul care-i vrea pe
toți la fel. Toți să fie de acord cu părerea noastră.
Singura corectă, iluminată, inteligentă.

Și doar *asta* dacă am analiza-o puțin, *absolu-
itatea* noastră, am înțelege că în cele din urmă *nu*
suntem iluminați.

Cu miros de... praf de pușcă!

Dacă ești căsătorit,
continuă,
și va ieși ceva bun
din această poveste
care se numește căsnicie.

Dacă ești necăsătorit
îți dau un simplu sfat:
să nu ieși om cârtitor,
constrângător și cicălitor!

Îți va scoate peri albi.
Nu doar iarna.
Ci toată viața.

Dacă ești și tu
una din acestea,
(deloc imposibil)
sigur casa voastră
are miros de... Texas.

În general,
miros de praf de pușcă.

Ca să înțelegi mai bine voi da un exemplu, pe care l-am citit de curând.

Cineva mi-a trimis pe internet o istorioară scurtă. Se referă la satul orbilor.

Era un sat al orbilor. Plin cu orbi. Într-o zi în sat a intrat un elefant mare. Și căpetenia satului le-a poruncit celor mai luminați și înțelepți oameni de acolo să meargă să vadă cine a intrat în sat, pentru că nu mai văzuseră un elefant.

De fapt nu mai văzuseră nimic, de vreme ce erau orbi. Dar nici nu mai auziseră vreodată un asemenea zgomot. Tot satul se cutremura. Lucru ciudat și inedit. „Mergeți voi, înțelepții, să ne spuneți ce se întâmplă mai exact.”

Și au mers înțelepții orbi să vadă cine a intrat în satul lor de-i tulbura astfel.

Unul a atins burta elefantului și a spus: „Oameni buni, eu am găsit ce a intrat în satul nostru. Este un butoi uriaș, un rezervor mare. Vai, cât de mare este!”.

Însă un alt înțelept a apucat piciorul elefantului, care semăna cu un trunchi uriaș de copac. Și a început să strige: „Eu m-am lămurit! Știu ce este acesta. Un trunchi uriaș de copac. Despre ce butoi vorbeai tu mai înainte? Tu nu știi ce spui!”.

Iar un alt înțelept din grup a început să spună: „Măi oameni buni, ce spuneți? Aici e un furtun enorm, un cauciuc uriaș”. Acela apucase

trompa elefantului. „Eu văd ce este. Și cunosc adevărul.”

La final a vorbit și cel care pipăise urechea elefantului: „Aceasta este o frunză uriașă. O frunză ca frunzele copacilor, dar mare și groasă. Aceasta a intrat în satul nostru”.

Toți credeau că știu adevărul!

Și toți vorbeau cu certitudine. În cele din urmă care dintre acești înțelepți orbi avea dreptate?

Ce era în cele din urmă ceea ce intrase în sat?

Toți credeau că au înțeles. Toți vorbeau cu exactitate.

Fiecare dintre ei știa.

Cred că toți acești înțelepți orbi în acel timp aveau și nu aveau dreptate.

Fiindcă, într-adevăr, elefantul era toate acestea: și ca un trunchi gros, și ca un butoi, și ca o frunză uriașă, și ca un furtun enorm.

Însă fiecare dintre ei a perceput adevărul în felul lui. Fiecare înțelept a văzut elefantul prin ochii lui, prin orbirea și insuficiența lui.

Dacă transpunem acest spirit, nu în chestiuni dogmatice sau probleme de credință – atenție la asta! – ci la nivelul vieții cotidiene, când discutăm despre diferite probleme care ne preocupă în viața practică de aici și acum, ne va fi de mare ajutor.

Vorbești cu omul de lângă tine, cu copilul tău, cu soțul sau soția ta, cu prietenul, cu vecinul, cu colegul de muncă, chiar și la volan.

Fiecare vede prin ochii lui și în felul lui.

De asemenea, la asta contribuie și ereditatea, educația, maturitatea și instruirea fiecăruia.

Au mare importanță genele biologice și psihice ale fiecăruia.

Așadar toți au dreptate și niciunul nu are dreptate absolută.

Ai dreptate.

Întrucât, dacă spui ceea ce spui, înseamnă că așa simți.

Trebuie să te respect. Așa înțelegi tu lucrurile. Respectabil. Așa ai înțeles această latură a problemei. Te înțeleg.

Poate că nu sunt de acord cu tine, pentru că eu văd lucrurile oarecum altfel.

Dar această înțelegere, faptul că pentru fiecare problemă există diferite opinii, percepții și sensuri, știi cum mă face?

Mai îngăduitor. Mai compătimitor. Și mai flexibil.

Mă ajută să am înțelegere și compătimire.

Încerc să te simt.

Și nu pot fi fanatic.

Duhovnicitatea contemporană

Când citesc
cărți duhovnicești
sau ascult predici,
mă emoționez.
Dar când peste puțin
mă întâlnesc cu soacra mea,
mă tulbur.

Mă mișcă teoriile
despre libertate,
dar i-am spus fiului meu
că în casa noastră
eu hotărăsc,
și e treaba lui dacă nu-i place!

Îmi place să mă închin
la sfintele moaște,
pentru că ascultă în tăcere
tot monologul
cererilor mele,
dar nu pot
să vorbesc civilizat
nici cinci minute
cu soția mea,
fiindcă are părerile ei
și mi le spune în față.

Ți-o spun clar: Dovada omului iluminat este îngăduința!

Flexibilitatea și lipsa fanatismului.

Nu pot să fiu fanatic în vreo problemă față de tine. Fiindcă înțeleg că și tu, dacă-ți susții părerile cu atâta putere, sigur nu faci asta din răutate.

Nu ești rău. Dar nici eu nu sunt.

Așa simți, așa crezi, așa vorbești.

Eu cred oarecum altfel.

E vreo problemă?

E vreo problemă să fim de acord, deși avem puncte de vedere diferite în viață?

E vreo problemă să-l înțelegi pe copilul tău, deși ești în total dezacord cu el?

Poți înțelege că pentru copilul tău este de neînțeles să rămână diseară acasă și să nu meargă la plimbare și să se întoarcă târziu?

Tu, ca părinte, îi spui: „Ai meditații și lecții”. Din punctul tău de vedere ai dreptate.

Dar copilul simte că se află la adolescență, are dorințele lui, poftele și instinctele lui, îmboldirea tinereții, oboseala zilelor trecute când a citit încontinuu, o supărare sufletească pe care tu n-o cunoști, o dezamăgire sentimentală despre care nu vei afla niciodată, fiindcă îi e rușine de tine.

Este un mare progres dacă poți înțelege că copilul tău vede complet diferit viața.

De aceea există conflicte, certuri și fanatism.

Citind vieți ale sfinților și oamenilor înțelepți, am observat următoarele: cu toții aveau încredință și flexibilitate.

Încercau să vadă că celălalt are și *el* dreptatea lui.

Și ziceau: „Dacă spui asta, frate, înseamnă că așa simți. Ai dreptate și tu”.

Avva Dorotei spune frumos undeva, în învățătura lui:

„Atunci când te cerți cu cineva și nu ajungi la un capăt, *nu* stăruie. Încheie discuția frumos, zicând: «Frate, dacă spui așa, știi tu ceva. Cum crezi tu! Dacă spui asta înseamnă că așa simți. Respect asta. O înțeleg. Poate că nu sunt de acord, dar înțeleg că și tu ai partea ta de dreptate»”.

În felul acesta viața noastră va deveni mai funcțională.

Ține minte acest cuvânt: funcțional.

Viață funcțională înseamnă că viața se scurge frumos, încât nu mă blochez. Viață funcțională înseamnă că nu frânez, nu înțepenesc, nu mă blochez și nu mă chinuiesc.

Rugăciune pentru soacră

Doamne, ajut-o pe soacra mea,
să înțeleagă unele lucruri pe care mereu
le spunem,
și mereu le uităm.
Sigur și ea le știe în mintea ei,
dar undeva sufletul ei se împotrivește să
le trăiască.

Să înțeleagă că viața merge înainte
și că nu avem toți
aceleași gânduri.
Să accepte că așa cum și-a trăit ea viața ei,
la fel trebuie s-o trăim și noi pe-a noastră.
Cu alegerile noastre.
Că cel mai frumos lucru este respectul și
libertatea.
Că greșelile sunt permise și omenești.
Mă refer la greșelile noastre.
Fiindcă ea, de obicei, crede că nu greșește
deloc.

Că, atunci când nu ne zăpăcește,
o vrem deseori lângă noi.
Că atunci când nu aruncă cu subînțeles,
vorbe răutăcioase,
îi urăm să trăiască o mie de ani

și prezența ei nu ne obosește deloc.
Pe atunci când ne tulbură îi urăm altceva!
(Iartă-ne, Dumnezeuule.)

Să înțeleagă, Doamne,
că trebuie să trăim viața noastră,
și nu pe a ei.

Că musacaua,
chiftelele și paste
pot fi gătite în multe feluri,
iar cămășile au diferite feluri de a fi spălate,
călcate, aranjate.
Și că lucrul corect,
nu este cel rostit de noi sau de ea,
ci de iubirea care unește,
care respectă,
care știe să cinstească, să tacă,
să ofere loc tinereții ce vrea să zburde,
și un țărm cu mai puține valuri
celor care și-au făcut deja
călătoriile,
nebuniile, alegerile.

Să înțeleagă că fiica ei este acum soția mea.
Și să decidă – în sfârșit!

Și să taie acest cordon ombilical,
care ne-a înfășurat și încurcat pe toți,
fie că locuim în același cartier
fie la kilometri depărtare.

Și cineva, Doamne,
să-i explice că există și cluburi pentru
bătrâni,
și biserici,
și croșetarea ciorapilor
și filme de toate felurile,
și Facebook și altele asemenea.

Și că, în adâncul inimii,
o iubim.

Și toate acestea pentru că am învățat să-l accept pe fiecare om diferit pe care-l am în fața mea.

Tu vezi lucrurile într-un fel, eu în alt fel...

Cu toate acestea te iubesc. Și te înțeleg.

Acolo unde vezi fanatism, constrângere, obsesii și încăpățănare, înseamnă că n-a venit încă iluminarea harului lui Dumnezeu.

Omul iluminat care cunoaște adevărul, înțelege marea diversitate a vieții. Și această înțelegere îl face să respecte fiecare om diferit.

Mă impresionează faptul că Hristos n-a fost fanatic.

Este impresionant când te gândești că din Hristos s-au apropiat oameni atât de diferiți. Și totuși *toți* s-au simțit foarte bine lângă El.

Mă impresionează că Hristos n-a impus nimănui nimic.

Nici n-a vrut să schimbe pe cineva forțat.

El Însuși era Adevărul absolut, întruparea Adevărului, întruparea lui Dumnezeu.

Însă niciodată n-a cerut cuiva să-L urmeze cu forța.

Nici n-a îndreptat pe cineva cu forța, nici n-a mers să scoată gunoiul din ochiul cuiva în chip stânjenitor și lipsit de discernământ.

Mereu liber, și această libertate și confort a cultivat-o și în mediul Său.

Iar odată le-a spus ucenicilor Lui ceva atât de îndrăzneț: „Nu cumva vreți să plecați de lângă Mine?”.

Această lipsă a fanatismului lui Hristos și deschiderea nemăsurată a inimii Lui mă emoționează.

I-a îmbrățișat pe toți fără să constrângă pe cineva.

În persoana Lui s-au arătat lumii noastre adevărul, viața și lumina. Și toate acestea cu atâta simplitate.

Ne-a spus: „Eu sunt Cel ce este. Dacă Cel ce sunt nu te emoționează, dacă strălucirea iubirii, puritatea învățăturii Mele și lumina ochilor Mei nu te ating, nu pot să fac altceva. Dacă sfințenia și dumnezeirea Mea, dar și întreaga Mea viață nu vorbesc sufletului tău, atunci nu pot face altceva pentru tine. Oricum, nu sunt aici să te mustru, să te pedepsesc sau să te constrâng. N-am venit cu fanatism. Am venit cu iubire”.

Hristos a venit ca o zi însorită.

Iisus Hristos: Zi însorită într-un peisaj înghețat.

Dacă ghețurile ar fi funcționat *normal*, s-ar fi topit.

Frumos

Ziua toată a scris pe internet
definiții frumoase
despre ce este Biserica,
iar seara
l-a palmuit pe fiul lui
care a întârziat să se întoarcă
de la plimbare.
Pe soția lui
n-a palmuit-o.
Aceasta s-a despărțit de el anul trecut,
fiindcă îl împiedica
în zborurile lui duhovnicești
înalte.

Iar acum,
se bucură liber
de zboruri
pe cerul haotic
al egou-ului său.

o
ui

Însă dacă ai inima problematică și această crustă de gheață este identitatea ta, atunci nu se va schimba.

Soarele nu poate să facă ceva mai mult, decât să strălucească...

Îmi place mult această purtare a lui Hristos.

Și în *Viețile Sfinților* mă impresionează de asemenea respectarea libertății celorlalți.

Sfinții petrec nevăzuți printre noi, fără să se impună și fără să forțeze.

În realitate iarăși se impun. Dar se impun în felul lor deosebit: prin sfințenia lor.

Iată cum s-a purtat Hristos.

S-a apropiat de *fiecare*.

Femeia cananeancă s-a dus la El. A primit-o.

Sutașul s-a dus să-L roage pentru sluga lui. Nu uita că sutaș însemna idolatru. Și în ce credea? În cei doisprezece zei de pe Olimp. Și totuși, Hristos a săvârșit o minune cu această slugă a sutașului.

A mers lângă Hristos lair de la Sinagogă.

A mers femeia samarineancă, care credea în altă versiune a iudaismului clasic, și Hristos a vorbit cu ea și i-a descoperit adevărul. I-a vorbit despre persoana Lui.

Hristos n-a vrut niciodată să făurească relații tensionate.

Dorința Lui era adevărul, reconcilierea și împăcarea cu fapăturile Sale.

Pretutindeni, relații de iubire.

A întins punți pentru a le uni pe cele „mai înainte dezbinat”.

Dacă mișcările noastre nu au acest respect al lui Hristos, ci izvorăsc lipsă de discernământ și fanatism, atunci credința noastră poate fi *periculoasă*.

Adevărul pe care spui că-l cunoști poate deveni *sabia* și spada cu care-l sfâșii pe celălalt.

Iar ceea ce ne-a fost dat de Dumnezeu pentru a ne face viața fericită, învățătura Lui, poate deveni cauza unei mari *nefericiri*.

Mulți au constatat asta și o spun cu multă dezamăgire: în numele sfinților, preoților și lucrurilor celor mai frumoase s-a vărsat cel mai mult sânge.

Au fost vărsate tone de sânge pe planeta noastră, în numele adevărului și învățăturii lui Hristos.

Pentru lumina Lui s-a făcut atât întuneric.

Pentru iubirea Lui, atâta ură.

E contradictoriu și irațional să ne omorâm în numele iubirii.

Nu e posibil ca în numele lui Hristos să nu te iubesc, să nu mă iubești, să nu ne putem înțe-

lege, să nu putem locui în *aceeași* casă și fiecare să stăruiască *cu încăpățănare* în părerea lui.

Adevărul lui Hristos este cel mai minunat lucru. Însă când? Atunci când îl trăiești în chip eliberator și odihnitor. În chip iluminator.

Atunci când vei simți acest adevăr prin experiență, nu vei mai voi să constrângi pe nimeni.

Îl vei lăsa pe fiecare să-și folosească timpul, să simtă cel mai potrivit moment pentru sufletul lui. Te vei mișca fără fanatism, fără constrângere și dușmănie.

Desigur, cu toții credem despre noi înșine că nu suntem fanatici.

Eu nu sunt. Tu nu ești. Nimeni nu este.

Mereu sunt alții.

Vorbește cu cine vrei. Nu există om care să recunoască că este fanatic. Nici unul!

Toți recunosc că există fanatism, dar este undeva „acolo afară”.

Și sigur nu ești tu, nici eu.

Nimeni nu recunoaște că este fanatic. Deci cum de se întâmplă că în lumea aceasta există atâta fanatism, este o întrebare fără răspuns.

Mereu alții sunt fanatici. Noi suntem mereu cei corecți, și bine facem că insistăm în ceea ce spunem.

Ah, aceste buze ale tale!...

Preotul simplu din parohie le-a spus celor doi soți care au mers să se spovedească la el:

Atât timp cât nu-ți închizi gura din a-i judeca, a-i corecta și a-i bârfi pe toți – de altfel simți asta în tine –, nu mergi niciun milimetru înainte.

Chiar dacă ai fi fost la toate locurile de închinăciune din lume de zeci de ori.

Chiar dacă toți monahii, arhimandriții și ierarhii ar fi prietenii tăi.

Chiar dacă ai ști pe dinafară toate dogmele.

Chiar dacă trupul și hainele tale ar mirosi a tămâie și te-ai împărtăși mereu.

Sufletul tău este o adevărată mocirlă.

Păcat.

Păcat.

Păcat.

De atâția ani lângă Hristos,
și iată rezultatul.

(Te întrebi dacă aceste cuvinte i le-a spus bărbatului sau femeii. Nu-ți răspund. Las să plutească un vâl de mister peste această întrebare. Oricum se referă și la mine, și la tine. Și la noi toți.)

Mi-e teamă de fanatism și de îndârjirea lui.

Și mă sperie mult, fiindcă pe toate acestea le ascund cu multă grijă în spatele neprihănitului Hristos. Și sunt în primejdie ca întunericul pe care-l port în mine să-l iau drept lumină.

Nu suntem mereu iluminați.

Fericit este cel ce simte asta.

Astăzi ți-am dat doar un simplu criteriu mic pentru a te cerceta și tu și a vedea dacă ești iluminat. Semnul este acesta: dacă ești înțelegător cu ceilalți, atunci Dumnezeu începe cu adevărat să răsară în sufletul tău.

Aceasta este *dovada* că Dumnezeu te-a atins: flexibilitatea ta.

E mare lucru să fii flexibil.

Indulgent, compătitor, deschis, relaxat.

Să-l accepți pe celălalt, care are păreri și opinii diferite.

Această purtare și gest arată că Dumnezeu locuiește *cu adevărat* în inima ta și te luminează.

Încăpățânarea, constrângerea, fanatismul și certitudinea nu dovedesc iluminarea lui Dumnezeu. Dovedesc alte lucruri.

M-a impresionat un amănunt din *Viața Sfântului Simeon Stâlpnicul*.

Li s-a spus unor părinți din vechime despre Sfântul Simeon: „Mare sfânt e acesta. Stă pe stâlp și face minuni și atrage lumea lângă el. Mare bine face”.

Iar acei părinți au răspuns: „Să mergeți să-i spuneți să coboare de pe stâlpul lui. Așa vom înțelege dacă este om duhovnicesc. Și să ne aduceți răspunsul său”.

Și au mers și i-au spus acestea.

I-au zis: „Părinte Simeon, părinții spun să cobori de pe stâlp”.

Iar Sfântul a răspuns: „Chiar acum voi coborî”. Apoi i-au zis: „Stai acolo. Ne-au spus să facem asta ca să te încercăm”.

Voiau să vadă dacă ceea ce credea că este corect, adevărat, îl făcuse fanatic și îndârjit.

Iar când au văzut că n-are probleme în a-și schimba locul și felul de nevoință, l-au lăsat să continue, înțelegând că ceea ce face se făcea cu adevărată smerenie și duhul lui Hristos.

Rămâi în Biserică și în adevărul lui Hristos.

Atunci când îți spun să nu ai fanatism, nu vreau să zic să-ți schimbi credința, ci să schimbi modul îndârjit și lipsit de discernământ în care o exprimi.

Mai practic: modul în care te porți cu copilul tău și cu omul de lângă tine.

Modul în care te porți suferă.

Spui lucruri frumoase dar într-un mod aspru, brutal și absolut.

Vorbești despre Hristos care este Soarele, dar celălalt simte că din cuvintele tale îl ating spinii ariciului, nu niște mâini blânde.

Și rănești sufletul celuiilalt prin felul în care te apropii de el.

De aceea să ne rugăm la Dumnezeu să ne dăruiască *discernământ* interior.

Să vedem limpede și sinele nostru.

Încât să ajungem la adevărata autocunoaștere, iar de acolo la cunoașterea semenului. Adică la cunoașterea aproapelui nostru, a fratelui nostru.

Iar după aceea la cunoașterea lui Dumnezeu.

Atunci viața în casa ta și oriunde întâlnești oameni va fi frumoasă.

Mă bucur că și astăzi am fost împreună și am vorbit.

Dacă ai o părere diferită sunt în poziția plăcută de a-ți spune că o accept!

N-am probleme dacă nu ești de acord cu mine. *Asta* explic de altfel de atâta timp.

Ai dreptul să crezi în felul tău ceea ce am spus, dar chiar și să nu fii de acord.

Eu? Pentru Dumnezeu, nu!

În viață întâlnești
zeci de fanatici,
conservatori
și dependenți.

Însă nimeni nu recunoaște
că este așa.

Nici părinții,
nici mătușile și unchii,
nici bunicile,
nici creștinii, nici teologii.
Despre preoți nici nu mai vorbesc!
Nimeni.

Îți spun clar, niciunul.
Fanatismul, mereu, trăiește în altă parte.
Depart de noi.
Dincolo.

N-am nicio dispoziție să te lipsesc de bucuria de a avea propria părere.

Da, să ai și tu opinia ta, și eu pe a mea. Nu e rău. E suficient să trăim amândoi în Biserica lui Hristos și să-L avem pe Acesta deasupra noastră pentru a ne acoperi, a ne iubi și a ne uni.

Căci în adâncul sufletului nostru comunicăm mult.

Și noi doi, eu și tu. Dar și noi toți!

Fiindcă în adâncul sufletului nostru este gravat Sfântul Duh și harul Său.

În inima noastră este gravat numele lui Dumnezeu Însuși, al lui Hristos, al Sfintei Treimi.

În aceeași Biserică în care toți iubim și în care trăim.

Dar avem puțină încăpățănare în minte, avem și egoismul nostru, și de aceea nu cădem de acord.

Însă cu cât vom pătrunde mai adânc în esența și în profunzimea credinței noastre, vom găsi multe puncte comune.

În aceste puncte comune cred și nădăjduiesc.

Spre aceste puncte comune vreau să îndrept privirea ta și pe a mea.

Acolo unde toți suntem una.

Mă rog să facem cu toții, și tu, și eu, această
afundare în sufletul nostru și să găsim punctele
care ne unesc cu toți și cu toate.

Și mai presus de toate cu Dumnezeu.

Cuprins

Fericirea familiei	11
O duci greu	61
Feciorelnicii care nu se vor mântui	85
Trăiește!	115
Puterea ta se numește „rugăciune”	149
Nimic să nu te zdrobească	175
Relația personală cu Hristos	197
Unitatea în căsnicie	229
Fără fanatism	263

- Părinte, o să mă credeți?
- Spune!
- Eram la lucru, frântă, eram plictisită că trăiesc și aveam o ușoară depresie pentru toate cele ce se întâmplă în viața mea.
- Și?
- Și mi-a telefonat soțul meu și mi-a spus doar: „Bună ziua, iubita mea dulce!”. Și toate s-au schimbat. Am înviat! Din aceste câteva cuvinte ale lui. Tainic lucru.

Această femeie
de care te-ai plictisit,
soția ta,
are alte 500 de nuanțe
de frumusețe.

De obicei, însă,
ești furtuna ei,
și peisajul său
se întuneacă.

Fă-te soarele ei.

Iar ea să devină,
curcubeul tău.

Să te înnebunească!